

સાપ્તાહિક ભવિષ્ય - પંડિત જિતેન હરિહર મહેસાણાવાના
તા. ૧૭-૮-૨૦૨૫ થી તા. ૨૩-૮-૨૦૨૫
ગ્રહગોચરઃ સૂર્યનારાયણ તા. ૧૭મીએ સિંહ રાશિમાં પ્રવેશે છે. મંગળ કન્યા રાશિમાં માર્ગાશ્રમણ કરે છે. બુધ કર્ક રાશિમાં માર્ગાશ્રમણ કરે છે. ગુરુ મિથુન રાશિમાં માર્ગાશ્રમણ કરે છે. શુક તા. ૨૧મીએ મિથુનમાંથી કર્કમાં પ્રવેશે છે. વક્રી શનિ મીન રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. રાહુ કુંભ રાશિમાં ભ્રમણ કરે છે. ચંદ્ર પ્રારંભે વૃષભ રાશિમાં રહે છે. તા. ૧૮મીએ મિથુનમાં, તા. ૨૦મીએ કર્કમાં, તા. ૨૩મીએ સિંહ રાશિમાં પ્રવેશે છે.
મેષ (બ, લ, ઈ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં અનુભવ, જ્ઞાન, માહિતીનો પૂર્ણ ઉપયોગ કરી શકશો. સૂર્યનું ગોચરકળ શુભ જણાય છે. નોકરીમાં સ્થાન વધુ મજબૂત થશે. યોગ્ય નિર્ણય લેવા માટે તા. ૧૮, ૨૦, ૨૩ શુભ જણાય છે. પ્રવાસ ક્ષારા વેપારના વિકાસના કામકાજ પૂર્ણ કરી શકશો. નવા કામકાજના પ્રારંભ માટે સપાહ શુભ જણાય છે. મહિલાઓને કાર્યક્ષેત્રે નિર્ણયો લેવા માટે અનુકૂળતા જણાશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં શિક્ષકનો સહયોગ પ્રાપ્ત થાય.
વૃષભ (બ, વ, ઉ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારમાં જૂનાં રોકાણમાંથી નાણાં મેળવી શકશો. નોકરી માટે તા. ૧૮, ૨૧, ૨૨ શુભ જણાય છે. સાહસિકતાથી આ સપ્તાહમાં નવા કામકાજના પ્રારંભ માટે સફળતા જણાશે. ભાઈ-બહેનો સાથેના મતભેદોનો ઉકેલ આવશે. નાણાવ્યવહાર સરળતાથી સંપન્ન થશે. મહિલાઓને આ સપ્તાહમાં નવીન પ્રવૃત્તિઓના પ્રારંભ માટે અનુકૂળતા જણાશે. વિદ્યાર્થીઓના આ સપ્તાહના નિર્ણયો સફળ પુરવાર થશે.
મિથુન (ક, છ, ઘ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારની નાણાં વ્યવસ્થા સફળતાથી સંપન્ન થતી જણાશે. કુટુંબના સભ્યોનો સહયોગ માર્ગદર્શન કાર્યક્ષેત્રે પ્રાપ્ત થશે. તા. ૧૯, ૨૧, ૨૩ નોકરીના કામકાજ માટે સફળતા દર્શાવે છે. અધિકારીનો સહયોગ મેળવી શકશો. પ્રવાસ ક્ષારા નિજી કામકાજ પૂર્ણ કરી શકશો. કુટુંબના સભ્યો કાર્યક્ષેત્રે મહિલાઓને પણ ઉપયોગી થશે. મહિલાઓને પરિવાર માટે કિંમતી ચીજીની ખરીદી માટે અનુકૂળતા જણાશે. વિભાગીય પરીક્ષામાં વિદ્યાર્થીઓને સફળતા પ્રાપ્ત થતી જણાશે. કુટુંબના સભ્યોમાં નાણાવ્યવહાર સંપન્ન થશે. અધિકારી ક્ષારા મહિલાઓના નોકરીના કામકાજ સંપન્ન થશે. અકારણ નાણાખર્ચ ટાળી શકશો. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિ માટે અનુકૂળ તકો પ્રાપ્ત થશે.
સિંહ (મ, ટ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજાના નાણારોકાણ અને વેપારના કામકાજ લાભદાયી પુરવાર થશે. નોકરીમાં તા. ૧૮, ૨૦, ૨૨ શુભ જણાય છે. નાણાઆવક જળવાશે. પરંતુ નાણાખર્ચનાં સાધનો પરત્વે સાવધાની દાખવવી જરૂરી છે. વેપારના માર્કેટિંગના કામકાજમાં સાવધાની દાખવવી જરૂરી છે. ભાગીદાર સાથેના વ્યવહારમાં કાળજી દાખવવી જરૂરી છે. મહિલાઓને પતિનો સહયોગ આ સપ્તાહમાં પ્રાપ્ત થશે. વિદ્યાર્થીઓને આ સપ્તાહમાં શૈક્ષણિક પ્રવાસની અનુકૂળતા જણાશે.
કન્યા (પ, ફ, છ): ભાઈશ્રી! આ સપ્તાહમાં શેરબજારના લે-વેંચના કામકાજમાં સાવધાની દાખવવી જરૂરી છે. તા. ૧૮, ૧૯, ૨૨ નોકરીની પ્રવૃત્તિ માટે શુભ જણાય છે. નોકરીમાં અધિકારીનો સહયોગ મેળવશો. ભાગીદાર સાથેના મતભેદનો ઉકેલ આવશે. જાહેર રાજકારણની પ્રવૃત્તિઓમાં સતર્ક

આજનું પંચાંગ

દક્ષિણાયન - સૌર વર્ષાર્ષ્વતુ, રવિવાર, તા. ૧૭-૮-૨૦૨૫, આદિત્ય પૂજન
ભારતીય દિનાંક ૨૬, માહે શ્રાવણ, શકે ૧૯૪૭ વિક્રમ સંવત ૨૦૮૧, શા. શકે ૧૯૪૭, શ્રાવણ વદ-૮ જેન વીર સંવત ૨૫૫૧, માહે શ્રાવણ, તિથિ વદ-૯ પારસી શહેનશાહી રોજ ૩જો અર્દેબહેસ્ત, માહે ૧તો ફરવરદીન, સને ૧૩૯૫ પારસી ફરમી રોજ ૩જો અર્દેબહેસ્ત, માહે ૨જો અર્દેબહેસ્ત, સને ૧૩૯૫ પારસી ફરાલી રોજ ૩૦મો અનેરાન, માહે પમો અમરદાદ, સને ૧૩૯૪ મુસ્લિમ રોજ ૨૨મો, માહે ૨જો સફર, સને ૧૪૪૭ મીસરી રોજ ૨૩મો, માહે ૨જો સફર, સને ૧૪૪૭ નક્ષત્ર રોહિણી મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૨૭-૧૭ સુધી, પછી મૃગશીર ચંદ્ર વૃષભમાં ચંદ્ર રાશિ નામાક્ષરઃ વૃષભ (બ, વ, ઉ) સૂર્યોદયઃ મુંબઈ ક. ૦૬ મિ. ૨૧, અમદાવાદ ક. ૦૬ મિ. ૧૮, રટા.ટા., સૂર્યાસ્તઃ મુંબઈ ક. ૧૯ મિ. ૦૩, અમદાવાદ ક. ૧૯ મિ. ૦૯, રટા. ટા. -: મુંબઈ સમુદ્રમાં ભરતી ઓટ -:ક્ર ભરતી: સાંજે ક. ૧૭-૨૭. ભરતી: બપોરે ક. ૧૨-૦૦, મધ્ય રાત્રે ક. ૦૦-૩૪

સાપ્તાહિક દૈનંદિની

તા. ૧૭-૮-૨૦૨૫ થી તા. ૨૩-૮-૨૦૨૫

રવિવાર, શ્રાવણ વદ-૯, વિ. સં. ૨૦૮૧, તા. ૧૭મી ઓગસ્ટ, ઈ. સ. ૨૦૨૫. નક્ષત્ર રોહિણી મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૨૭-૧૭ સુધી, પછી મૃગશીર. ચંદ્ર વૃષભ રાશિ પર જન્માક્ષર. આદિત્ય પૂજન, સંક્રાંતિ પુણ્યકાળ બપોરે ક. ૧૨-૪૨ સુધી, સિંહાદિ (કેરાલા), માનસપૂજા સમાપ્ત (બંગાળ). શુભ કાર્ય વર્ષ્ય છે.	ચતુર્થી પક્ષ (જૈન), ખોરદાદ સાલ (પારસી), શુક કર્કમાં મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૨૫-૨૦. સર્વદેવ પ્રતિષ્ઠા, વારતુકળશ, શુભ દિવસ.
ગુરુવાર, શ્રાવણ વદ-૧૩, તા. ૨૧મી. નક્ષત્ર પુષ્ય મધ્યરાત્રે ક. ૨૪-૦૮ સુધી, પછી આશ્લેષા. ચંદ્ર કર્ક રાશિ પર જન્માક્ષર. બૃહસ્પતિ પૂજન, શિવરાત્રિ, અધોરા ચતુર્દશી, કૈલાસયાત્રા (૨ દિવસ), પર્યુષણ પર્વારંભ-પંચમી પક્ષ (જૈન), ગુરુપુષ્યામૃત યોગ (વિવાહે વર્ષ્ય), સૂર્યોદયથી ક. ૨૪-૦૮, ભદ્રા બપોરે ક. ૧૨-૪૪થી મધ્યરાત્રે ક. ૨૪-૧૬. શુભ દિવસ.	ગુરુવાર, શ્રાવણ વદ-૧૪, તા. ૨૨મી, નક્ષત્ર આશ્લેષા મધ્યરાત્રે ક. ૨૪-૧૬ સુધી, પછી મઘા. ચંદ્ર કર્કમાં મધ્યરાત્રે ક. ૨૪-૧૬ સુધી, પછી સિંહ રાશિ પર જન્માક્ષર. જીવંતિકા પૂજન, પીઠોરી અમાવસ્યા, દર્શ અમાવસ્યા, માતૃકાદિન, વૃષભ પૂજન, અવધાદાન, સૂર્ય સાયન કન્યામાં મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૨૬-૦૫, સૌર શરદઋતુ પ્રારંભ. શુભ કાર્ય વર્ષ્ય છે.
શનિવાર, શ્રાવણ વદ-૩૦, તા. ૨૩મી, નક્ષત્ર મઘા મધ્યરાત્રે ક. ૨૪-૫૪ સુધી, પછી પૂર્વાષાઠ્ઠાની. ચંદ્ર સિંહ રાશિ પર જન્માક્ષર. ઈષ્ટિ, અશ્વત્થ મારુટિ પૂજન, શિવપૂજન સમાપ્ત, રુદ્રધ્રત, દર્ભાદેરણ, ભારતીય ભાષ્પદ માસારંભ. શુભ કાર્ય વર્ષ્ય છે.	

પહેલા પાનાનું ચાલુ

ટ્રમ્પ-પુતિન મંત્રણા

વચ્ચે અલાસ્કામાં યોજનારી બેઠક ફળદાયી નહિ નીવડે તો તેવા સંજોગોમાં રશિયા પાસેથી કૂડ ઑઈલ ખરીદતા ભારત પર વધુ ટેરિફ લાદવામાં આવે એવી શક્યતા છે.

ભારત પરનો ટેરિફ વધી પણ શકે છે અને ઘટી પણ શકે છે એમ જણાવતાં તેમણે કહ્યું હતું કે આ ટેરિફ વધારો મર્યાદિત સમય માટે કે પછી અયોગ્યકસ મુદત માટે પણ હોઈ શકે છે. ટ્રમ્પે ભારત પર અગાઉ લાદેલો પચીસ ટકા ટેરિફ વધારીને કુલ પચાસ ટકા કર્યો હતો જે ૨૭ ઑગસ્ટથી અમલી બનવાનો છે. ટ્રમ્પના આ નિર્ણય અંગે પ્રતિક્રિયા આપતાં ભારતના વિદેશ ખાતાએ કહ્યું હતું કે ભારતને કારણ વિના અને અન્યાયી રીતે નિશાન બનાવવામાં આવી શકે છે. અન્ય કોઈ પણ મહત્વના અર્થતંત્રની જેમ જ ભારત તેનાં રાષ્ટ્રીય અને આર્થિક હિતોનું રક્ષણ કરવા જરૂરી તમામ પગલાં લેશે, એમ તેમણે કહ્યું હતું.

દરમિયાન યુરોપિયન સંઘ(ઇયુ) દ્વારા રશિયન કૂડ ઓઇલમાંથી બનેલા ઇંધણની આયાત પર પ્રતિબંધ મુકતા ભારતના ૧૫ બિલિયન અમેરિકન ડૉલરની ઇંધણ નિકાસને અસર થઇ શકે છે. આ જાણકારી આર્થિક થિંક ટેન્ક જીટીઆરઆઇએ આપી હતી. ૨૭ દેશોના યુરોપિયન સંઘ દ્વારા પ્રતિબંધોના ૧૮મા પેકેજમાં રશિયાના તેલ અને ઊર્જા ક્ષેત્રની આવક પર અંકુશ લાદવાના ઉદ્દેશ્યમાં અનેક પગલાંનો સમાવેશ થાય છે.

અકસ્માતમાં ચાર ગુજરાતી

રોજ કથા પૂર્ણ થયા બાદ, ૨૦ કલાકારોનું ગ્રૂપ પોતાની કલા પ્રસ્તુતિ આપીને શુક્રવારે સાંજે પરત ફરી રહ્યું હતું ત્યારે આ ગમખ્વાર અકસ્માત સર્જાયો હતો. આ ગમખ્વાર અકસ્માતમાં ચાર લોકોના કરુણ મોત થયા હતા. કથાકાર લેક્ષા બાપુના સંગીતકારના આ કરુણ અવસાનથી સંગીત જગતમાં શોકનું મોઝું ફરી વળ્યું છે.ઓરેકસ્ટ્રા ગ્રૂપના તમામ સભ્યો ગુજરાતના મહેસાણા અને સુરેન્દ્રનગરના રહેવાસી છે. પોલીસની પ્રાથમિક તપાસમાં બહાર આવ્યું હતું કે ટ્રાવેલર બસના ડ્રાઇવરને ઝોડું આવી ગયું હતું. જેના કારણે બસ બેકાબૂ બનીને ડિવાઇડર પર ચઢી ગઈ અને બીજી લેનમાં સામેથી આવી રહેલી ટ્રક સાથે તેની જોરદાર ટક્કર થઈ હતી.

ઘટનાની જાણ થતાં જ સુરવાયા પોલીસ ઘટનાસ્થળે પહોંચી હતી અને ઇજાગ્રસ્તોને બહાર કાઢીને જિલ્લા હોસ્પિટલ અને મેડિકલ કોલેજમાં મોકલ્યા હતા. આ અકસ્માતમાં ગાયક હાર્દિક દવે (૪૦)નું ઘટનાસ્થળે જ મૃત્યુ થયું હતું. જ્યારે હોસ્પિટલમાં સારવાર દરમિયાન રાહુ કાકુર (૨૮), અંકિત કાકુર (૧૭) અને રાજપાલ સોલંકી (૬૦)એ પણ અંતિમ શ્વાસ લીધા હતા. જ્યારે આ અકસ્માતમાં ગંભીર રીતે ઇજાગ્રસ્ત થયેલા લોકોમાં રાવલ મોહિત, આશિષ વ્યાસ, મોહલિક, નરેન્દ્ર નાયક, ચેતન કુમાર, ઋષિકેશ, વિપુલ, અરવિંદ, અર્જુન, હર્ષદ ગોસ્વામી અને ટ્રાવેલર બસના ડ્રાઇવરનો સમાવેશ થાય છે. આમાંથી ૭ લોકોની હાલત અત્યંત નાજુક હોવાનું જણાવવામાં આવ્યું છે. મુત્તદેહોને પોસ્ટમોર્ટમ માટે મોકલી દેવાયા છે અને ઇજાગ્રસ્તોની સારવાર ચાલી રહી છે.

કેનેડાની કર૦થી

કરશે અને તૃતીય-પક્ષ મધ્યસ્થી દ્વારા નવા કરારની શરતો નક્કી કરવાની મંજૂરી આપશે. એર કેનેડાના ૧૦,૦૦૦થી વધુ ફ્લાઇટ ઍટેન્ડન્ટ્સ શનિવારે વહેલી સવારે હડતાળ પર ઉત્થાં બાદ એરલાઇને તેના થોડા સમય પછી કહ્યું કે તે કામગીરી બંધ કરાશે. કેનેડાની સૌથી મોટી એરલાઇન અને તેના ૧૦,૦૦૦ ફ્લાઇટ ઍટેન્ડન્ટ્સનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા યુનિયન વચ્ચે શુક્રવારે કડવો કરાર સંઘર્ષ વધુ તીવ્ર બન્યો હતો કારણ કે યુનિયને સરકાર દ્વારા નિર્દેશિત મધ્યસ્થી માટે એરલાઇનની વિનંતીને નકારી કાઢી હતી, જે હડતાળ કરવાનો તેનો અધિકાર ખતમ કરશે અને નવા કરારની શરતો નક્કી કરવા માટે તૃતીય-પક્ષ મધ્યસ્થીનો ઉપયોગ કરશે. શનિવારે સવારે ૧ વાગ્યાની આસપાસ ફ્લાઇટ ઍટેન્ડન્ટ્સ નોકરી છોડીને ચાલ્યા ગયા હતા. લગભગ તે જ સમયે, એર કેનેડાએ કહ્યું કે તે એરપોર્ટ પરથી ફ્લાઇટ ઍટેન્ડન્ટ્સને ભર કાઢવાનું શરૂ કરશે. શુક્રવારે રાત્રે ફેડરલ જોબ્સ મિનિસ્ટર પેટ્રી હજુએ એરલાઇન અને યુનિયન બંને સાથે મુલાકાત કરી હતી અને તેમને “એકવાર અને બધા માટે” ડીલ પર પહોંચવા માટે વધુ મહેનત કરવા વિનંતી કરી હતી. “આટલી ઓછી પ્રગતિ થઈ છે તે અસ્વીકાર્ય છે. કેનેડિયનો બંને પક્ષો પર તેમના શ્રેષ્ઠ પ્રયાસો આગળ ધપાવવા માટે વિશ્વાસ કરી રહ્યા છે.” એમ હાજુએ સોશિયલ મીડિયા પર પોસ્ટ કરેલા એક નિવેદનમાં જણાવ્યું હતું.

દેશના ભાગલા માટે

નિયમિત પાઠ્યપુસ્તકોના ભાગ નથી. મોઝ્યુલ અંગ્રેજી અને હિન્દીમાં પૂરક સાધન જેવા છે. આનો ઉપયોગ પ્રોજેક્ટ, પોસ્ટર ચર્ચા અને સંવાદ દ્વારા થઈ શકે.

મોઝ્યુલમાં એવી નોંધ કરવામાં આવી કે ભાગલા પછી કાક્ષીર નવી સમસ્યા બન્યું હતું. કાક્ષીરે ભારતની વિદેશ નીતિ માટે પકડાર ઊભો કર્યો હતો.

મોઝ્યુલમાં એવો આશ્પેષ કરવામાં આવ્યો હતો કે અમુક દેશોએ પાક્ષિતાનને મદદ દેવાનું ચાલુ રાખ્યું હતું અને કાક્ષીર બાબતે ભારત પર દબાણ આણ્યું હતું.

ભારતના ભાગલા ખોટી કલ્પનાને લીધે થયા હતા. ભારતીય મુસ્લિમોના પક્ષ ઈન્ડિયન મુસ્લિમ લીગે ૧૯૪૮માં કોન્ફ્રન્સ યોજી હતી. લીગના નેતા મહમદ અળી ઝીણાએ કહ્યું હતું કે હિન્દુ અને મુસ્લિમ બે અલગ ધાર્મિક ફિલસૂફી, સામાજિક રીતરિવાજ અને સાહિત્ય ધરાવે છે. ‘ભાગલાના ગુનેગારો’ એવા મથાળાવાળા વિભાગમાં મોઝ્યુલ કહે છે કે અંતે ૧૫ ઓગસ્ટ, ૧૯૪૭એ ભારતનું વિભાજન થયું હતું, પરંતુ આ કોઈ એક વ્યક્તિનું કૃત્ય નહોતું. ભારતના ભાગલા માટે ત્રણ તત્ત્વો જવાબદાર છે. પહેલા, ઝીણા જેમણે આની માગણી કરી હતી, બે, કોંગ્રેસ જેણે આ માગણી સ્વીકારી હતી અને ત્રણ માઉન્ટબેટન જેમણે આનો અમલ કર્યો હતો. માઉન્ટબેટન મોટી ભૂલના ગુનેગાર હોવાનું સાબિત થયું હતું. માઉન્ટબેટને સત્તાની બદલીની તારીખ જૂન ૧૯૪૮ને બદલે ઓગસ્ટ ૧૯૪૭ કરી હતી. તેમણે બધાને આ માટે સંમત થવા સમજાવી લીધા હતા. અને લીધે ભાગલાની તમામ તૈયારી થઈ નહોતી. ભાગલાની સીમા નક્કી કરવાનું પણ ઝડપથી કરવામાં આવ્યું હતું. (એજન્સી)

મુંબઈ સમાચાર

કિશતવાડમાંથી ૭૦ મૃતદેહ મળ્યા

પોલીસ, એનડીઆરએફ, રાષ્ટ્રીય રાઈફલ, મેડિકલ ટીમ અને અન્ય એજન્સીઓ પણ આ કામમાં જોડાઈ છે.

એક અહેવાલ મુજબ આ ઘટનામાં ૧૫૦થી વધુ લોકો ઘાયલ છે અને ૨૦૦ કરતાં વધુ લાપતા છે. જમ્મુના કિશતવાડમાં પૂરની પરિસ્થિતિ નિર્માં પામ્યા બાદ હજુ પણ જમ્મુમાં વરસાદ માટેનો યલો એલર્ટ છે. આંધી-તોફાન સાથે ભારે વરસાદ અને લીજળી પડવાની પણ શક્યતા છે. હવામાન ખાતાએ જમ્મુમાં આગામી ચાર દિવસ માટે ઓરન્જ અને યલો એલર્ટ જારી કર્યો છે. જમ્મુમાં ૧૭ અને ૧૮ ઓગસ્ટ માટે ઓરન્જ તો ૧૯ અને ૨૦ ઓગસ્ટ માટે યલો એલર્ટ જારી કરવામાં આવ્યો છે.

મુખ્ય પ્રધાન ઓમર અબ્દુલ્લા શુક્રવારે કિશતવાડ ગયા હતા અને સ્થાનિક લોકોને મળી પરિસ્થિતિ અંગે જાણકારી મેળવી હતી. ઓમર અબ્દુલ્લાએ શનિવારે વિશોતી ગામની પણ મુલાકાત લીધી હતી. જે વિશોતી ગામમાં વાદળ ફાટવાની ઘટના બની હતી તેની વસતી અંદાજે ૩૦૦ જણની હતી. ગામમાં લગભગ ૪૦ જેટલાં ઘર હતાં અને ૧૦ જેટલાં હોમસ્ટે પણ હતાં. કિશતવાડ શહેરથી આ ગામ અંદાજે ૯૦ કિ.મી. દૂર છે.

જમ્મુ-કાશ્મીરના કિશતવાડ જિલ્લામાં આભ ફાટવાથી આવેલા અચાનક પૂરે ભારે વિનાશ વેર્યો હતો. આ દુર્ઘટનામાં જીવિત બચેલા લોકોએ તેમનો ચમત્કારી બચાવ થયાની આપવીતી કહી સંભળાવી હતી.

આ દુર્ઘટના ઘટી ત્યારે મચેલ માતા યાત્રાના અંતિમ ચરણ માટે ગુરુવારે અહીં સેંકડો યાત્રાળુઓ ભેગા થયા હતા. જેમાં નવ વર્ષની દેવાંશીનો પણ સમાવેશ થાય છે. તેણી મેગી-પોલ્ટર પર એક ફુકાન અચાનક પૂરની ઝપટે ચડતાં કાઢવ અને કાટમાળ નીચે દટાઇ ગઇ હતી. થોડા કલાકો બાદ તેના કાકા અને અન્ય ગ્રામજનોએ તેને બચાવી લીધી હતી. દેવાંશીએ કાંપતા અવાજે જણાવ્યું કે હું શ્વાસ લઇ શકતી ન હતી. મારા કાકા, બાઉજી અને અન્ય લોકોએ કલાકો બાદ લાકડાના પાટિયા હટાવ્યા અને અમે બધા બહાર નીકળ્યા હતા. માતાએ અમને બચાવી લીધા હતા. દેવાંશી પોતાની આપવીતી સંભળાવતા આગળ જણાવે છે કે અમે એક મેગીની દુકાન પર રોકાયા હતા. લોકોએ વાદળ ફાટવાના કારણે અમને ભાગી જવાનું કહ્યું. પરંતુ અને અહીં જ રોકાઇ ગયા કારણ કે અમને લાગ્યું કે અહીં અમે સુરક્ષિત છીએ.

તેમની જેમ જ ૩૨ વર્ષીય સ્નેહા પણ વિશ્વાસ કરી શકતી કે તે જીવિત છે. પોતાનો સામાન વાહનમાં મૂક્યાની થોડી જ ક્ષણોમાં તે અને તેના પરિવારના ચાર સભ્યો પ્રયંઝ પ્રવાહમાં વહી ગયા, કાઢવામાં દટાઇ ગયા અને ઘટનાની નીચે કચડાઇ ગયા હતા. તેણીએ જણાવ્યું કે હું એક વાહન નીચે કાઢવામાં ફસાઇ ગઇ હતી. ચારેબાજુ મૃતદેહો હતા. કેટલાક બાળકોની ગરદન તૂટેલી હતી અને હાથ-પગ કપાયેલા હતા. હું બચવાની આશા ખોઇ બેઠી હતી. કોઇક રીતે તેઓ ત્યાંથી બહાર નીકળવામાં સફળ થયા હતા. એને નોંધનીય છે કે જમ્મુ-કાશ્મીરની કિશ્તવાડ જિલ્લાના આ દુર્વર્તા પહાડી ગામમાં આભ ફાટવાથી અચાનક આવેલા પૂરે ૬૦ લોકોનો ભોગ લીધો હતો. અહીં બચી ગયેલા દરેક વ્યક્તિ પાસે મોતના મુખમાંથી બચી નીકળવાની એક કહાની છે.

જમ્મુ અને કાશ્મીરના કિશતવાડ જિલ્લામાં આવેલા વિશોતી ગામમાં વાદળ ફાટ્યું છે. જેના કારણે અનેક લોકોના મોત થયાં છે. આ ગામની તસવીરો અને વીડીયો જોતા અનુમાન લગાવી શકાય છે કે, તે ક્ષણ કેટલી ભયાનક હશે. આ દુર્ઘટનામાં અનેક લોકોના મોત થયા છે જ્યારે કેટલાક લોકો હજી પણ હોસ્પિટલમાં જીવન અને મરણ વચ્ચે જંગ લડી રહ્યાં છે. અનેક લોકોની હાલત અત્યંત ગંભીર હોવાનું પ્રેક્ટરો જણાવી રહ્યાં છે. જેથી મોતના આંકડામાં વધારો થશે તે સ્વાભાવિક છે. કિશતવાડમાં અચાનક આવેલા પૂરના કારણે અનેક લોકોનું અકાળે મોત થયું છે. આમાંથી બચી ગયેલા લોકોએ સમગ્ર ઘટના અંગે કહ્યું કે, અચાનક બોમ્બ ફૂટ્યો હોય તેવો અવાજ આવ્યો હતો. લોકો ભાગો ભાગોની ભૂમો મારીને ભાગવા લાગ્યાં હતા. અનેક લોકો નીચે દટાઈ ગયા હતા જ્યારે કેટલાક લોકો લીજળીના થાંભલા પર ચઢી ગયાં હતી. એક વ્યક્તિએ કહ્યું કે, મારી ઉપર લીજળીનો થાંભલો પડ્યો હતો.

એક વ્યક્તિએ કહ્યું કે, અચાનક ધમકા જેવો અવાજ આવ્યો હતો. વાદળ ફાટ્યું એટલે અમે ત્યાંથી ભાગવા લાગ્યા હતા. પરંતુ બે મિનિટમાં જ ત્યાં ચાર ફૂટ કાટમાળ આવી પહોચ્યો હતો. અમે લોકોને બચાવવામાં સફળ થયા, પરંતુ કેટલાક લોકો અંદર ફસાઈ ગયા હતાં. વધુમાં કહ્યું કે, અમે ૧૧ લોકો સુરક્ષિત છીએ પરંતુ મારી પુત્રી અને મારી પત્ની કાટમાળમાં ફસાઈ ગયા હતા’. જો કે, અત્યારે તેમની સ્થિતિ સારી હોવાનું જાણવા મળ્યું છે. વાદળ ફાટવાની આ ઘટનામાં અત્યાર સુધીમાં ૪૬ મૃતદેહો મળ્યા છે, જેથી માત્ર ૨૧ની ઓળખ થઈ શકી છે. બાકીના મૃતદેહોની ઓળખ કરવાની પ્રક્રિયા ચાલી રહી છે. આ સમગ્ર પ્રક્રિયા માટે અધિકારીઓએ એક વોટ્સએપ ગ્રૂપ બનાવ્યું છે. જેના માધ્યમથી જે તે પરિવાર સુધી માહિતી પહોંચી શકે. તંત્ર દ્વારા અત્યાર સુધમાં ૧૬૦ લોકોને બચાવી લેવામાં આવ્યાં છે. જેમાંથી ૩૮ લોકોની હાલત અત્યારે અત્યંત ગંભીર છે. હજી પણ કાટમાળ નીચે લોકો દટાયેલા હોવાની આશંકા છે. જેથી મોતનો આંકડો વધી શકે છે તેવું અધિકારીઓનું કહેવું છે.

કેડિટ કાર્ડ કૌભાંડ

ગુડગ્રામસ્થિત કોલ સેન્ટરના કર્મચારીઓ પાસેથી ગ્રાહકોની અંગત માહિતી મેળવી હતી. આરોપીઓએ ત્યાર બાદ બેન્કના અધિકારીઓના સ્વાંગમાં ચાલાકીપૂર્વક ગ્રાહકોને નિશાન બનાવી તેમની પાસેથી વન ટાઇમ પાસવર્ડ (ઓટીપી) અને કાર્ડ વેરિફિકેશન વેલ્યૂ (સીવીવી) જેવી સંવેદનશીલ માહિતી મેળવી હતી. આરોપીઓએ આ રહેલવી માહિતીઓનો ઉપયોગ આંતરલાઈન ટ્રાવેલ ગિફ્ટ કાર્ડ પ્લેટફોર્મ જેવા વિવિધ પ્લેટફોર્મ પરથી હાઈ વેલ્યૂ ઇલેક્ટ્રોનિક ગિફ્ટ કાર્ડ ખરીદવા માટે કર્યો હતો અને ત્યાર બાદ તેને રોકડ કે કિટરોક્સનીમાં ફેરવાા આ ગિફ્ટ કાર્ડ ટ્રાવેલ એજન્ટોને વેચી દીધા હતા જેને કારણે આ રકમ અર્થતંત્રમાંથી ગાયબ થઈ ગઈ હતી અને તેનો ટ્રેક મેળવેલો મુશ્કેલ બની ગયું હતું.

રોકડ તેમ જ કિટરોક્સની મારફતે રકમની લેવડદેવડ કરવામાં આવી હોવાનું આઈએફએસઓના ડીસીપી વીનિટકુમારે કહ્યું હતું. અંકિત રાઠી, વાસીમ અને વિશાલ ભારદવાજા આ કૌભાંડના માસ્ટરમાઈન્ડ તરીકે ઓળખી કાઢવામાં આવ્યા હતા.

દેશભરમાં જન્માષ્ટમી ધામદૂમથી ઊજવાઈ

ભગવાનાના જીવન સાથે સંકળાયેલી રાસલીલા જોવા મળી હતી. ગોકુળમાં પરંપરાગત રીતે ઉજવાણી કરવામાં આવી હતી. શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનું જ્યાં રાજ્ય હતું એ દ્વારકાના મંદિરમાં સુંદર સજાવટ કરવામાં આવી હતી અને સવારે આરતી કરવામાં આવી ત્યારે મોટી સંખ્યામાં ભક્તો હાજર રહ્યા હતા. ડાકોર, દારુકા અને શામળાજીમાં ભક્તોનું ઘોડાપૂર જોવા મળ્યું હતું. શામળાજીમાં યુવાનોએ શોભાયાત્રા કાઢી હતી. ડાકોરમાં સવારથી ભીડ જોવા મળી હતી. મંદિરમાં ‘જય રણછોડ’ અને ‘માખણચોર’ એવા નારા ગુંજ્યા હતા.

દરમિયાન દિલ્હીમાં મુખ્ય પ્રધાન રેખા ગુપ્તાએ ઈસ્ટ્રોન મંદિરની મુલાકાત લીધી હતી.તેમણે દિલ્હીની પ્રગતિ માટે પ્રાર્થના કરી હતી. રાંચીના યોગેન્દ્રા સત્સંગ સખા આશ્રમમાં તહેવારની ઉજવણી થઈ હતી. ગુજરાતમાં જન્માષ્ટમીની ધામધૂમપૂર્વક ઉજવણી કરવામાં આવી હતી. ગુજરાતના મુખ્ય કૃષ્ણ મંદિરો જેવા કે દ્વારકા, ડાકોર અને શામળાજીમાં લાખોની સંખ્યામાં ભક્તો ઊમટી પડ્યા હતા. ‘નંદ વેર આનંદ ભયો, જય કનૈયા લાલ કી’ અને ‘હાથી ઘોડા પાલકી, જય કનૈયા લાલ કી’ના ગગનભેદી નાદથી સમગ્ર વાતાવરણ ભક્તિમય બની ગયું હતું.

દ્વારકામાં જન્માષ્ટમીના પાવન અવસરે ભક્તોનો અવિરત પ્રવાહ જોવા મળ્યો. ભક્તોએ દ્વારકાધીજીના ખુલ્લા મંચ પર સ્નાન અભિષેકના દર્શનો લહાવે માલ લીધી હતો. મંદિરમાં હેયે હેયું દળાય તેટલી ભીડ જામી હતી. ભક્તિમય ભક્તોમાં ગરબાની રમઝટ પણ બોલાવી હતી. મંદિર

મહેસાણામાં ભર ચોમાસે બે દિવસ પાણીકાપઃ ૭ લાખથી વધુ લોકોને થશે અસર

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ ગુજરાતમાં ચોમાસાનો નવો રાઉન્ડ શરૂ થયો છે. આ દરમિયાન મહેસાણા જિલ્લાના સાત લાખથી વધારે લોકોએ પીવાના પાણી માટે વલખાં મારવા પડશે. મળતી વિગત પ્રમાણે, મહેસાણા શહેર અને તાલુકાનાં ૧૧૧ ગામ તેમજ જોટાણા તાલુકાનાં ૨૩ ગામો અને ચાણસ્મા તાલુકાના ત્રણ ગામ મળી આશરે ૭.૫૦ લાખ લોકોને આગામી ૨૦ અને ૨૧ એમ બે દિવસ પીવાનું પાણી મળશે નહીં. ગુજરાત પાણી પુરવઠા બોર્ડ દ્વારા આ બે દિવસ શટડાઉન કરીને દેદિયાસણ મુખ્ય હેડ વર્ક્સ ખાતેના ભૂગર્ભ સમ્પના સાફ-સફાઈની કામગીરી કરવામાં

આવશે. મહેસાણા શહેર અને જિલ્લામાં વસતા લોકોને રાજ્ય સરકારના ગુજરાત પાણી પુરવઠા અને ગટર વ્યવસ્થા બોર્ડ દ્વારા પીવાનું પાણી પૂરું પાડવામાં આવે છે. જેમાં મહેસાણા શહેરના દેદિયાસણ મુખ્ય હેડવર્ક્સ ખાતેના ભૂગર્ભ સમ્પના દેદિયાસણ ફીલ્ટર પ્લાન્ટ મારફતે મહેસાણા શહેર, તાલુકાના ૧૧૧ ગામ તથા જોટાણા તાલુકાનાં ૨૩ અને ચાણસ્મા તાલુકાના ત્રણ ગામના અંદાજે ૭.૪૫ લાખ લોકોને પીવાનું શુધ્ધ પાણી વિતરણ કરવામાં આવે છે.

આ શટડાઉનને કારણે, મહેસાણા શહેરના ૨,૮૯,૯૪૫ લોકો તેમજ મહેસાણા, જોટાણા અને ચાણસ્મા

તાલુકાના ૧૧૧ ગામો સહિત કુલ ૭.૪૭ લાખ લોકોને પીવાનું પાણી ગુજરાત પાણી પુરવઠા બોર્ડ દ્વારા બે દિવસ સુધી પાણી નહીં મળવાના કારણે લોકોને ઘણી મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડશે. ઘણા લોકોને પોતાના ખર્ચે પાણીના ટેન્કર મગાવવાની ફરજ પડશે.

મહેસાણા મહાનગરપાલિકાએ પણ સ્પષ્ટ કર્યું છે કે દેદિયાસણ ફિલ્ટર પ્લાન્ટને પાણી ન મળવાને કારણે શહેરમાં પાણી આપી શકાશે નહીં. બોરના પાણીનું વિતરણ પણ શક્ય નથી. આથી, લોકોને આ બે દિવસ માટે પાણીનો સંગ્રહ કરી રાખવાની અપીલ કરવામાં આવી હતી.

અમદાવાદમાં મેઘરાજાની ઘડબડાટી, માત્ર ત્રણ કલાકમાં સરેરાશ દોઢ ઇંચ વરસાદઃ લોકોને હાલાકી

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ શહેરમાં મેઘરાજાએ ૧૬ ઓગસ્ટના રોજ જન્માષ્ટમીના તહેવારના દિવસે ધડબડાટી બોલાવી હતી. સવારે ૧૦ વાગ્યાથી બપોરે ૧ વાગ્યા સુધીમાં માત્ર ત્રણ કલાકમાં શહેરમાં સરેરાશ દોઢ ઈંચથી જેટલો વરસાદ પડ્યો હતો. વરસાદના પગલે શહેરના હાલ બેહાલ બની ગયા હતા. ઠેર-ઠેર ભરાયેલા વરસાદી પાણી અને ટ્રાફિકજામમાં નાગરિકોને ખૂબ જ હારાન પરેશાન થયા હતા.

શહેરના પૂર્વ વિસ્તારમાં ચાર કલાકમાં મેમકો, કૃષ્ણનગર, નરોડા રોડ અને અસારવા વિસ્તારમાં સવા ચાર ઇંચથી વધુ વરસાદ પડ્યો હતો. જ્યારે નિકોલ વિસ્તારમાં ત્રણ ઇંચ જેટલો વરસાદ પડ્યો હતો. પૂર્વ વિસ્તારમાં

સુધી અનેક વિસ્તારોમાં વરસાદી પાણીનો નિકાલ થઈ શક્યો નહોતો. કરોડોના ખર્ચ કર્યા બાદ પણ શહેરમાં ઠેર-ઠેર પાણીનો ભરાવો થતાં કોન્ટ્રાક્ટરોના કામોની પોલ ખુલી ગઈ હતી. એક તરફ જન્માષ્ટમીનો તહેવાર હતો ત્યારે અધિકારીઓ મસ્ત રહ્યા અને અમદાવાદના નાગરિકો વરસાદી પાણી ભરાવવા અને ટ્રાફિકની સમસ્યાથી ખૂબ જ હેરાન પરેશાન થયા હતા.

શહેરના પૂર્વ વિસ્તારમાં ચાર કલાકમાં મેમકો, કૃષ્ણનગર, નરોડા રોડ અને અસારવા વિસ્તારમાં સવા ચાર ઇંચથી વધુ વરસાદ પડ્યો હતો. જ્યારે નિકોલ વિસ્તારમાં ત્રણ ઇંચ જેટલો વરસાદ પડ્યો હતો. પૂર્વ વિસ્તારમાં

પડેલા વરસાદના કારણે ઠેર-ઠેર વરસાદી પાણી ભરાઈ ગયા હતા, જેના કારણે થઈને નાગરિકોને હાલાકીનો સામનો કરવો પડ્યો હતો. મીકાખળી કોન્ટ્રાક્ટરોના કામોની પોલ ખુલી ગઈ હતી. એક તરફ જન્માષ્ટમીનો તહેવાર હતો ત્યારે અધિકારીઓ મસ્ત રહ્યા અને અમદાવાદના નાગરિકો વરસાદી પાણી ભરાવવા અને ટ્રાફિકની સમસ્યાથી ખૂબ જ હેરાન પરેશાન થયા હતા.

શહેરના પૂર્વ વિસ્તારમાં ચાર કલાકમાં મેમકો, કૃષ્ણનગર, નરોડા રોડ અને અસારવા વિસ્તારમાં સવા ચાર ઇંચથી વધુ વરસાદ પડ્યો હતો. જ્યારે નિકોલ વિસ્તારમાં ત્રણ ઇંચ જેટલો વરસાદ પડ્યો હતો. પૂર્વ વિસ્તારમાં

પડેલા વરસાદના કારણે ઠેર-ઠેર વરસાદી પાણી ભરાઈ ગયા હતા, જેના કારણે થઈને નાગરિકોને હાલાકીનો સામનો કરવો પડ્યો હતો. મીકાખળી કોન્ટ્રાક્ટરોની મદદથી સંકલન કરીને કચા વિસ્તારમાં સૌથી વધારે વરસાદ પડશે તે મુજબ તાત્કાલિક કોર્પોરેશનનો સ્ટાફ ગોઠવીને કામગીરી કરવાની વાતો પોકળ સાબિત થઈ હતી. સમગ્ર શહેરના તમામ વિસ્તારોમાં વરસાદ પડ્યો હતો અને ઠેર-ઠેર જળબંબાકારની સ્થિતિ જોવા મળી હતી, પરંતુ આ ખોલવા પડ્યા હતા. શહેરના દાણીલીમડા વિધાનસભાના ધારાસભ્ય શૈલેષ પરમારના વાડજ ખાતેના ઘરની બહાર પણ પાણી ભરાયા હતા.

ગુજરાતના ૫૩૭.૫૦ કિલોમીટર દરિયાકાંઠાનું ધોવાણ થયું: સંસદમાં સરકારે આપી જાણકારી

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ સમગ્ર વિશ્વમાં ગ્લોબલ વોર્મિંગ ચિંતાનો વિષય બન્યો છે. જળવાયુ પરિવર્તનના કારણે સમુદ્રની સપાટી વધી રહી છે જેથી સમુદ્રકિનારાના વિસ્તારો દરિયામાં સમાઈ રહ્યા છે.

ગુજરાતના સમુદ્રકિનારા વિસ્તારોનું ધોવાણ ચિંતાજનક રીતે વધી રહ્યું છે. ગુજરાત સરકાર દ્વારા વર્ષો બજેટમાં દરિયાકિનારાના ધોવાણને અટકાવવા માટે નાણાકીય જોગવાઈઓ કરે છે, તેમ છતાં આ સમસ્યા સતત વકરી રહી છે. પર્્યાવરણ, વન અને આબોહવા પરિવર્તન રાજ્યમંત્રી કિર્તી વર્ધન સિંહે સંસદમાં આપેલી માહિતી મુજબ, ગુજરાતના કુલ દરિયાકાંઠાના ૨૭

ટકાથી વધુ (૫૩૭.૫૦ કિલોમીટર) વિસ્તારનું ધોવાણ થયું છે, જે ૧૯ ટકાના વધારા સાથે ચિંતાજનક સ્થિતિ દર્શાવે છે. આ આંકડાઓ દર્શાવે છે કે જમીનના દૈષ્ટિકોણથી રાજ્યનો દરિયાકિનારો વધુને વધુ સંવેદનશીલ બની રહ્યો છે.

નેશનલ સેન્ટર ફોર કોસ્ટલ રિસર્ચ (એનસીસીઆર)ના તાજે તરના અહેવાલ મુજબ, સૌથી વધુ ધોવાણ વલસાડ જિલ્લામાં થયું છે, જ્યાં ૬૩.૯૨ કિલોમીટરના દરિયા-કિનારામાંથી ૩૭.૪૮ કિલોમીટર જમીનનું ધોવાણ થઈ ચૂક્યું છે. સમગ્ર રાજ્યમાં, ૧૫ જિલ્લાઓમાં ફેલાયેલા કુલ ૧,૯૫૦.૬ ૧૭.૧૮ કિલોમીટર અને સુરતમાં ૮.૧૮ કિલોમીટર જમીન દરિયામાં સમાઈ ગઈ છે.

કોંગ્રેસે ગુજરાતના ૧૦થી વધુ નેતાઓને મોટી જવાબદારી સોંપી

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ કોંગ્રેસ પાર્ટીએ તેના સંગઠનને મજબૂત કરવા માટે એક ખાસ અભિયાન શરૂ કર્યું છે, જેના ભાગરૂપે ચાર રાજ્યો માટે ૧૦૫ નિરીક્ષકોની નિમણૂક કરી છે. આ નિરીક્ષકોનું મુખ્ય કામ જિલ્લા સ્તરે કોંગ્રેસના પ્રમુખોની પસંદગી કરવાનું છે. આ નિણંધમાં ઠાકોર, શક્તિસિંહ ગોહિલ, શૈલેષ પરમાર, હિંમતસિંહ પટેલ અને અમૃત ઠાકોરને સ્થાન મળ્યું હતું. ઝારખંડના પચીસ નિરીક્ષકોમાંથી ગુજરાતના ત્રણ નેતાઓ, ગે. અમી યાક્ષિક, અનંત પટેલ અને ઈમરાન ખેડાવાલાની પસંદગી થઈ પટેલ, અમૃતજી ઠાકોર, ઇમરાન ખેડાવાલા, બિમલભાઈ શાહ અને પલક વર્માનો સમાવેશ થાય છે. આ તમામ નેતાઓ હવે પંજાબ, ઉત્તરાખંડ,

ઝારખંડ અને ઓડિશા જેવા રાજ્યોમાં જઈને પાર્ટીને મજબૂત કરવાનું કામ કરશે. પંજાબના કુલ ૨૯ નિરીક્ષકોમાંથી ગુજરાતના બે નેતાઓ, ભરતસિંહ સોલંકી અને લાલજી દેસાઈનો સમાવેશ કરાયો હતો. ઉત્તરાખંડના ૨૬ નિરીક્ષકોની યાદીમાં ગુજરાતના પાંચ નેતાઓ જગદીશ ઠાકોર, શક્તિસિંહ ગોહિલ, શૈલેષ પરમાર, હિંમતસિંહ પટેલ અને અમૃત ઠાકોરને સ્થાન મળ્યું હતું. ઝારખંડના પચીસ નિરીક્ષકોમાંથી ગુજરાતના ત્રણ નેતાઓ, ગે. અમી યાક્ષિક, અનંત પટેલ અને ઈમરાન ખેડાવાલાની પસંદગી થઈ પટેલ, અમૃતજી ઠાકોર, ઇમરાન ખેડાવાલા, બિમલભાઈ શાહ અને પલક વર્માનો સમાવેશ થાય છે. આ તમામ નેતાઓ હવે પંજાબ, ઉત્તરાખંડ,

ગાંધીનગર એસએમસીની ટીમે રાજકોટ-અમદાવાદ હાઇવે પરથી ૨.૦૮ કરોડનો વિદેશી દારૂ ઝડપ્યો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ ગાંધીનગર સ્ટેટ મોનિટરિંગ સેલ (એસએમસી)ની ટીમે રાજકોટ-અમદાવાદ નેશનલ હાઇવે પરથી મોટા પાયે વિદેશી દારૂનો જથ્થો ઝડપી પાડ્યો હતો. આ કાર્યવાહીમાં એસએમસી દ્વારા કુલ છ શપ્સો સામે ગુનો નોંધવામાં આવ્યો હતો. જેમાંથી બેની ધરપકડ કરવામાં આવી હતી. પોલીસ સૂત્રો દ્વારા મળતી માહિતી મુજબ, એસએમસીની ટીમે ખાતમીના આધારે હાઇવે પર બલદાણા ગામ પાસે આવેલી પંચદેવ હોટલના કમ્પાઉન્ડમાં દરોડો પાડ્યો હતો. આ દરોડા દરમિયાન એક ટ્રકમાંથી વિદેશી દારૂનો જથ્થો ઉતારવામાં આવી રહ્યો હતો. પોલીસે ટ્રકની તપાસ કરતા તેમાંથી વિદેશી દારૂની ૧૩,૯૩૧ બોટલો મળી આવી હતી.પોલીસે સ્થળ પરથી દારૂ ઉપરાંત ૩૦ લાખ રૂપિયાની કિંમતનો ટ્રક, ત્રણ મોબાઇલ ફોન અને રોકડ પણ જપ્ત કરી હતી. આમ, કુલ ૨.૦૮ કરોડ રૂપિયાનો મુદ્દામાલ કબ્જે કરવામાં આવ્યો હતો. એસએમસીની ટીમે ટ્રક ચલાક અને દારૂ મંજૂરામરના એક ખાનગી માણસ સહિત બે શપ્સોને સ્થળ પરથી ઝડપી પાડ્યા હતા.

ગંભીરા બ્રિજના કેબલની ચકાસણી થશે: ૧૫ દિવસમાં રિપોર્ટ આવશે

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ વડોદરાની ગંભીર બ્રિજ દુર્ઘટનાને એક મહિના કરતા વધારે સમય થઈ ગયો છે. છતાં બ્રિજ કચા કારણોસર ધરાશાયી થયો તેનું કારણ જાણી શકાયું નથી. ગંભીરા બ્રિજ તૂટી પડવાની દુર્ઘટનાનું સાચું કારણ જાણવા માટે ગુજરાત સરકારે હવે ઝારખંડ સરકારની મદદ માગી છે. આ ઘટનામાં બાવીસ લોકોનાં મોત થયાં હતાં અને પ્રાથમિક તપાસમાં સ્ટ્રક્ચર ફેલ થવાને કારણે બ્રિજ તૂટ્યો હોવાનું સામે આવ્યું હતું.

આશ્ચર્યજનક વાત એ છે કે, બ્રિજ બનાવવા માટે ઉપયોગમાં લેવાયેલા સામાનની ગુણવત્તા તપાસવા માટે ગુજરાતમાં યોગ્ય સુવિધા નથી. આ કારણે, બ્રિજના કેબલનો એક ટુકડો

ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન બન્યાને ૧૫ વર્ષ વીત્યા છતાં શહેર પોલીસ કમિશનર વિહોણું

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ ગુજરાતનું પાટનગર ગાંધીનગર રાજ્યનું એકમાત્ર એવું શહેર જ્યાં છેલ્લા ૧૫ વર્ષથી પોલીસ કમિશનરની નિમણૂક થઈ નથી. ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન (જીએમસી)ની સ્થાપનાને ૧૫ વર્ષ અને ત્રણ ચૂંટણી ચક્ર પૂર્ણ થયા હોવા છતાં, કાયદો અને વ્યવસ્થાની જવાબદારી હજી પણ પોલીસ સુપ્રિટેન્ડન્ટના હાથમાં છે. ગૃહ વિભાગે ૨૦૨૧-૨૨ના બજેટમાં ગાંધીનગર માટે પોલીસ કમિશનરેટની સ્થાપના માટે જોગવાઈ કરી હતી, પરંતુ કચેરીની

સ્થાપનાની પ્રક્રિયા હજી પણ લંબાઈ રહી છે.

મળતી વિગતો મુજબ, શહેરી વિસ્તારની કાર્યક્ષેત્રની સીમાઓને લગતા વિવાદોના કારણે પોલીસ કમિશનરની નિમણૂક અટકી પડી છે. હાલમાં ગુજરાતના અમદાવાદ, રાજકોટ, વડોદરા, સુરત, જામનગર, ભાવનગર અને જૂનાગઢ જેવા સાત શહેરોમાં પોલીસ કમિશનરેટ કાર્યરત છે, જ્યારે ગાંધીનગર આ યાદીમાંથી બાકાત છે. એક ગૃહ વિભાગના અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે, શહેરની વધતી વસ્તી અને વિસ્તારને જોતાં

પોલીસ કમિશનરેટ અત્યંત જરૂરી છે. કચેરી માટેનું સ્થળ પણ નક્કી થઈ ગયું છે, પરંતુ સરકાર તરફથી કેટલીક વિસંગતતાઓ દૂર કરવાની બાકી હોવાથી આખરી નિણંધમાં વિલંબ થઈ રહ્યો છે.

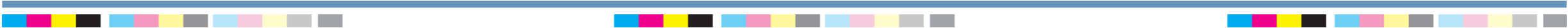
જ્યાં રાજ્ય સરકાર પાટનગરને છેલ્લા ત્રણ વર્ષથી ન્યાય આપી શકી નથી, ત્યાં રાજ્યના બાકીના નવ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનોમાં પોલીસ કમિશનરની નિમણૂકનો વિચાર પણ દૂરની વાત લાગે છે. આ સ્થિતિ સુશીલ વર્ગના સુરક્ષા વ્યવસ્થા સામે ગંભીર સવાલો ઊભા કરી રહી છે.

અમદાવાદ રિવરફ્રન્ટ પર બે વર્ષની બાળકી સાથે માતાએ નદીમાં ઝંપલાવ્યું

અમદાવાદઃ સાબરમતી રિવરફ્રન્ટ પર ગઈકાલે એક અત્યંત હૃદયદ્રાવક ઘટના બની હતી. એક માતા પોતાની બે વર્ષની દીકરી સાથે નદીમાં ફૂદી પડી, જેના કારણે બંનેનાં મૃત્યુ થયા હતા. આ ઘટના ગઈકાલે, ૧૫ ઓગસ્ટે, સાંજે ૬ વાગ્યાની આસપાસ ઉસ્માનપુરા રિવરફ્રન્ટ પાસે બની હતી. પ્રત્યક્ષદર્શીઓ અનુસાર, મહિલા પોતાની નાની બાળકી સાથે રિવરફ્રન્ટ પર આવી હતી અને અચાનક નદીમાં ફૂદી પડી. નદીમાં ડૂબી જવાથી માતાનું મૃત્યુ થયું અને તેનો મૃતદેહ પાણી પર તરવા લાગ્યો હતો. આ દરમિયાન, તેમની દીકરી માતાના મૃતદેહ પર જીવતા રહેવા માટે વલખા મારી રહી હતી. લોકોએ આ દૃશ્ય જોતા તરત જ પોલીસ અને રિવર રેક્ક્યુ ટીમને જાણ કરી. રેસ્ક્યુ ટીમના ભરત માંગેલા અને તેમની ટીમે માતા-પુત્રી બંનેને નદીમાંથી બહાર કાઢ્યા. ત્યારે બાળકી જીવિત હોય તેવું લાગતા, ભરત માંગેલાએ

તેને સીપીઆર આપ્યું હતું. સીપીઆરઆપતા જ બાળકી રડવા લાગી હતી. બાળકીનો જીવ બચાવવા માટે, તેને તાત્કાલિક પોલીસની ગાડીમાં હોસ્પિટલ લઈ જવામાં આવી હતી. રસ્તામાં એમ્બ્યુલન્સ મળતા તેને તેમાં ટ્રાન્સફર કરીને વધુ સારવાર માટે વીએસ હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવી હતી.

સ્થળ પર પહોંચેલી ટીમે તરત જ બચાવ કામગીરી શરૂ કરી. જોકે, માત્ર બાળકીને જ જીવિત બહાર કાઢી શકાઈ, જ્યારે માતાનું ઘટનાસ્થળે જ મૃત્યુ થયું. દુર્ભાગ્યવશ, બાળકીના ફેફસાંમાં પાણી ભરાઈ જવાને કારણે મોડી રાત્રે હોસ્પિટલમાં તેનું પણ મૃત્યુ થયું. ઘટનાનો એક વીડિયો સોશિયલ મીડિયા પર વાયરલ થઈ રહ્યો છે, જેમાં બાળકી માતાના મૃતદેહ પર વલખાં મારતી જોવા મળે છે. આ ઘટના અંગે પોલીસે વધુ તપાસ હાથ ધરી હતી.

કાર્ગો શિપ માછીમારીની બોટ સાથે ટકરાઈ: ૧૫ માછીમારને બચાવાયા

પાલઘરઃ પાલઘર નજીકના દરિયામાં કાર્ગો શિપ માછીમારીની બોટ સાથે ટકરાતાં ગભરાટ ફેલાઈ ગયો હતો. સદ્નસીબે બે બોટની મદદથી સમયસર મદદ મળી રહેતાં ૧૫ માછીમારને બચાવી લેવાયા હતા. પાલઘર જિલ્લા અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે અકસ્માતગ્રસ્ત બોટને ૧૭ કલાકની જહેમત પછી પાણીમાંથી કિ નારે લાવવામાં

સફળતા મળી હતી.પાલઘરના દરિયાકિનારેથી ત્રણ નોટિકલ માઈલ દરિયામાં ૧૪ ઑગસ્ટની રાતે આ ઘટના બની હતી. કાર્ગો શિપ એટલા જોરથી ટકરાઈ હતી કે ‘શ્રી સાઈ’ બોટમાંના ચાર માછીમાર દરિયામાં ફંગોળાયા હતા. જોકે ચારેય જણ તરીને ફરી બોટ પાસે પહોંચ્યા હતા.

મદદ માટેનો કૉલ મળતાં જ

નજીકની બે બોટ ‘જય સાઈ પ્રિયા’ અને ‘જય સાઈ રામ’ માછીમારોને બચાવવા પહોંચી ગઈ હતી. માછીમારોને ઉગારી લેવાની સાથે અકસ્માતગ્રસ્ત બોટ ને પણ બચાવવાના પ્રયાસ કરાયા હતા. બન્ને બોટની મદદ થી અકસ્માતગ્રસ્ત બોટ ને રાતે ૧૦.૩૦ વાગ્યાની આસપાસ મુરબે પોર્ટ તરફ લઈ જવાની કવાયત શરૂ

કરાઈ હતી, એમ અધિકારીએ જણાવ્યું હતું.

ભારે પવન અને ઊંચાં મોજાંને કારણે કિનારે પહોંચવામાં મુશ્કેલી નડી રહી હતી. આખરે બીજે દિવસે મુરબેથી વધુ બે બોટ બચાવ કામગીરીમાં જોડાઈ હતી. ૧૭ કલાકની જહેમત પછી બોટને કિનારે લાવી શકાઈ

(પોટીઆર)

મુંબઈમાં ૨૪

મિ.મી. વરસાદ પડયો હતો, જયારે કોલાબામાં ૮૩.૨ મિ.મી. વરસાદ પડયો હતો. રેકૉર્ડ અનુસાર ૨૦૨૦ પછી ઑગસ્ટમાં આ સૌથી વધુ વરસાદ છે. આજે પણ મુંબઈમાં ભારેથી અતિભારે વરસાદની ચેતવણી આપવામાં આવી છે.

હવામાન વિભાગે અગાઉ શુક્રવાર માટે યલો અને શનિવાર માટે ઓરેન્જ અલર્ટ જાહેર કર્યું હતું પણ શુક્રવારે મોડી રાતના વરસાદની તીવ્રતા વધતા ચેતવણી અપગ્રેડ કરવામાં આવી હતી. શુક્રવાર મોડી રાતથી વરસાદની તીવ્રતા વધી હતી.

રાતના ૧૧ વાગ્યાથી શનિવાર સવારના પાંચ વાગ્યા સુધીમાં મુંબઈમાં મુશળધાર વરસાદ પડયો હતો. સાયન, કુર્લા, કિંગ સર્કલ, પરેલ, માટુંગા, વિકોલી, ઘાટકોપર, બાન્દ્રા, સાંતાક્રુઝ, અંધેરી જેવા વિસ્તારમાં પાણી ભરાઈ ગયા હતા. લોકલ ટ્રેનોને પણ વરસાદની અસર થઈ હતી.

શુક્રવાર રાતના ૧૧ વાગ્યાથી શનિવાર સવારના પાંચ વાગ્યા સુધીના પાંચ કલાકમાં સાયનોમાં ૧૪૪ મિ.મી., વરલીમાં ૧૩૭ મિ.મી., દાદરમાં ૧૩૭ મિ.મી., રાવળી કેમ્પમાં ૧૩૫ અને સાંતાક્રુઝમાં ૨૧૭ મિ.મી., મરોલમાં ૨૧૬ મિ.મી, અંદેરી ચકાલામાં ૨૦૭ મિ.મી., ટાગોર નગર-વિકોલીમાં ૨૧૭ મિ.મી. ઘાટકોપરમાં ૨૦૪ મિ.મી. અને પવઈમાં ૨૦૦ મિ.મી. વરસાદ નોંધાયો હતો.

સવારના પાંચ વાગ્યા બાદ મુંબઈમાં વરસાદનું જોર થોડું હળવું થયું હતું. સવારના આઠ વાગ્યાથી સાંજના ચાર વાગ્યા સુધીમાં દક્ષિણ મુંબઈમાં ૫૧.૬૩ મિ.મી., પૂર્વ ઉપનગરમાં ૧૩.૫૯ મિ.મી. અને પશ્ચિમ ઉપનગરમાં ૧૯.૦૯ િ.મી. વરસાદ નોંધાયો હતો. ભારે વરસાદને પગલે અનેક ટેકાણે ઝાડ તૂટી પડવાના અને ઘરની દિવાલ તૂટી પડવાની તથા ખાનગ બન્યા હતા, જેમાં વિકોલીમાં ભેખડ ધસી પડવાથી બેના મોત અને બે જખમી થયા હતા.

ઘરની બહાર ના નીકળોઃ સુધરાઈ

મુંબઈમાં વહેલી સવારના થયેલી અતિવૃષ્ટિ બાદ પાલિકા કમિશનર ભૂપણ ગગરાણીએ પરિસ્થિતિનો અહેવાલ લીધો હતો અને તમામ આસિટ-ટ કમિશનર સહિત સંબંધિત અધિકારીઓની રજા રદ કરી નાખી હતી. વધારાના પંપની મદદથી વરસાદી પાણીનો નિકાલ કર્યો હતો. તેમ જ સવારના ભારે વરસાદને પગલે અદ્યક્ષતા ન હોય તો ઘરની બહાર નહીં નીકળવાની અપીલ પણ કરી હતી.

લો પ્રેશરને કારણે વરસાદ

હવામાન વિભાગના અધિકારી શુભાંગી ભૂટેએ જણાવ્યું હતું કે શુક્રવાર મોડી રાતથી શનિવાર વહેલી સવાર સુધીમાં પેરોી મુશળધાર વરસાદ બંગાળની ખાડીમાં નિર્માણ થયેલા લો પ્રેશર અને બંગાળની ખાડીથી અરબી સમુદ્ર સુધી નિર્માણ થયેલા ટૂંકને કારણે પડયો હતો. ભારે વરસાદને ધ્યાનમાં રાખીને મુંબઈ માટેની ઓરેન્જ અલર્ટની ચેતવણીને રેડ અલર્ટમાં અપગ્રેડ કરવામાં આવી હતી.

જયારે સમગ્ર કોંકણ પ્રદેશ ૧૭ ઑગસ્ટ સુધી ઓરેન્જ અલર્ટ હેઠળ રહેશે. શનિવારે રાયગઢ, થાણે અને મુંબઈ માટે રેડ અલર્ટ જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું, જયારે સમગ્ર કોંકણ પ્રદેશ ૧૭ ઑગોસ્ટ સુધી ઓરેન્જ અલર્ટ રહેશે. ૧૮ ઑગસ્ટની આસપાસ ઉત્તર-પશ્ચિમ અને નજીકના પશ્ચિમ-મધ્ય બાંગળની ખાડીમાં નવેસરથી લો પ્રેશર નિર્માણ થશે.

લાતુરમાં ભારે વરસાદની નદી જોખમી સ્તરે

રાજ્યમાં મોટાભાગના વિસ્તારમાં ભારે વરસાદ પડી રહ્યો છે, જેમાં લાતુરમાં પણ ભારે વરસાદને પગલે શહેરમાં ટેક-ટેકાણે પાણી ભરાયા હતા અને નદીઓમાં બે કાંઠે વહી હતી. લાતુર જિલ્લામાં આવેલી તેરણા અને માંજરા નદીમાંથી ભારે વરસાદને કારણે પાણી છોડવામાં આવ્યા હતા. તેરણા બંધના ગેટને સેન્ટ્રીમીટર જેટલા પોલવામાં આવ્યા હતા. બપોરના ૭ ગેટ બંધ કરીને પાણી ક્યુએ છોડવામાં આવ્યું હતું. બીડ જિલ્લામાં આવેલા ગવાલવાડી ગામમાં આવેલી માંજરા નદીમાં પણ પાણી છોડવામાં આવ્યું હતું.

ત્રણ કલાકમાં આઠ ઈંચથી વધુ વરસાદ પડ્યો

મુંબઈમાં શુક્રવાર રાતના એક વાગ્યાથી સવારના ચાર વાગ્યા સુધી થોધમાર વરસાદ પડયો હતો, જેમાં દક્ષિણ મુંબઈની સરખામણીમાં ઉપનગરમાં વરસાદનું જોર વધુ રહ્યું હતું. ત્રણ કલાક દરમ્યાનમરોલમાં ૨૦૭ મિ.મી., સાંતાક્રુઝમાં ૨૦૨ મિ.મી., ચકાલા-અંદેરીમાં ૧૯૫ મિ.મી., વિકોલી-ટાગોર નગરમાં ૧૯૬ મિ.મી., ઘાટકોપરમાં ૧૯૨ મિ.મી. પવઈમાં ૧૮૭ મિ.મી. વરસાદ પડયો હતો.

૧૬થી ૨૧ ઑગસ્ટ રાજ્યમાં અતિવૃષ્ટિ

ભારતીય હવામાન વિભાગે રાજ્યમાં આગામી દિવસમાં રાજ્યમાં અતિવૃષ્ટિની આગાહી કરી છે, જેમાં ૧૬થી ૨૧ ઑગસ્ટ, ૨૦૨૫ દરમ્યાન અતિવૃષ્ટિની સાથે જ વાવાઝોડાની શક્યતા વ્યક્ત કરી છે. કોંકણ અને મધ્ય મહારાષ્ટ્રના ઘાટ પરિસરમાં અમુક ટેકાણે અતિવૃષ્ટિ, મરાઠવાડામાં ભારેથી અતિભારે વરસાદ, વીજળીના ગડગડાટ સાથે ૪૦થી ૫૦ કિલોમીટરની ઝડપે પવન ફૂંકાશે. કોંકણ કિનારપટ્ટી પર આ સમય દરમ્યાન માછીમારોને દરિયા જવાનું ટાળવાની અપીલ કરવામાં આવી છે. સયેત અંપ મારફત આવિસ્તારના નાગરિકોને અલર્ટનો મેસેજ મોકલવામાં આવી રહ્યો હોવાનું સરકારે કહ્યું હતું.

આજે મુંબઈ

પણ આજે પાછા ફરવાની શક્યતા છે. હાલવે પર પહેલાથી રસ્તાની હાલત અને સમારકામને કારણે ટ્રાફિક જેમની સમસ્યા સર્જતી હોય છે ત્યારે આજે પણ ટ્રાફિકમાં પ્રવાસીઓ ફસાવાની શક્યતા છે. હવામાન વિભાગે બીજી તરફ મુંબઈ-થાણે-પાલઘર, રાયગઢ સહિત રાજ્યમાં વિવિધ જગ્યાએ વરસાદનું અલર્ટ જાહેર કર્યું છે. તેથી વરસાદ પણ વિવન માં રહે છે. વિસ્તહારમાં આગમનમાં ભીડ, રેલવે બ્લોકનું અને હાલવે પરના ટ્રાફિકનું વિવન એમ તમામ સમસ્યાઓથી ભરેલો આજનો રવિવાર રહેશે. તેમ છતાં મુંબઈમાં દરેક સમસ્યાને માત આપીને ભીડ તો ઊભરશે જ.

પારસી મરણ

ગઈ કાલે ડુંગરવાડી પર કોઇ પણ પારસી મરણ નોંધાયું નથીજી.

જૈન મરણ

ઘોઘારી વિશ્વા શ્રીમાળી જૈન મોટા ખુટવાડા હાલ કાંઠિવલી, સ્વ. જંબતીલાલ ફત્તેહ દશીના ધર્મપત્ની સ્વ. મધુબેન (ઉ. વ. ૭૪) તા. ૧૨-૮-૨૫ના મંગળવારના સ્વર્ગવાસ પામેલ છે. તે સ્વ. હાથી બ્રહ્મભાઈ કનેચંદભાઇના નાનાભાઇના પત્ની. મનુભાઇ-અનુભાઇ-હિરાભાઇ- વિજયભાઇ-ભારતીબેન બળવંતરાય સંઘવી, સ્વ. પૂનમબેન કીર્તિકુમાર શાહના ભાભી. તે સ્વ. મિલન, પારસ, હિરેન, હર્ષાબેન પરશુકુમાર શાહ, નિશાબેન શૈલેષકુમાર શાહના માતૃશ્રી. તે વિભા, રૂપલ, જીનલનાં સાસુ. અગતીયા નિવાસી હાલ મુકુંડ સ્વ. ફાવલેદ ભગવાનદાસ ગાંધીના દીકરી. સાહી તેમ જ લૌકિક વ્યવહાર બંધ રાખેલ છે. ૩. બી-૫૦૨, હાથીલી એપાર્ટમેન્ટ એમ. જી. રોડ, કાંઠિવલી (વેસ્ટ).

અમદ્રવાદ દશા પોરવાડ દેરાસાલી જૈન હાલ મુંબઈ વરલી નિવાસી, શશીકાંત રતીલાલ શાહ (ઉ. વ. ૯૪) ૧૫/૮/૨૫ના શુક્રવારે અરિહંતશરણ પામેલ છે. તેઓ શ્રીમતી પદમાભાઇના પતિ. દિપ્તિબેન અને વૃષ્ઠિભેનના પિતા. લૌકિક વ્યવહાર બંધ રાખેલ છે.

કે.કે.અસલાદ જૈન

ગામ સેકેઠ ભટ્ટેર્યા હાલ ગ્રેમ્બીવલી, શા જંબતીલાલ પુત્રશ્રી ધુલાના ધર્મપત્ની ભાનુબેન (ઉ. વ. ૭૧) તા. ૧૪/૮/૨૫ના અરિહંતશરણ પામેલ છે. તે ભાવના નરેશ નાગપ્પ રંગપુર, હીના હેમલ ખોના રંગપુર, ચેતનના માતૃશ્રી. નરેશ ક્રાંતિલાલ નાગપ્પ, સ્વ.હેમલ નરિનંદન ખોનાના સાસુજી. હાલ તથા જીવિતાના દાદીમા. સંકેત, સ્વીત, અશીા, હંડલ નાનીમા, સામે પક્ષે માતૃશ્રી રાજબાઇ બાબુલાલ અમરશી ખોના ગોરખેડી બી દીકરી. પ્રાર્થના રાખેલ નથી, લૌકિક વ્યવહાર સંદર્ભ બંધ છે. ૩૦૭. મુકુંદ ધામ, ૭ જે માળે, કિનદયાળ રોડ, આનંદનગર, ગ્રેમ્બીવલી વેસ્ટ.

ઝાલાવાડ ચૈતાંબર ભૂર્તિપૂજક જૈન ધોલેરા નિવાસી હાલ કાંઠેવલી, હિંમતલાલ પોપટલાલ ગાંધીના ધર્મપત્ની લતાબેન (ઉ. વ. ૭૮) તે વિમલ, સ્વ. હેતલના માતૃશ્રી. કવિતા, વલ્લભકુ મારના. સાસુ. સ્વ. ધનલક્ષ્મીબેન ચંદ્રવંતભાઈ, સ્વ.રંજનબેન વસંતભાઈ, મહુલાબેન સનતભાઈ, શોભાબેન જિજ્ઞાભાઈ, રીઝાબેન વિનોદરાય, તૃપ્તિબેન નરેશભાઈ, સુરેખાબેન પ્રકાશભાઈના ભાભી. પિયરખેડે સ્વ. નાનાલાલ ઉજમશી સંઘવીના દીકરી. સ્વ. વસંતભાઈ, જશવંતભાઈ, મધુબેન, સ્વ. પદ્મબેન, સુધાબેન, સુરેખાબેન, સ્મિતાબેનના બહેન. તા. ૧૫/૮/૨૫ શુક્રવારના અરિહંતશરણ પામેલ છે, પ્રાર્થનાસભા/લૌકિક વ્યવહાર રાખેલ નથી.

કચ્છી વિશ્વા ઓશળાજ જૈન ડુમરા (પિયરિયા)ના રાજેન્દ્ર નાગડા (ઉ. વ. ૫૩) તા. ૧૪/૮/૨૫ના અવસાન પામેલ છે. રતનબેન મેચલ નરસીની પત્ની. નવલબેન લાલજીના પુત્ર. ધરવંત, પુષ્પા, ભારતી, ચંદ્રીકા, ગુણવંતી, કલ્પના, પ્રીતીના ભાડ. ડુમરાના લીલબાઇ રવજીના દોહીત્ર. પ્રાર્થના રાખેલ નથી. ઢે.: ધરવંત નાગડા, ૧૦, દિપ્તક નિવાસ, અંધેરી રોડ, ડોંબિવલી (ઇસ્ટ) ૪૨૧૨૦૧.

ભોજાયા નિવાસીબેન (મયુબેન) ખેરાજભાઈ ગડા (ઉ. વ.૭૮) તા.૨-૮-૨૫ના આયરલેન્ડ મધે અવસાન પામેલ છે. આશાબાઈ આશારીના કાથડના પુત્રવધૂ. ખેરાજભાઈના પત્ની. દિપ્તક, હિરેન, મનીષાના માતા. કોટરા રોહાના મોકાબેન હિરાવલ્લ કનજલ દેહિયાપુત્રી. લક્ષ્મીબેન, લીલાવંદ, વસન્તજી, વલ્લભજી, શાંતિલાલ, ચંકંકાત, મણીલાલ, દેવવંશુના કસ્ટોબેન રતનશ્રી, ખાણ્ઝાના પ્રમાણબેન કુલચંદના બેન. પ્રા.શ્રી માટુંગા ક.થે.મુ.જૈન સેવ ના.શ્રીજીજી શામજી વાડી. ટા. ૪ થી ૫.૩૦. નિ. શ્રી ખેરાજ ગડા. ૧૮/૯, મ્યુનિફિપાલ બિ. રાવલી કેમ્પ, સાયન કોલીવાડા, મું- ૨૨. મોટી રાઇપના અ. સૌ. હેમના(પુષ્પા) હેમફદ ગડા (ઉ. વ. ૭૮) ૧૫-૮-૧ના અવસાન પામેલ છે. મણીબેન /લક્ષ્મીબેન રતીલાલ કાઠરાણીના પુત્રવધૂ. હેમ્બંદના પત્ની. વર્મા, ચંદેશના માતા. મેરાડ દેવાબેન (લક્ષ્મીબેન) લાલજી પદમશીના પુત્રી. જસ્મીન નરેન્દ્ર, વીઠ્ઠ કસ્તુરબેન કલ્યાણજી, બા.શ્રી હેમ્બંદના ચંકંકાત, બિડગા સંસીરબેન જગદીશના બહેન. પ્રા. શ્રી હાલારી લી. ઓ. સમાજ વાડી, ફાલ્કે રોડ, દાદર(ડી), ટા. ૪ થી ૫.૩૦. નિ. હેમ્બંદ ગડા, ૩૦૧, અંધેરી સીએચએસ, પ્લોટ નં. ૮, બી. પી. રોડ, અંધેરી (વે), ૫.૮.

માનપુદમાં હાંડી

તેને મૃત જાહેર કર્યો હતો. બીજો બનાવ મલાડ (પૂર્વ)માં કુરાર વિલેજમાં તાનાજી નંગરબખી હતો, જેમાં નવ વર્ષનો આર્યન યાદવ નામનો બાલક ગલીમાં બાંધવામાં આવેલી દહિહાંડી ફોડવા ઉપર ચઢ્યો હતો, તે સમયે નીચે પટકાપ્યો હતો. તેને તરત કાંદીવલીમાં આવેલી ભાભા હોસ્પિટલમાં લઈ જવામાં આવ્યો હતો. હોસ્પિટલાના જણાવ્યા મુજબ તેની હાલત ક્રિટીકલ છે.

આ દરમ્યાન મોડી સાંજના ૭ વાગ્યા સુધીમાં મુંબઈના જુદા જુદા વિસ્તારમાં દહિહાંડી ફોડવા ઉપર ચઢેલા ૭૫થી વધુ ગોવિંદાઓ નીચે પટકાઈને જખમી થયા હતા, જેમાં દક્ષિણ મુંબઈમાં જુદી જુદી હોસ્પિટલમાં ૪૮ જખમી ગોવિંદાઓને સારવાર માટે લાવવામાં આવ્યા હતા. તેમાંથી ૨૭ને હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાંઆવ્યા હતા, જેમાં ૨૩ વર્ષના શ્રેયાંસ ચાલકેની હાલત ગંભીર છે. તો ૨૧ને સારવાર બાદ રજા આપવામાં આવી હતી. પૂર્વ ઉપનગરમાં જુદા જુદા વિસ્તારમાં ૧૭ લોકો જખમી થયા હતા, તેમાંથી ચારને હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા અને ૧૩ને સારવાર બાદ રજા આપવામાં આવી હતી. પશ્ચિમ ઉપનગરમાં ૧૦ ગોવિંદાઓ જખમી થયા હતા, તેમને સારવાર બાદ રજા આપવામાં આવી હતી.

હિંદુ મરણ

કોળી પટેલ ગામ ખરસાડ, કોંકણ ફળિયું હાલ ઘાટકોપર સ્વ. જયુબેન ગોવિંદભાઈ પટેલ (ઉ. વ. ૮૫) સોમવાર, તા. ૧૧-૮-૨૫ના અવસાન પામેલ છે. તે સ્વ. રેવાબેન તથા સ્વ. છનાભાઈના પુત્રવધૂ. સ્વ. રેખાબેન, કોકિલાબેન, ભારતીબેન, મીતાબેન, લલિતભાઈ, શૈલેષના માતૃશ્રી. તે સ્વ. ગંગાબેન અને મોરારજી રામજીભાઈના પુત્રી. તે સ્વ. દમયંતીબેન, કલાવતીબેન, રણજિત, હરીશ, સ્વ. ભુષેનભાઈના બહેન. તે રેખાબેન, હર્ષાબેન, હેમલતાબેનના નણ્દ. પુરુષપાણી ગુરુવાર, તા. ૨-૧૮-૨૫ના ૭ થી ૪. રે. ઢે.: નાચુડ કોલોની, પરિવર્તન સોસાયટી, બિલ્ડિંગ નં. ૧૫૫, પહેલો માળ, રૂમ નં, ૧૦૧, એ બ્લોક, ઘાટકોપર ઈસ્ટ. (લૌકિક રિવાજ બંધ છે).

શ્રેણી પટેલ મૂળ ગામ મેઘર હાલ અંધેરી, જયંતિલાલ પટેલ (ઉ. ૫૭૭) ગુરુવાર તા. ૧૪ ઓગસ્ટ ૨૦૨૫ના દેવલોક પામ્યા છે. તે સ્વ. ધીરજલાલ લાલઘરસ તથા સ્વ શાંતિબેનના પુત્ર, ધનુબેનના પતિ, વિપુલ, કિરણોના પિતા. ચિત્રા, મીનિકાના સસરા, પાર્થ, પ્રીશા, ચૌધારી દાદા. સ્વ. હસમુખભાઈ, સ્વ. કિશોરભાઈ, સ્વ. મનીલાલ, સ્વ. સુધીરભાઈ, સ્વ. ચંપાબેન, સુલોબી, જલેન્સનાબેનના ભાઈ, ગામ ખખરાવાના સ્વ હરીભાઈ મનજી તથા પાલીબેના જમાઈ. સાદા.શ્રી (બેસણ) ૧૮ ઓગસ્ટ ૨૦૨૫, સોમવાર ૨ થી ૫. બંને પક્ષનું સાથે નિવાસ સ્થાને રાખેલ છે. પુષ્પાણી ૨૫ ઓગસ્ટ ૨૦૨૫, સોમવાર ૭ થી ૫ કલાક, તેમના નિવાસ સ્થાને એ-૧૧૦૩, શ્રી વાસ્તુ સિદ્ધિ ભવન, આર જે રોડ, મનીષ પાર્કની પાછળ, પમ્પહાઉસ, અંધેરી પૂર્વ.

નાહેર દશા મોકે વણિક ગીરગઢા નિવાસી હાલ વાલકેશ્વર મુંબઈ છગનલાલ જીવરાજ મહેતા (ઉ. વ. ૯૨) તા. ૧-૮-૨૫ના રોજ હંદેરા ખાતે શ્રીજયરણ પામેલ છે. ૨૦૨૫. વિમાબેન છગનલાલ મહેતાના પતિ. જયેશભાઈ, દિલેશભાઈના પિતાશ્રી. તે નયનાબેન, અંજલીબેનના સસરા. તે સ્વ. કાંતિભાડ, સ્વ. કુંભેનાના ભાઇ. તે દોશી પરિવાર રાજકોટના જમાઇ. તે ફોરમ, પોનાક, વામિકા, યાકિનાના દાદા. તે જુગલભાઈ વખારિયાના દાદા-સસરા. તેમની ઉત્તરિકાયા તા. ૪-૮-૨૫ના હંદેરા ખાતે રાખેલ છે.

હાલકાલ ભાટીયા અનિલકુમાર મુળરાજ આશર (ઉ. વ. ૭૮) તે મંજુલા નરોત્તમદાસ આશરના પુત્ર. સ્વ. અરુણાબા પતિ. તે જમનાદાસ ચત્રાણના જમાઇ. સ્વ. કૃષ્ણકાંત તથા સ્વ. ભાનુખતી તુલસીદાસ ઉદેશીના ભાડ. રજેશ, હરીશ ઉદેશી, તૃપ્તિ મરંદેના મામા તા. ૧૫-૮-૨૫ના શ્રીજયરણ પામેલ છે. પ્રાર્થનાસભા તથા લૌકિક વ્યવહાર બંધ છે.

કચ્છી ભાનુભાણી

કચ્છ ગામ નુંતાઇના ભાનુશાલી ગં. સ્વ. મંજુલાબેન દેવજી શામજી, ખીચાયા તા. ૧૪-૮-૨૫ના ઘાટકોપર મધ્યે ઓધવશરણ પામેલ છે. સ્વ. તુલસીબેન, વરમશી, બાબુભાડ. બી. કે. હરીલાલ, વસંત, અનિલના માતાજી. જીતેન્દ્ર નિરજ, મિહિર, મંયન, ખ્યાતિ, પિંજી, જીમ્બાના દાદીમા. ધીરજલાલ લાલજી શેઠીયા ભવાનીબ, દમયંતિ, મંજુલા, હીના, જયશ્રી, હિલોની, ખુશ્બુના સાસુમા. માવિત્ર જેઠાભાઇ શીવજી ગોરીચિઆસર, લાલજી અરજી હરવરભાચૂડા. તેમની પ્રાર્થનાસભા તા. ૧૭-૮-૨૫ના રવિવારે કચ્છી ભાનુશાલી વાડી, ૫મે માળે, તીલક રોડ, ઘાટકોપર (ઇસ્ટ), સાંજે ૫થી ૭.

કચ્છી લોહણા ગામ કોટડા (રોહા) સ્વ. ઝવેરબેન તથા સ્વ. હીરજી હરિરામ કોકારીના મોટા સુપુત્ર દિલીપભાડ (ઉ. વ. ૮૦) તે સ્વ. ભગવાનદાસ કનજી પોપટના જમાઇ. તે સ્વ. નલિનીબેનના પતિ. તે ગં. સ્વ. પ્રમાણબેન મંગલદાસ ગણાવ, સૌ. પ્રતિમા શંભુભાડ હરિયાણી, ગં. સ્વ. સુધાબેન પરમાનં સયદે, સૌ. રેખા અરિહંત કતીરા, તે ચંદ્રકાન્ત તથા અશોકનાં ભાડ. તે નિખિલ તથા હિરેલ હેમલ દનાણીના પિતાશ્રી. તથા સૌ. નીકીતાના સસરા શુકરભા. તા. ૧૫મી ઓગસ્ટ ૨૫ના રોજ અવસાન પામ્યા છે. પ્રાર્થનાસભા તથા લૌકિક વ્યવહાર બંધ છે.

લુહાર સુતાર ભાતિ ગામ રાજુલા હાલ મીરસોડ સ્વ. માવજીભાડ અરજણભાડ વાઘેલા અને ગં. સ્વ. ભાનુબેનના પુત્ર સુરેશભાડ વાઘેલા (ઉ. વ. ૫૮) તા. ૧૫-૮-૨૫ શુક્રવારના શ્રીજયરણ પામેલ છે. તે નીલમબેન (સોનલબેન)ના પતિ. તથા ભાવિકભાડ, હીનાબેન સુમિત્રકુમાર સિદ્ધપુત્રના પિતાશ્રી. મહેન્દ્રભાડના નાનાભાડ. નીતાબેનની દીપર. તે લતાબેન મણીભાડ પરમાર, અંમિતાબેન ગોવિંદભાડ ચોહણ, ઉપાબેન દિનકરભાડ મક વણાણના ભાડ. રતિલાલ પરમાર ચિત્રળવાળાના જમાઇ. પ્રાર્થનાસભા લુહાર સુતાર વેલકેર સેન્ટર, લતાગુડા રોડ, અંબાજી મંદિર પાસે, બોરીવલી (ઇસ્ટ), તા. ૧૮-૮-૨૫ સોમવારના સાંજે ૫થી ૭.

કચ્છી લોહણા સ્વ. રામજી વિશ્વામ કક્કર (માણેક) ગામ મોટા રેડા (ગુરુજવાળા) હાલ અંધેરીના ધર્મપત્ની ગં. સ્વ. પાર્વતીબેન રામજી કક્કર (માણેક) (ઉ. વ. ૮૦) તા. ૧૬-૮-૨૫ શનિવારના અમરથા નિવાસ પામેલ છે. તે સ્વ. કુંભેન હિરજી રાણાની સુપુત્રી. મનાતા સુનીલ, ભારતી સંજય, ભાવેરા, પ્રિતી મુકેશ સોમવાર માતૃશ્રી રાજેન્દ્ર શંકરલાલના કાકી. ક્રીશ, શ્રુતિ, વૃતિના દાદી. હેમા ગોરવ, વિદીશા અંકિત કક્કરના નાની પ્રાર્થનાસભા તા. ૧૭-૮-૨૫ રવિવારના સાંજે ૫.૩૦થી ૭. ઢે. ક્રાહ્મડેવર ભક્ત મંગળ હોલ, જયશંકરલાલ નહેરૂ રોડ, આર્થ સમાજ હોલની બાજુમાં, મુકુંડ (વેસ્ટ), લૌકિક વ્યવહાર બંધ છે.

કચ્છી લોહણા ગામ કોકારા હાલ કોલાબા નિવાસી ગં. સ્વ. પ્રભાવતીબેન જમનાદાસ રૂપારેલ (ઉ. વ. ૯૧) તા. ૧૪-૮-૨૫ના શિવશરણ પામેલ છે. સ્વ. સાકરબેન મોનજી (શંભુભગત)ની પુત્રવધૂ. સ્વ. બધામા વિશળજી કતીરા ગામ ભાચૂડાવાળાના સુપુત્રી. સ્વ. ડો. વિરસેન-સંધ્યા, નરેન્દ્ર, જયશ્રી, પરેશ, જયોત્સના રાજેશના માતૃશ્રી. સ્વ. પુષ્પા હરિરમભાડ, અ. સૌ. તારા પુરુષોત્તમભાડ, જાનકી હંસરાજ ચંદન, અ. સૌ. માયા પ્રકાશ કોકારી, સ્વ. મંજુલા મૂળરાજ કક્કર, શીતલ, હિરલ, ડો. મોહક, ડો. શીના, ડો. પૂર્ણ વિવેક, સોહમ, હર્ષ, વિરાય તથા રાજમોહના દાદી-નાની. લૌકિક વ્યવહાર બંધ રાખેલ છે.

કવર સ્ટોરી
વિજય વ્યાસ
feedback@bombaysamachar.com

મિથ્યાભિમાનમાં મસ્ત મેરા ભારત છે મહાન...!

ભારતની આઝાદીને ૭૮ વર્ષ પૂર્ણ થઈ ગયાં, હમણાં ૧૫ ઓગસ્ટે ભારતે પોતાનો ૭૯મો સ્વાતંત્ર્ય દિવસ ઉજવ્યો ને દેશભરમાં દેશપ્રેમનું એક મોજું બધાને પલાળી ગયું... લોકોએ તિરંગા ફરકાવીને ને કારાઓકે પર દેશપ્રેમનાં ગીતો ગાઈને દેશપ્રેમ વ્યક્ત કર્યો તો નેતાજીઓએ ભાષણભાજી કરીને ‘ભારત કેવો મહાન દેશ બની ગયો છે’ તેની વાતોનાં વડાં કરીને સ્વાતંત્ર્ય દિવસની ઉજવણી કરી ને ‘જય હિંદ’ કહીને રવાના થઈ ગયા, પણ કોઈએ આ દેશમાં વાસ્તવિકતા શું છે તેની વાત ના કરી...!

આપણે રાજકીય રીતે આઝાદ થઈ ગયા પણ માનસિક અને વૈચારિક રીતે આઝાદ થયા છીએ ખરા? ભારતમાં અત્યારે જે માહોલ છે એ જોતાં લોકોએ દેશના વર્તમાન અને ભાવિ બંને વિશે મનોમંથન કરવાની તાતી જરૂર છે, પણ આપણે બધા પલાયનવાદી છીએ. વાસ્તવિકતાથી દૂર ભાગી રહ્યા છીએ, કારણ કે આ વાસ્તવિકતા અત્યંત બિહામણી છે.

ભારતમાં હજારો સમસ્યા છે. ગરીબી- ભ્રષ્ટાચાર- બેરોજગારી વગેરે કાયમી પ્રશ્નો તો છે જ, પણ સ્વાસ્થ્ય, સ્વચ્છતા, સુવિધાઓને લગતી સમસ્યાઓનો પાર નથી. લોકોમાં સિવિક સેન્સ નથી. તેના કારણે સર્જાતા અકસ્માતોમાં વરસે લાખો લોકો મરે છે, અસાધારણ ટ્રાફિક જામને કારણે સર્જાતા ‘રોડ રેજ’ ટ્રાફિકને કારણે ઉત્પન્ન થતો ગુસ્સો-મારામારીની હિંસક ઘટનાઓ પણ બને છે...

વર્ષો પહેલાં આપણે શાળામાં વાંચ્યું હતું કે પૂર્વ પ્રધાન મંત્રી લાલાભાઈદુર શાસ્ત્રી નહીં તરીને સામે કાઢે આવેલી નિશાળમાં રોજ ભણવા જતા...આજે પણ ૭૮ વર્ષે પણ કેટલાંક અંતરિયાળ ગામોના બાળકોએ નહીં પરનાં તૂટેલાં-હાલકડોલક પુલ પર ચાલીને સામે કિનારે આવેલી નિશાળે જવું પડે છે તો અમુક ગામમાં નિશાળે પહોંચવા હોડીનો ઉપયોગ કરવો પડે છે...તાજેતરમાં જ બેંગલુરુના એક બાળકે ખુદ વડાપ્રધાનને પત્ર લખીને વિનંતી કરી છે કે

‘અમારા રોડનું કંઈક કરો...જામ રહેતા ટ્રાફિકને લીધે અમે સ્કૂલે રોજ મોડા પહોંચીએ છીએ!’ આ બધાની ચિંતા કરવાના બદલે-એ સમસ્યા ઉકેલવાના બદલે આપણે રસ્તા પર રખડતાં કૂતરાં ને જાહેર માર્ગ-ચબૂતરે કબૂતરોને ચણ નાખવાની વાતોમાં એવા અટવાયેલા છીએ કે છેક કોઈના દરવાજે પહોંચી ગયા છીએ.... શેરીના કૂતરાં કે કબૂતરોના જીવનો મુદ્દો મોટો બની જાય છે. સુપ્રીમ કોર્ટ પણ બીજા મહત્વના હજારો કેસોના નિકાલની ચિંતા કરવાના બદલે કૂતરાં-કબૂતરોના કેસ પહેલાં હાથ પર લે છે...

એક તરફ દેશ વિશ્વમાં યોથા નંબરનું અર્થતંત્ર બની ગયું હોવાના દાવા કરીને દેશની આર્થિક પ્રગતિનાં બણગાં

ફૂંકાય છે ને બીજી તરફ સરકાર પોતે જ ૮૫ કરોડ લોકોને મફતમાં અનાજ આપવાની વાતને સિદ્ધિ ગણાવે છે. દેશે જોરદાર પ્રગતિ કરી હોય તો ૬૦ ટકા મફત અનાજ શું કરવા આવવું પડે છે? છાસવારે સ્વદેશી ને આત્મનિર્ભરતાની વાતો થાય છે, અમુક ક્ષેત્રે અમુક અંશે થયા પણ છીએ, છતાં નાનામાં નાની ચીજ માટે વિદેશ તરફ કેમ મીટ માંગવી પડે છે ?

ભારતમાં નૈતિક અઘ:પતન ચરમસીમા પર છે. એક તરફ નૈતિકતાની ને સિધ્ધાંતોની વાતો થાય છે ને બીજી તરફ જેના ઘરમાં આખો સ્ટોર રૂમ ચલણી નોટોથી ભરેલો મળ્યો એવા જજના કિસ્સા પણ બહાર આવે છે. કોઈને કશું થતું નથી. એને સજા કરવાની વાત આવે ત્યારે તપાસનું ચલકચલાણું ચાલ્યા કરે છે ને પ્રજાને ઉઠાં ભણાવાય છે.

ભ્રષ્ટાચારને નાબૂદ કરવાના ફડાકા મરાય છે, પણ તપાસ એજન્સીઓ ખરેખર શું કરે છે તેનો કોઈ હિસાબ જ નથી. એન્ફોર્સમેન્ટ ડિરેક્ટોરેટ (ઈડી) સહિતની એજન્સીઓ પાછળ પ્રજાના કરવેરાથી ભરાતી તિજોરીમાંથી કરોડો

રૂપિયાનાં આંધણ થાય છે, પણ આ એજન્સીઓનો કન્વિકશન રેટ- ગુનેગારને સજા કરવાનો દર ૧૮કાથી પણ ઓછો છે તેની કોઈ વાત કરતું નથી. ભ્રષ્ટ નેતાને

કશું થતું નથી ને બેંકોનું કરોડો રૂપિયાનું કરી નાખનારા વિદેશ ભાગી જાય એમને સત્તાવાળા પરત લાવી પણ શકતા નથી.

આ દેશની મહાનતાનાં ગુણગાન ગવાય છે પણ આ જ મહાન દેશ છોડીને ખમતીઘર લોકો વિદેશ સ્થળાંતર કરી રહ્યાં છે. તાજી સરકારી માહિતી મુજબ ૨૦૨૪માં ૨ લાખથી વધુ લોકોએ ભારતીય નાગરિકતા સ્વેચ્છાએ છોડી છે! જેની પાસે લાયકાત છે એવા ટેલેન્ટેડ યુવાનો પણ આ દેશમાં ભણીગણીને વર્ક પરમિટ મેળવીને દેશ છોડી રહ્યા છે....આવી વાસ્તવિકતા તરફ આપણે આંખ આડા કાન કરીએ છીએ. આમ દેશ આર્થિક તથા બૌદ્ધિક બંને રીતે કંગાળ થઈ રહ્યો છે ને આપણે ‘મેરા ભારત મહાન’ના મિથ્યાભિમાનમાં મસ્ત છીએ.

ભારતમાં સોશયલ મીડિયાનો દુરુપયોગ કરીને ડિજિટલ ગુંડાગીરી પણ બેફામ ચાલી રહી છે. કોઈ પણ મુદ્દે સ્વસ્થ ચર્ચા જ શક્ય નથી ને કોઈ પણ વ્યક્તિ એક વિચારધારાથી વિપરીત અલગ મત વ્યક્ત કરે કે તરત તેના પર ડિજિટલ લુપ્ખા તૂટી પડે છે. ચારિત્ર્યહીન, પરિવારને ખતમ કરી

નાખવાની ધમકીઓ, બહેન-દીકરી પર ગેંગ રેપની ધમકી ચાલુ થઈ જાય છે. આ ધમકી આપનારાંને કશું થતું નથી કેમ કે મોટા ભાગના રાજકીય પાર્ટીઓના દલાલ

છે. આ દેશમાં કાગળ પર અભિવ્યક્તિની આઝાદી છે, પણ વાસ્તવિકતા અલગ જ છે.

ભારતમાં ‘મોરલ પોલિસિંગ-ચારિત્ર્ય ઘડતર’ ના નામે જે વાયરો ફેલાઈ રહ્યો છે એ પણ ખતરનાક છે. કશું કામ કર્યા વિના લોકોને ધર્મના નામે ધૂતીને તાગડચિત્રા કરનારા સંસ્કૃતિ અને ધર્મના ઠેકેદાર બનીને બેસી ગયા છે. આ નમૂના એમની અલ્પ મતિ પ્રમાણે જે જીભે ચડે એ લવારા કરે છે અને યંગસ્ટર્સને વણજોઈતી સલાહ આપ્યા કરે છે. એકવીસમી સદીમાં પણ સાવ પછાતપણામાં જીવતા આ નમૂનાઓને મન સ્ત્રીના જીવનનો એક માત્ર ઉદ્દેશ ‘સારી પત્ની’ બનવાનો છે. છોકરી સ્વતંત્ર થઈ જાય અને પોતાની ઈચ્છા પ્રમાણે જીવે એ એમનાથી હજમ થતું નથી. છોકરીઓને પણ પોતાની મરજી પ્રમાણે જીવવાનો અધિકાર છે એ વાત જ આ નંગ લોકો પચાવી શકતા નથી. તેથી ભારતની સંસ્કૃતિ, મર્યાદા, સંસ્કાર વગેરેના નામે પોતાના માનસિક વિકૃતિનો એકવાડ સોશયલ મીડિયા પર છાસવારે કાલવ્યા કરે છે. આનાથી પ્રભાવિત કોઈ બાપ ક્યારેક ‘હોનર કિલિંગ-પરિવારની ઈજજત’ના નામે પોતાની જ દીકરીને કાર મારે છે !

આઘાતની વાત પાછી એ છે કે, ભ્રષ્ટાચાર, અનીતિ, શોષણ, વગેરે મુદ્દા બહુમતી હિંદુઓને પરેશાન કરતા હોવા છતાં એમની બોલતી બંધ થઈ જાય છે.

આ છે ભારતની વાસ્તવિકતાનું આ નાનું ટ્રેલર, પણ કમનસીબી એ છે કે, આ દેશનાં લોકોમાં તેના વિશે વિચારવાની જાગૃતિ નથી રહી કે નથી સમસ્યાઓ વિશે સવાલો કરવાની હિંમત...આ દેશ ઘેટાંના ટોળા જેવો બની ગયો છે કે જે નેતાઓનો દોરવાયો દોરવાયા કરે છે અને નેતા જે પણ કહે તેને સનાતન સત્ય માનીને ચાલનારી પ્રજા બની ગયા છીએ ને આપણું સત્ત્વ ગુમાવી બેઠા છીએ. ■

અરાઉન્ડ દ વર્લ્ડ

નીલ પાટીલ
Founder, COO & CTO
Veena World
neil@veenaworld.com

ગયા સપ્તાહમાં હું મારી પત્ની હેના, અમારી પુત્રી રાયા અને મારા કઝિન સાથે હોંગ કોંગમાં હતો. એજન્ડા પર ડિઝનીલેન્ડ હતું (આ સ્થળની મુલાકાત ખાસ કરીને રાયા માટે હતી, પંસ્તુ નિખાલસતાથી કહું તો અમને બધામે મજા આવી). બૅંકે મારે માટેઆ ટ્રિપ વધુ વિશેષ બનવાનું અલગ કારણ હતું. તે સ્કાયસ્ક્રેપરે, શોપિંગ અથવા સ્કાયલાઈન નહીં પણ આ સર્વની ભીતરનીવાત્તાઓ તેની પાછળનું કારણ હતી, જે વાત્તાઓ વિમાનમાંથી ઊતરવા પૂર્વે જ મેં બાણી લીધી હતી.

વર્ષોનાં વહાણાં વીતવા સાથે મેં ઉત્સુક પત્રકારની જેમ મારા પ્રવાસ માટે તૈયારી કરવાનું શરૂ કર્યું છે. એટલે કે, હું મુલાકાત લેવાનો હોર્મિ સ્થળને ખરા અર્થમાં સમજાવા તેના સંબંધિત લેખો, પોડકાસ્ટ અને વિડિયોમાં ડીપ્થિયું કરુ છું. અને મને ખ્યાલ આવ્યો કે તમે ટ્રિપ માટેઆગેતરી તૈયારી કરો ત્યારે તે સ્થળ તમને અલગ રીતે આવકારે છે. તમે અન્યો જતી કરતા હોય છે તે બારીકાઈઓ ધ્યાનમાં લેવાનું શરૂ કરો છો. એક ઈમારત ફક્ત કાચ અને સ્ટીલ નથી, પંસ્તુ તે ફેંગ શુર્ક નિર્ણય છે. આ નામ ફક્ત લેખલ નથી, પંસ્તુ સદીઓ પૂર્વી યાદગીરી છે.

તો આજે ચાલો, હું તમને અમુક ખોજ થકી લઈ બૅંક છું, જે હોંગ કોંગ અને બુડાપેસ્ટની વાત્તાઓ છે અને મને ઉત્સુકતાએક સારી દિપને ઉત્તમ ટ્રિપમાં કઈ રીતે ફેરવે છે તે યાદ આપાવે છે.

હોંગ કોંગની વર્ટિકલ વાત્તાઓ
હોંગ કોંગ તેની સ્કાયલાઈન માટે પ્રસિદ્ધ છે. બૅંકે આ ટ્રિપ સુધી મને એ ખબર નહોતી કે તે સ્કાયસ્ક્રેપરે સંસ્કૃતિક રીતેકેટલી મહત્વપૂર્ણ છે. અમુક ગગનચૂંબીઓમાં મોટા બાયોસ્કોપો જ દાખલો લો. તે હવાઈબ્રહ્મા માટે છોડેલી જગ્યા નથી. તે "ડ્રીમ ટેર્રસ" છે, જે પોરાલિક ઊર્બા પહાડીથી સરખાં

પસાર થવા દેવા માટે ફેંગ શુર્ક અનુસાર નિર્માણ કરાઈ છે. આ પછી સંખ્યાની વાત આવે છે. ઘણી બધી ઈમારતો નંબર 4નો સમાવેશ ધરાવતા માળ જતા કરે છે,જે કેન્સેરીઝમાં "મુન્યુ" એવું માનવામાં આવે છે. એલીવિટરો 39થી સીધી 50 પર બ્રેક છે, જેની પાછળ અંધશ્રદ્ધા છે, પંસ્તુ તે છતાં અત્યંત શિલ્પબદ્ધ રીતે નિર્માણ કરાઈ છે.

મને સૌથી વધુ આશ્ચર્ય એ વાતનું થયું કે હોંગ કોંગ વર્ટિકલ લિફ્ટિંગમાં નિપુણતા ધરાવે છે. લગભગ અડધોઅડધ વસતિ સહનપબ્લિક હાઉસિંગ એસ્ટેટ્સમાં વસવાટ કરે છે, જે ફક્ત ઘર નથી, પંસ્તુ વર્ટિકલ ઈંકોસિસ્ટમ છે. 5-7 માળના પોલિયમમાં બજારો, ક્લિનિક્સ, શાળાઓ વસે છે, બ્યારે જીવન તેની ઉપરના માળા પર ધમધમે છે.

તમે વિક્ટોરિયા પાર્ક અથવા હાર્બર ક્રુઝ પરથી સ્કાયલાઈનની અબજબની બૅંક શકો છો. પંસ્તુએતમેઆ ટાવરો પાછળનુંશા માટે ખોજ કરો એટલે આ શહેર તમારે માટે બદલાઈ બ્રેક છે. અને બૅંકે હું ફ્લાઈટમાં ચઢવા પૂર્વે તેના ઊડાણમાં ઊતર્યો નહીં હોતો તો આ રસ્ત્રાદ માહિતી અને પણ ખબર પડી નહીં હોત.

ઢેચે પેસિફિકની વાત્તા

અમારો હોંગ કોંગનો પ્રવાસ ઢેચે પેસિફિક ફ્લાઈટથી શરૂ થયો. તેનાં મૂળ વિશે ઉત્સુકતા બજાતાં હું તેના ઊડાણમાં ઊતર્યો.

ઢેચે પેસિફિક બે હવાઈ દળના માજી પાઈલટ યુએસના રોય ફેલ્ડ અને ઓસ્ટ્રેલિયાના સિડની દ કેન્ટગોવ દ્વારા 1946માં સ્થાપવામાં આવી હતી.વિષય યુદ્ધ-II પછી ભરપૂર સંભાવના ધરાવે છે એવું તેઓ જેમે માનતા હતા તે શહેર સાથે ઓશિયામાં લોકો અને કળાને બોડવા માટેતમને ઉત્તમ તક બોવા મળી. આથી તેમણે કંપનીની નોંધણી કરવા માટે પ્રત્યેકી I હોંગ કોંગ ગેલરનુંરોકાણ કર્યું.

"ઢેચે" ચીની માટે જૂનું યુરોપિયન નામ હતું અને "પેસિફિક" એક દિવસ પેસિફિક મહાસાગર પરથી ઉડાણ કરવાનુંકેરલનુંસપનું હતું. આથી તેમણે બેટ્સી નામે સિંગલ એરક્રાફ્ટ-ડયાસ ડીસી-3 સાથે શરૂઆત કરી. તેઓ શાંદાઓમાં હોટેલની બહારથી સંચાલન કરતા હતા.ધીમી શરૂઆત છતાં તેમની મહત્વાકાંક્ષી ઊંચી હતી. થોડાં જ વર્ષોમાં ઢેચે વિશ્વસનીય નામ બની ગઈ, જેણે હોંગ કોંગને પૂર્વ અને પશ્ચિમ વચ્ચેનો સેતુ બનાવી દીધું.

ટ્રિપ કરવા પૂર્વેની ટ્રિપ એકાદ સ્થળે જવા પૂર્વે તેને જાણવાથી કઈ રીતે ફરક પડે છે.

ફેઝ્ટ હાર્બર

વાત્તાઓ ઈમારતો અથવા એરલાઈન્સ સાથે અટકતી નથી. તે શહેરના નામ સુધી પણ વિસ્તરે છે. આપણે "હોંગ કોંગ" બોલીએ છીએ, પંસ્તુતેના વિશે વિચારતા નથી. ખરેખર તો આ નામ કેન્ટીનીઝ હીફુંગ ગોંગની એન્ગ્લિકરણ આવૃત્તિ છે,જેનો અર્થ "ફેઝ્ટ હાર્બર" એવો થાય છે. આ નામ અગરબત્તી, મસાલા, સુગંધી લાકડાં માટે વેપારી બંદર તરીકે પ્રેશની ભૂમિકામાંથીઈટલન્યુંહોવાની શક્યતા છે.

આ સમજી લીધું ત્યારે મેં વિક્ટોરિયા હાર્બરમાં ફેરી રાઈડથી શિફુંગ વેન થકી વોક સુધી જે માથું તે અનુભવ બદલાઈ ગયો.નામે રોજખરોજનાં સ્થળોમાં ઊડાણ અને ઈતિહાસનો ઉમેરો કર્યો.

આમાં એક શક્તિશાળી બાબત છે. શહેરનું નામ ખ્યાલ આવવું તે ફક્ત ધ્વનિ નથી, પંસ્તુ સુગંધ, વેપાર અને વારસો છે.તેનેકારણે હું બારીકાઈથી વિહનો, સુગંધ અને સાર્ફટ સ્ટ્રીટ્સને બોવા લાગ્યો.

બૅંકે આ પરિપ્રેક્ષ્ય વિના મેં ટ્રિપ કરી હોત તો શું તે માણી શક્યો હોત? બૅંકે આ વાત્તાઓ બાજવાથી મારો

અનુભવ અલગ થઈ ગયો.આ મારે માટે હવે વિધિ બની ચૂકી છે. થોડાં વર્ષ પૂર્વે બુડાપેસ્ટની ટ્રિપ પર ગયો ત્યારે એ બાથ્રુમે થોડું વાંચન તમનેકેટલુંદૂર લઈ જઈ શકે છે.

બુડાપેસ્ટની ઝડપી ફિટર થોડાં વર્ષ પૂર્વે મેં બુડાપેસ્ટ જવા પૂર્વે પણ આ જ રીતે ઊડાણથી અભ્યાસ કર્યો. તે પછી મારો સૌથી સમૃદ્ધ પ્રવાસ અનુભવમાંથી એક બની રહ્યો. તેનું એકમાત્ર કારણ મારી ઉત્સુકતા હતી.

થેઈન ઊજનો જ દાખલો લો. મેં તેના પ્રતીકાત્મક લાખન સ્ટેચ્યુના ઘોડો બોધા હતા, પંસ્તુ તેની પાછળની બોલકણી શહેરી દંતકથાબાજતો નહોતો. શિલ્પી તેમની જીભ કોતરવાનુંભૂલી ગયો હતો અનેટીકાઓથી શરમમાં મુકાઈને તેણે ખેનુનમાં છાંંંગ લગાવી દીધી હતી.(સાચું નથી-જીભ છે, પંસ્તુતમારે બારીક નજરે તે બેવું પડે).

તે પછી ધર્મલ બાથ છે, જે શાળાગરેલા. સંસ્કૃતિક અને મેં બાથ્રુમે આ શીતપ્રુદ્ધનું બેઠક સ્થળ હતું. બન્નાં રાજકારણીઓએ બસફ્રો રનાન કરતાં કરતાં વાટઘાટ કરતા હતા. વધુ ચોક્કસાઈથી કહીએ તો બાથહાઉસ ડિઝાઇનસી.

મેં લાદ ધ ઈમ્પેલર - હા, ડ્રેપુલા-ની પણ ખોજ કરી, જેને બુડાપેસ્ટની નીચે લેબીલિંગમાં એક સમયેકેદ કરાયો હતો.અને બુડાપેસ્ટ કોન્ટ્રિનેટલ યુરોપની પ્રાચીન મેટ્રો સિસ્ટમ માટે ઘર છે, જે તેની સુંદર પીળી કાર અને આર્ટ નોવ્યુ સ્ટેશનો સાથે હજુ પણ દૈંડ છે.

દેક વાત્તાબે પરિપ્રેક્ષ્યનો ઉમેરો કર્યો. તેણે ઈમારતોને વાત્તાઓમાં બદલી, ખાદ્યને સંસ્કૃતિમાં અને ગલીઓને અનુભવોમાંએકાદ સ્થળે જવા પૂર્વે તેને બાજવાનો આ જ તો ચમત્કાર છે. તમે ત્યાં ફક્ત આગમન કરતા નથી, પંસ્તુસાર્ફ આગમન કરો છો.

તમારે પણ તૈયારી શા માટે કરવી બૅંકેએ

હવે મોરચો તમારી તરફ વળ્યું છે. બૅંકે તમે અહીં સુધી પહોંચી ગયા હોય તો હું અનુમાન લગાવું છું કે તમને પ્રવાસ કરવાનું ગમે છે.બૅંકે ઘણા બધા લોકો અમરાણના કરે છે તેની પાછળની સચ્ચતા આ રહી. ફ્લાઈટ્સ, હોટેલ્સ અને આઈન્ટિનરીઓ આસાન હોય છે.બૅંકે સૌથી યાદગાર પ્રવાસ અવસરો મોટે ભાગે ઉત્સુકતામાંથી આવે છે અને ચેકકિસ્કરસમાંથી નહીં.

કારણ કે શહેરમાં જવા પૂર્વે તેને અડધું બાજવું તેની

વચ્ચે ફરકની દુનિયા છે.

તમે સ્થળને અડધું બાજવું ત્યારે ફક્ત સીમાચિહ્નના કોટેછાક લેતા નથી - તમને તેના મૂળ ખાતે બુધાયેલા પ્લાક દેખાય છે.તમે સ્થાનિક રસ્તોથી પ્રભાવિત થાઓ છો, પંસ્તુતેનાં મૂળિયાંને સમજો છે. તમે ખાવાનું ફક્ત માણતા નથી,પંસ્તુતેની પાછળની વાત્તાનો સ્વાદ ચાખો છો.

અને સૌથી સારી વાત એ છે કે તમને આ વાંચવા માટે લાઈબ્રેરીના શબ્દોની જરૂર નથી. અમુક વાર એક ટૂંકો પોડકાસ્ટ (ઈપીની રીતેજ અમાડું ટ્રાવેલ એક્સપ્લોર. સેલિબ્રેટ લાઈક). 10 મિનિટનો યુટ્યુબ વિડિયો અથવા ટુરીઝમ બોર્ડના ઈન્સ્ટાગ્રામ ફીડ થકી સ્કોલ કરતાંતમને તે માહિતી મળી બ્રેક છે. અથવા સ્થાનિકોનો સપ્તા પ્રશ્નો પૂછીનેતમનેઅમુક આશ્ચર્ય મળી શકે છે. દેકે ઈન્સાઈટ ઊડાણ ઉમેરે છે - યાદો, બેડાણ, જે વાર્તા તમારી સાથે રહે છે.

અને આ માટે તમારે હરતાફરતા એન્સાઈકલોપીડિયા હોવાની જરૂર નથી. તમારે બસ થોડો ઈતિહાસ, ટૂપી વિગતો અને ખુશી વિશે બાજવાની ઉત્સુકતા રાખવી બૅંકેએ, જે મોટા ભાગના લોકો ચૂકી જતા હોય છે.

ટ્રિપની સારી શરૂઆત એટલે સારી યાદોનું નિર્માણ હા, અને હોંગ કોંગમાં હોલીડે માટે ગયાં હતાં. અને ઉડાણ કર્યું. હોટેલોમાં મુકામ કર્યો અને પ્રસિદ્ધ સ્થળો બોળાં.બૅંકે તે વધુ વિશેષ બનવાનું કારણ બિગ બુદ્ધા અથવા પીક ટ્રાપમાં સવારી તો કરી જ પંસ્તુ સ્કાયસ્ક્રેપરમાં ડેગ એટ્રસ શા માટે છે,"હોંગ કોંગ"નો અર્થ શું થાય છે અને ટાઈમ્સ બેલ ટાવર ટ્રેસ ટ્રેસ કરી રીતે થાય છે તે બાજવાથી ટ્રિપ વિશેષ બની રહી. અને હું તમારે માટે આ જ આમંત્રણ છોડી જવા માંગું છું.

તો અમારો સમય તમારી હોલીડેનું નિયોજન કરો ત્યારે તે બુક કરવા સાથોસાત તેની સાથે સંચય પણ નિર્માણ કરો.તમે આવું કરશો ત્યારે શહેર તમને આવકારશે, સાથોસાથ તમને પોતાના બનાવી લેશે.

વાંચો. જુઓ. પૂછો.

કારણ કે તમે આવું કરો ત્યારે શહેર તમારે માટે હાથ ખોલવા સાથે તમને આવકારશે પણ. અને તમે પાછો આવશો ત્યારે ફક્ત સુવેનિસર નહીં લાવશો, પંસ્તુકશું વધુ બૅંકેતર બોડ લાવશો - એક સ્થળને તમે પર્થક તરીકે નહીં મળ્યા,પંસ્તુ વિચારશીલ, ઉત્સુક પ્રવાસી તરીકે મળ્યા. ફરી મળીશું... ત્યાં સુધી શોધ કરતા રહો, આશ્ચર્ય પામતા રહો અને હંમેશા જીવનની ઉજવણી કરતા રહો.

ચાલો, સમૃદ્ધ ઇતિહાસ અને આધુનિકતાનું અનોખું મિશર હોય એવું કેસ્ટિનેશન જોવા...

હોંગકોંગ ડિઝનીલેન્ડ અને ઓશન પાર્ક, આકાશને સ્પર્શ કરતી ઈમારતો, ટેન થાઉઝન્ડ બુદ્ધાની મોનાસ્ટ્રી, તિયાન ટેન બુદ્ધા! એટલે કે હોંગકોંગનું ફેમસ બિગ બુદ્ધા સ્ટેચ્યુ જેવી શાનદાર આકર્ષકસ્થર, ઉપરથી સ્ટાર ફેરી રાઈડ, વિક્ટોરિયા હાર્બર, ડ્રેગન્સ બેક, હોંગકોંગ સ્પેસ મ્યુઝિયમ જેવી જગ્યાઓ બોવી હોય, બુસ લી અને જેક્સી ચેન જેવા લેવેન્ડુસ અને કુંગ ફૂ જેવી ફેમસ માર્શલ આર્ટ્સ બોવા હોય તો, વીણા વર્લ્ડ સાથે હોંગકોંગ ચોક્કસ બનું બૅંકેએ!

નીલ પાટીલ, વીણા પાટીલ અને સુનિલા પાટીલના દર અઠવાડિયે અખબારોમાં પ્રસિદ્ધ થતા લેખ વીણા વર્લ્ડની વેબસાઈટ veenaworld.com પર વાંચવા માટે ઉપલબ્ધ છે.

હોંગકોંગ મકાઈ શૅન્ઝેન
7 Days
173000-191000

હોંગકોંગ મકાઈ સિંગાપોર
8 Days
199000-210000

સિંગાપોર થાઈલેન્ડ મલેશિયા
હોંગકોંગ - 13 Days
245000-255000

T&C apply.

સિનિયર્સ સ્પેશ્યલ હોંગકોંગ મકાઈ @ ₹ 100000 5 દિવસ - 26 સપ્ટેમ્બર ઓલ ઇન્ક્લુસિવ મુંબઈ થી મુંબઈ

Book Online 365 days 24x7 Visit veenaworld.com

Email: travel@veenaworld.com | veenaworld.com
Toll-Free: 1800 313 5555 | 1800 22 7979

VEENA WORLD
Travel. Explore. Celebrate Life.

આજે શોભિત દેસાઈ આટલું જ

feedback@bombaysamachar.com

મન ઈર્ષ્યા, દ્રેષ, રાગનું જૈહર બનાવીએ પૂજે મનુષ્યતા એ પચમ્બર બનાવીએ ભાગેડુ વૃત્તિ છોડી દઇએ નિષેધની સ્વીકારીએ તમામ, જીવન તર બનાવીએ

આજે ૧૩ ઓગસ્ટે સવારે લખવા બેઠો છું અને હૃદયમાંથી બહાર આવી કે કેટકેટલાં પંખીઓ મારી ચોમેર ફરતાં, અવનવા રવ મૂકતાં, સ્વનાં રંગોત્સવમાં મને સામેલ કરતાં, કાનને ટહુકાં ધરતાં રૂપાળું, અતિસુખથી આંખ ભરાઈ આવે એવું બધું ઊભું કરી રહ્યાં છે કે આજે તો આણી અને અતિ શુદ્ધ સંવાદ આદરીએ. આજે ‘ઘણે રે બોલે ને એરણ સાંભળે’ નહીં પણ ‘પંખીડા બોલે અને જણ સાંભળે...’ ભરાબર!

વિનેશ અંતાણીએ તો ખરેખર ચમત્કાર જ સજ્યો હતો ‘પ્રિયજન’ નામની એમની એક નવલકથામાં. એક આથમી ગયેલા અને એક પૂર્ણ હયાતી ધરાવતા સંબંધના જળમાં છે માત્ર ચાર જ માહલી, અને એમાંય એક તો પ્રયાગની સરસ્વતી છે, એટલે કે ગેરહાજરીમાં હાજર છે અને છતાંય... કયાંય... નથી વિપાદ સહેજે ઓછો થતો કે નથી અસ્તિત્વનો મંગલોત્સવ ઘટતો. અને બાપ રે! ‘પ્રિયજન’ની પ્રસ્તાવના!!! ‘ભરપૂર જીવન જીવાયું હોય, છતાં એક સાંજે એક ચહેરો યાદ આવે અને

મનનો અભાવ બહાર છલકાઈ જાય ત્યારે થાય કે કઈ શણ સાચો? કે પછી બન્ને? આભાર... પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ પ્રિયજનોનો...’ જરૂર વાંચજો. This one of the 10 gratest books of my life. તમારું વિશેષ ધ્યાન દોરવા અતિશયોક્તિ અનિવાર્ય. અમને (મારા વિષે હું બહું પ્રસન્ન હોઉં ત્યારે બહુવચન વાપરું છું) સાલું થયું એવું કે સોળ સત્તરની ‘બાલી’ ઉમ્મરે તો ગઝલનો ચટકો લાગી ગયો’તો. અરે એટલે જ તો પામ્યા ત્યારથી, અત્યાર સુધી અને હવે પછીનું આવું ભાતીગળ જીવન... એક તો સ્વઉપાર્જિત ગઝલ-વરદાન અને એમાં પાછો રજત દિલીપ ધોળકિયા એ રંગોળીમાં પૂરે બહુરંગી મહેદી હસન. છેલ્લાં બાવન વરસથી સ્વર્ગમાં જ છું. હકિકતમાં મર્યા પછી મોત જ છે, કોઈ સ્વર્ગ કે નર્ક છે જ નહીં. ફક્ત અને ફક્ત અંત જ છે. આજુબાજુના એકને કે અન્યને આનંદ આપો એ સ્વર્ગ અને હાની પહોંચાડો એ નર્ક. તે...આ ગઝલે અને પછી મહેદી હસને અમને એવા ટાઢા પાડ્યા છે કે એ દિવસોમાં તો અમારા અતિપ્રિય જગજીતસીંગના હિમાલય જેવડા ટાઢાબોળ અવાજ કરતાંય અમને મહેદી હસનનાં સહેજ ખરબચડા કંઠ વધારે ટાઢા પાડે અને લાગે, અને એમાંય મહેદી હસન, શાયર રાઝી તિરમીઝીની આ ગઝલ રજૂ કરે ત્યારે તો અમને એમાં અમારું જીવવા ધારેલું ‘બુઢ્ઢા થતું’ દેખાય કે એ ઉમ્મરમાં આવું જીવાય તો કેવું!

સ્વીકારીએ તમામ, જીવન તર બનાવીએ...

ભૂલી બિસરી ચંદ ઉમ્મીદેં ચંદ ફસાને યાદ આયે

તૂમ યાદ આયે ઔર તુમ્હારે સાથ ઝમાને યાદ આયે

હંસનેવાલોં સે ડરતે થે, છૂપ છૂપ કર રો લેતે થે

ગહરી ગહરી સોચમેં ડૂબે દો દિવાને યાદ આયે

હવે સમજ્યાને તમે દોસ્ત? કે કેમ આજે વિનેશ અંતાણી ‘પ્રિયજન’, કેમ ઉર્દૂ ગઝલ, કેમ મહેદી હસન અને જગજીતસીંગ... હર્ષદ ત્રિવેદી, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદનો સાંપ્રત પ્રમુખ તુકારે બોલાવાય એટલો નિકટનો મિત્ર... એની એક ગઝલ આવા જ, સાથે જીવતા સુંદર ‘બુઢ્ઢા થતું’નું ચિત્ર પ્રસન્ન રંગો સાથે મૂકે છે એ આજે તમારી તહેનાતમાં... (મોઢા અતુલ ડ્રીડિયા કદાચ આ વાંચે તો કદાચ દોરે ય ખરા...)

બંને જણ

સમી સાંજે કરીને તાપથણું બેઠાં છે બંને જણ, કહે છે એકબીજાને હુંફળી આ શણોને લણ!

નહીંતર આ તિખારા તો બધા હમણાં ઊડી જાશે, વીતેલાં સહુ વરસ માફક ગણી લે તું, ગણું હું પણ!

ઉપર આકાશના તારા જુએ ટમટમતી આંખોએ, ચમત્કારો બને છે શું નીચે સંસારીઓમાં પણ?

નજીક લાવો વધુ આસન, હજી લાવો નજીક વ્હાલા, સૂણો સરવા કરીને કાન, ઝીણું બોલતાં કંકણ!

અગન તારા મહીં છે એટલી રાખું લગન હું પણ, કરે છે યાદ કંઈનું કંઈ ગુકાવીને ભીની પાંપણ!

ભરી લો આ બધી થે રાખ બાકીના વખત માટે, સવારે સાથમાં બેસીને માંજીશું જૂનાં વાસણ!

તા. ક. હજી વધુ સુંદર ‘પ્રયાણ’ પહેલાંનું જીવવું હોય તો જવાની ઉતાવળ ના કરાવે એવા, પાછાં યુવાનીના પ્રેમ જાગૃત થાય એવા, exceptional તરકરડી નામવાળા મુસદદા જીવનમાં વસાવવા... દા.ત. નરને માયરથેનિયા ગ્રેવીસ અને નારીને અદઝાઈમર. નામ બોલો કે મ્હોં ભર્યુંભાદર્યું થઈ જાય...

નિશાનો ખૂબ ઊંચે રાખતા સંયોગ પાળ્યા છે થયા ગરકાવ તો અંતિમ બધા ઉપભોગ પાળ્યા છે બહુ મોટા ગજાના મોત માટે છે જે આરક્ષિત જો પાળ્યા છે તો જીવનમાં અમે એ રોગ પાળ્યા છે

- શોભિત દેસાઈ

આજે આટલું જ...

સઠે ધારાવાહિક અનિલ રાવલ

feedback@bombaysamachar.com

ક્સન રાતે દુકાન વધાવીને ઘરે પાછો આવ્યો ત્યારે કેશુકાકા પ્લેનમાં મળી ગયેલા નિર્મલ વિશે વાત કરી દેવાની વેતરણમાં હતા. મૂળ તો એમને નિર્મલને કહી હોસ્પિટલમાં લઇ ગયા હશે એ જાણવું હતું, પણ એ પોતાના મનની ઉતાવળ બતાવવા માગતા ન હતા. જોકે કાશ્મીરાને સસરાની મૂંઝવણ જાણવાની ઉતાવળ હતી. બધા જમી પરવાર્યા એટલે કાશ્મીરાએ વાત કાઢી.

‘પપ્પાજી તમે પૂછતા હતાને કે કોરોનાના દરદીઓને કહી હોસ્પિટલમાં રાખે છે? કિસનને ખબર હશે.’

‘હા, હું એમ પૂછતો ‘તો કે ઇ સરકારી હસ્પિતાલ કહ છે જેમાં આવા દરદીઓને રાખે છે?’

‘તમે જે પ્લેનમાં આવ્યા એમાં એક જ પેસેન્જરને આઇસોલેશનમાં લઇ જવાયો છે.’ કિસન બોલ્યો ને કેશુકાકાના ધબકારા વધી ગયા. એમના હાથ-પગ દીલાં પડી ગયા. આટલા બધા પેસેન્જરોમાંથી એક જ અને એ પછી નિર્મલ? કેશુકાકાની નજર સામેથી...એને લઇ જતી...ચીસો પાડતી એમ્બ્યુલન્સ પસાર થઇ ગઇ.

‘હા...નિર્મલ પરીખ.’ અમે વિમાનમાં હારે જ હતા. મારી હામે જ એને એમ્બ્યુલન્સમાં લઇ ગ્યા. હું વાંહે ઘોયડો, પણ મારા હાળાઓએ ઊભી નો રાખી. મારે એને કહી હસ્પિતાલમાં લઇ જાય છે એ જાણવું તુ.....એનો ફ્રીન નંબર લેવો તો.’ કેશુકાકાને હાફ ચડી ગઇ.

પપ્પાજી સરકારી હોસ્પિટલનું શા માટે પૂછતા હતા એ વાત હવે કાશ્મીરાને પલ્લે પડી.

નિર્મલ એક સીટ છોડીને મારી હારે જ બેઠો તો. કેશુકાકાએ ચોંકાવી નાખનારી વાત કરી. અવાકય થઇ ગયેલાં કિસન અને કાશ્મીરા એકબીજાની સામે જોઇ રહ્યાં.

‘પપ્પા, તમે એને અડ્યા તા?’ કિસને સીધું જ પૂછી લીધું. કોરોનાનો ચેપ લાગ્યો હોવાની કેશુકાકાની શંકા વધુ મજબૂત બની ગઇ. આગલી રાતનું ભયનું લખલખું ફરી શરીર પર ફરી વળ્યું.

‘એણે મારો સીટ બેલ્ટ બાંધી આપ્યો તો.’

‘એ સિવાય....એ સિવાય તમે એકબીજાની સાથે હાથ મિલાવ્યા હોય કે અડ્યા હો એવું કંઇ થયું હતું?’ કાશ્મીરાએ પૂછપરછનો દોર પોતાના હાથમાં લઇ લીધો.

‘ના ના, એમ તો અમે છેટે છેટે બેઠા ‘તા....હું એને અયડો ય નથી, પણ હાથું કડં, એને હસ્પિતાલ લઇ ગ્યા પછી હું બહુ ડરી ગ્યો છું.’

‘પપ્પા, આમાં ડરવાની વાત બિલકુલ નથી. સાવચેતી રાખવાની જરૂર છે. સરકારી તંત્ર, ડોક્ટરો, દરદીઓ...અને આપણે બધા આ મામલામાં અજાણ છીએ. વિદેશી ડોક્ટરોના અનુભવોને આધારે આપણે આ રોગના લક્ષણો વિશે થોડુંવણું જાણીએ છીએ. ડોક્ટરો સંશોધનને આધારે છલાજ કરી રહ્યા છે. રસીઓ બની ગઇ છે....આ તો આપણો મેડિકલ સ્ટોર હોવાથી મારા કોન્ટેક્ટમાં કેટલાક ડોક્ટરો છે એટલે મને થોડીઘણી ખબર છે. થોડો વખતમાં બર્ધુ થાળે પડી જશે. આપણું તંત્ર થોડું બહુ ગાફેલ છે...પણ આમ તો વિદેશમાંય બધા અંધારામાં ફાંફા મારે છે. પપ્પા, મારા હિસાબે તમારે ઘરમાં ક્વોરેન્ટાઇન થવું જોઇએ. એના લક્ષણો ચારેક દિવસમાં...મતલબ આ ઇન્ક્યુબેશન પિરિયડમાં દેખાશે.’ કેશુકાકા કાંપી રહ્યા હતા. એણે ઊભા થવાની કોશિશ કરી, પણ થરથર ઝૂજતા પગે ફરી બેસી ગયા.

પપ્પાજી, તમે બીલકુલ ગભરાવ નહીં. તમને કંઇ નહીં થાય.

કોક્સ ડો.માજિદ અલીમ

feedback@bombaysamachar.com

આ ભાગદોડવાળા જીવનમાં કામની વ્યસ્તતાને કારણે પૂરતી ઊંધ મળતી નથી. આ જ કારણે આપણે બધા જ વિકેન્ડની રાહ જોઈએ છીએ કે, આપણે આપણી ઊંધ પૂરી કરી શકીએ. ઘણી વખત તો ઊંધ પૂરી કરવાના ચક્કરમાં લોકો આખો શનિવાર ઊંધવામાં જ કાઢે છે. એનું પરિણામ એ આવે છે કે, ઓવર સ્લીપિંગને કારણે અઠવાડિયાના બીજા દિવસો કરતા વધારે થાક લાગે છે. જો તમારી સાથે પણ જો આવું જ થતું હોય તો, તમારે પોતાની ઊંધની પેટર્ન (સાઇકલ) બદલવાની જરૂર છે. કારણ કે, આપણા દેશમાં ઊંધને લગતી સમસ્યાઓ ઘણાને હોય છે જેમકે, ઊંધ ન આવવી કે વધારે ઊંધ આવવી વગેરે. આવામાં વધારે પડતી ઊંધ કેટલી ખતરનાક સાબિત થાય તે જાણીએ.

ઓવર સ્લીપિંગ એટલે શું ?

કોઈપણ વ્યક્તિ માટે ૭ થી ૮ કલાકની ઊંધ આવશ્યક હોય છે. જો આપણે ૭ થી ૮

કલાકની સમયમર્યાદા કરતા વધારે ઊંધીએ તો આપણા સ્વાસ્થ્ય માટે સારું નથી. વધારે સૂવાથી આપણા શરીરનાં અંગોનું જે રૂટિન ચક્ર ગોઠવાયું હોય તેમાં બાધા આવે છે. આ પેટર્નથી જયારે આપણે આખું અઠવાડિયું ઓછું ઊંધીએ અને વિકેન્ડ પર જયારે વધારે ઊંધીએ તો પાચન અને હૃદય સંબંધી વિકૃતિઓ પેદા થાય છે. આરોગ્ય નિષ્ણાંતોનું તે એ માનવું છે કે, જરૂરતથી વધારે સૂવાથી થાક લાગે છે જેને કારણે ઇરિટેશન થાય છે અને કામમાં ધ્યાન નથી લાગતું. જે લોકો વિકેન્ડ પર માત્ર બેડ પર જ સમય ગાળે છે તેમને લાગે છે કે એક અઠવાડિયાનો થાક ઉતારવા માટે સૂવા સિવાય કોઈ બીજો વિકલ્પ જ નથી. વધારે સૂવાથી તમારી પ્રોડક્ટિવિટી પર અસર પડે છે.

સૂવા માટે પણ એક નિશ્ચિત સમય હોવો જોઈએ. જે લોકો પોતાની ઊંધના સાપ્તા દાર્ઘ ટેબલ પર ધ્યાન નથી આપતા તેમને સ્વાસ્થ્ય સંબંધી પરેશાનીનો સામનો કરવો પડે છે.

થીજી ગયેલી પળમાં ફફડતા જીવની રોમાંચક કથા

કાશ્મીરાએ કહ્યું. કેશુકાકા ટટ્ટાર બેઠા, એક ઊંડો શ્વાસ લઇને ઊભા થયા. ધીમે પગલે પોતાના રૂમમાં જઇને દરવાજો બંધ કર્યો. થોડી શ્ણો બાદ કેશુકાકાએ દરવાજો ખોલ્યો.

દીકરા, મનેય ઇ સરકારી હસ્પિતાલમાં દાખલ કરી દે ને....મારે નિર્મલને મળવું છે.

પ્હો ફાટવાના સમય પહેલાં જી. જી. ભોય હોસ્પિટલના પગથિયાં પાસે સ્ટાફના થોડા લોકો એકઠાં થઇ ગયા હતા. કોલાહલ મચી ગયો હતો. હોસ્પિટલનો વોર્ડબોય ગોપાળ, સ્વીપર જયુ, વોચમેન મિશ્રા, નર્સ જયમાલા સહિતના થોડા લોકો ટોળે વળીને પગથિયાં પર પડેલી વ્યક્તિને જોઇ રહ્યા હતાં. હોસ્પિટલની પાછળના કેમ્પસમાં રહેતાં લેડી ડોક્ટર પ્રભા સાળુંબે રોજના નિયામ મુજબ સવારની ઝૂટીમાં હાજર થવા આવી રહ્યાં હતાં.

સવારના શાંત વાતાવરણમાં કોલાહલનો અવાજ કાને પડતા એમણે મેડિકલ ઇમરજન્સી હોવાનું ધારીને પોતાની ચાલ ઝડપી કરી. હોસ્પિટલના પગથિયાં પાસે સ્ટાફને જોઇને તેમને આંચકો લાગ્યો. એમણે એક યુવતીને પગથિયાં પર પડેલી જોઇ. ડો. સાળુંબેને જોઇને કેટલાકે જગ્યા કરી આપી. એ જ વખતે ત્યાં આવી પહોંચેલા ડો. શાહ સામે ડો. સાળુંબેએ પ્રસ્નાર્થભરી આંખે જોયું.

જયુએ મને જાણ કરી...ડો. શાહે કહ્યું. ‘ખબર ને અંઇ પડી ‘તી. કોઇ રાતે ઇને અહીં મેકીને જતું રિયું લાગેસ.’ જયુએ કહ્યું.

એટલામાં વોર્ડબોય હરી સ્ટ્રેચર લઇને પહોંચી ગયો. ગોપાળ, હરી અને જયુએ મળીને યુવતીને ઉઠાવીને સ્ટ્રેચર પર મૂકી અને સ્ટ્રેચરને ધકેલીને અંદર લઇ જવા લાગ્યા... ડો. સાળુંબેએ એમને થોભાવ્યા. પછી સ્ટેથસ્કોપથી ધબકારા માપતાં કહ્યું: ‘કદાચ એ એની મેળે પણ અહીં સુધી આવી હોય અને પગથિયાં પર બેહોશ થઇ ગઇ હોય એવું પણ બને.’

કદાચ એને કોરોના હોય...પણ બેભાન શા માટે થઇ એ નથી સમજાતું. ડો. શાહે શંકા વ્યક્ત કરી.

યુવતીનું રહસ્ય હોસ્પિટલની લોબીમાં અટકી ગયું હતું. નર્સ જયમાલા દોડીને બીપી માપવાનું મશીન લાવી. બ્લડ પ્રેશર માપ્યું. બીપી નોર્મલ છે, ડો. સાળુંબેએ યુવતીને અંદર લઇ જવાનો ઇશારો કરતાં કહ્યું.

‘ક્યા નામ લિખું ઇસ કા...’ જયમાલાએ કેસ પેપરમાં લખતા પહેલાં પૂછ્યું.

‘મિસ એક્સ. હમણાં આ નામ લખી કાઢો...ભાનમાં આવહે પછી પૂછી લેવા.’ પાછળ આવીને ઊભા રહી ગયેલા સોલંકીએ કહ્યું.

સૌથી પહેલાં તો આપણે એને એડમિટ કરી દઇએ. ડો. સાળુંબેએ કહ્યું

‘મને લાગે છે કે આપણે પોલીસને જાણ તો કરવી પડેહું...’

‘સોલંકી, પોલીસનું આપણે પછી જોઇ લેશું. પહેલા એના સ્વોપના નમૂના લો.’ ડો. શાહે જયમાલાની સામે જોઇને કહ્યું.

‘સર, બેભાન અવસ્થામાં?’ જયમાલાના અવાજમાં અનિચ્છા હતી. ‘તું તૈયારી કર. અમે એને લેખમાં લાવીએ છીએ.’

એક બેશુદ્ધ યુવતીના ગળા અને નાકમાંથી કઇ રીતે સેમ્પલ લઇ શકાય? એનું મો કઇ રીતે ખોલાવવું? છેક અંદર સુધી જઇને સેમ્પલ લેવાની જયમાલા કલ્પના કરી શકતી નહોતી.

થોડીવારમાં મિસ એક્સને એક વિલંબેર પર બેસાડીને લેખમાં લઇ જવાઇ. ડો. શાહ, ડો. સાળુંબે, બે વોર્ડબોય, સ્વીપર જયુ અને સોલંકીની હાજરીમાં જયમાલાએ કદાચ એની જિંદગીનું અઘરામાં અઘરું કામ આજે પાર પાડ્યું...એક બેશુદ્ધ યુવતીના સેમ્પલ લેવાનું કામ.

‘સર, આ યુવતી બેભાન છે. એનો રિપોર્ટ ન આવે ત્યાં સુધી એને રાખશું ક્યા વોર્ડમાં?’ ડો. સાળુંબેએ પૂછ્યું.

‘ઑપરેશન થિયેટરમાં.’ ડો. શાહનો જવાબ સાંભળીને બધા દંગ રહી ગયા.

‘કેમ એનું કોઇ ઑપરેશન કરવાનું છે?’ વોર્ડબોય હરીએ બુદ્ધિનું પ્રદર્શન કર્યું.

‘અક્કલના ઓથમીર, હમણાં ક્યાં કોઇ ઑપરેશનના કેસ હોય છે. ઑપરેશન થિયેટર ખાલી જ હોય છે.’ ડો. સાળુંબેએ એને ફોડ પાડીને સમજાવી દીધું એ પણ એ જે ભાષા સમજે એવી ભાષામાં. બધા હસી પડ્યા. હરી વિલંબેરને ઘક્કો મારીને ઑપરેશન થિયેટરમાં લઇ ગયો. બહાર ઊભા રહીને ડો. શાહે સોલંકીને કહ્યું: ‘કાલે સવારે જ આના સેમ્પલ પુણે લેખમાં મોકલી આપો....અને ડો. સાળુંબે, આને ભાનમાં આવવાનું ઇન્જેક્શન આપી દો અને સાથે સાથે....’ એટલું બોલીને તેઓ અટકી ગયા.

‘સર, કેમ અટકી ગયા?’ ડો. સાળુંબેએ પૂછ્યું.

‘એનું ટોટલ ચેક-અપ કરી લો...કોઇ ચોટ, બળાત્કારના કોઇ નિશાન...’

‘યસ સર, આઇ અન્ડરસ્ટેન્ડ...આઇ વિલ ચેક એવરીથિંગ થરલી.’

નિર્મલ ઉઘ્યો ત્યારે ઇલિયાસ બેડ પર બેઠો બેઠો સફરજન ખાઇ રહ્યો હતો. નિર્મલે પરાણે આંખો ખોલી. માથું ભારે હતું.

‘કેવો હાલ છે અત્યારે દોસ્ત?’ ઇલિયાસે પૂછ્યુ, પણ નિર્મલ બહુ બોલવાના મૂઝમાં ન હતો.

‘રિપોર્ટસ આવી ગયા?’ નિર્મલે સવાલ કર્યો.

‘ના દોસ્ત.....એનો જ ઇન્તેજાર છે.’

‘મને તો એરપોર્ટ પરથી સીધો અહીં લાવ્યા...તને શું જોઇને લાવ્યા?’

ઓવર સ્લીપિંગ એટલે ?

સમયમર્યાદા કરતા વધારે ઊંધવું પણ સ્વાસ્થ્ય માટે સારું નથી

આખા અઠવાડિયામાં ઓછું સુવું અને વિકેન્ડ પર વધારે સૂવાથી તેમના મેટાબોલિક અને કાર્ડિયોવેસ્ક્યુલર સિસ્ટમમાં ગડબડ પેદા કરે છે. અલગ અલગ સ્વાસ્થ્ય વિશેષજ્ઞોનું તો એવું પણ માનવું છે કે, વધારે સૂવાથી માત્ર ઊંધની સાઇકલ જ નથી બગડતી, પરંતુ આનાથી રોજ કરવામાં આવતા મેડિટેશનમાં પણ પ્રોબ્લેમ થાય છે જેનાથી વધારે થાક લાગે છે.

ચોચ્ચ ઊંધ મેળવવા માટે શું કરવું

જો તમે અઠવાડિયાના પાંચ દિવસ પોતાની ૭ થી ૮ કલાકની ઊંધ પૂરી કરતા હોવ તો વિકેન્ડ પર વધારે સૂવાની જરૂર નથી પડતી. ઘરના માહોલને શાંત રાખવો અને સૂવાનો એક ચોક્કસ સમય નિર્ધારિત કરવો અને રોજ એક જ સમયે સૂવાનો પ્રયત્ન કરવો.

કેફીન ટાળો

જમ્યા પછી ચા કે કોફી પીવાનું ટાળો. ચા કે કોફી પણ ઊંધ ન આવવાનું કારણ બની શકે. ઊંધ બગડવાથી બીજો દિવસ પણ ખરાબ જાય છે .

હળવું ભોજન કરવું

રાત્રીના સમયે વધારે હેવી ખોરાક ન ખાવો તેની ખદલે હલકો ખોરાક ખાવાનું રાખવું જેથી

પાચન સંબંધી સમસ્યા ન થાય. અને ખાસ ધ્યાન રાખવું કે આઠ વાગ્યા પહેલા ભોજન કરી લેવું જેથી કરીને ભોજન પચવા માટે પૂરતો સમય મળે.

નિયમિત કસરત કરવી

પોતાની વ્યસ્ત દિનચર્યામાંથી સમય કાઢીને નિયમિત વ્યસ્તમાન કરવો જેથી તમને ઊંધની સમસ્યા ન થાય. સારી અને પૂરતી ઊંધ માટે યોગાસન, મેડિટેશન, વર્કઆઉટ અથવા બીજી કોઈ પણ એક્ટિવિટી કરવી જેથી થાક લાગે અને સારી ઊંધ આવે.

ફોન અને લેપટોપથી દૂર રહેવું

રાતે સૂતા પહેલા પોતાના બધા જ ઑફિસના કામ પતાવી લેવા જેથી સૂવાના ટાઈમે કોઈ કામ યાદ ના આવે અને લેપટોપની જરૂર ન પડે. સૂવાના ટાઈમે મોબાઈલ ફોન દૂર જ રાખવો. જે લોકો એમ વિચારતા હોય કે મોબાઈલ સ્ક્રીલ કરતાં કરતાં ઊંધ આવી જશે તેઓ એ તો ખાસ ધ્યાન રાખવું કે ઘણી વખત મોબાઈલ સ્ક્રીલ કરવાં ઘણો સમય વીતી જાય છે અને જો એક વાર ઊંધના સમયે ઊંધ ઊડી જાય તો પછી જલદી આવતી પણ નથી જેને હિસાબે આગલો દિવસ બગડે છે. તેથી જ ઊંધમાં બધા નાખવાવાળા ગેજેટ્સથી દૂર જ રહેવું.

મોર્નિંગ મ્યૂસિંગ

રાજ ગોસ્વામી

feedback@bombaysamachar.com

જ્ઞાનનું વૈશ્વિક કેન્દ્ર નાલંદા કેવી રીતે ઇતિહાસના પટલ પરથી ભુંસાઈ ગયું... ?

પ્રાચીન નાલંદા વિશ્વવિદ્યાલય, જેનું નામ વિશ્વભરમાં જ્ઞાનના એક ઉત્તમ કેન્દ્ર તરીકે પ્રખ્યાત છે, તેનો ગૌરવશાળી

ઈતિહાસ હવે તો એક દુઃખદ સ્મૃતિ બનીને રહી ગયો છે. શિક્ષણના ક્ષેત્રે ભારત આજે ભલે દુનિયામાં પાછળ રહી ગયું હોય, પરંતુ એક સમયે આ દેશ જ્ઞાનનો સ્રોત હતો. તેનું પતન કેમ થયું તે એક ગંભીર અભ્યાસનો વિષય છે.

બૌદ્ધકાળમાં ભારત શિક્ષણનું કેન્દ્ર હતું. તે વખતનાં વિશ્વવિદ્યાલયો વિક્રમાશીલા, તક્ષશિલા અને નાલંદાની ખ્યાતિ દૂર-દૂર સુધી ફેલાઈ હતી.

નાલંદા આજે તો એક ખંડિર અવસ્થામાં છે. ૨૦૦૬માં, રાષ્ટ્રપતિ એપીજે અબ્દુલ કલામે નાલંદાની પુનઃસ્થાપના કરવાનું સૂચન કર્યું હતું. પાછળથી બિહાર વિધાનસભા અને કેન્દ્રમાં યુપીએની સરકારે તેના પર મંજૂરીની મહોર મારી હતી. ગયા વર્ષે, વડા પ્રધાન મોદીએ તેના નવા કેમ્પસનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું. બસ, ત્યારથી આ પેઢીના ઇતિહાસકારોને નાલંદામાં ભવ્ય ભૂતકાળમાં નવેસરથી રસ પડવા લાગ્યો છે. નાલંદા જ્યાં આવેલી છે તે બિહારના રાજગીર (રાજગૃહ) શહેરમાં જન્મેલા ઇન્ડિયન ફોરેન સર્વિસમાં જોડાઈને રાજનીતિજ્ઞ બનેલા અભય કુમારે તાજેતરમાં જ તેના ઇતિહાસ પર ‘નાલંદા: હાઉ ઇટ ચેન્જડ થ વર્લ્ડ’ નામનું એક સુંદર પુસ્તક લખ્યું છે.

મહાવિહાર (મોનેસ્ટ્રી) તરીકે જાણીતા ઇતિહાસના આ ભવ્ય વિશ્વવિદ્યાલયે ૧૪મી સદીમાં કામ કરવાનું બંધ કરી દીધું હતું (તેના પતનને લઈને ઘણા મતભેદો છે), પરંતુ તેની વિરાસત આજે પણ અભ્યાસનો વિષય છે.

બ્રિટિશ સેનાના બંગાળ એન્જિનિયર ગ્રુપમાં કામ કરતા એલેક્ઝાન્ડર કનિંધમ નામના પુરાતત્ત્વશાસ્ત્રીએ પહેલી વાર તેના અવશેષો શોધ્યા પછી નાલંદાનો ઇતિહાસ ઉજાગર થયો હતો. ભારતમાં ઇતિહાસ ભણવા માટે આવેલા ચીની યાત્રીઓ હેન્સાંગ (હુ એન સાંગ) અને ઇલ્સિંગનાં પ્રવાસ વર્ણનો પરથી નાલંદા વિશે વિસ્તૃત જાણકારી મળે છે.

નાલંદા દુનિયાની પહેલી રેસિડેન્શિયલ યુનિવર્સિટી હતી, જ્યાં એક જ પરિસરમાં શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓ સાથે રહેતા હતા. એક સમયે તેના ગ્રાંખાણમાં ૧૦,૦૦૦ વિદ્યાર્થી અભ્યાસ કરતા હતા. લગભગ ૧૬૦૦ વર્ષ પહેલાં ગુપ્ત રાજવંશના શાસક કુમાર ગુપ્તએ શિક્ષણ અને જ્ઞાનના ક્ષેત્રમાં અત્યંત યોગદાન માટે આ બૌદ્ધ મહાવિહારની સ્થાપના કરી હતી. પાછળથી હર્ષવર્ધન અને પાલ

શાસકોએ પણ તેનું સંરક્ષણ કર્યું હતું.

આ વિશ્વવિદ્યાલયની ભવ્યતાનો અંદાજ એ વાત પરથી લગાવી શકાય છે કે તેમાં ૩૦૦ ઓરડાઓ, ૭ મોટા વર્ગ અને અભ્યાસ માટે ૯ માળનું એક વિશાળ પુસ્તકાલય હતું. તેમાં ૯૦ લાખથી વધુ પુસ્તકો હતાં! એવું કહેવાય છે કે ૧૩મી સદીમાં અફઘાનિસ્તાનમાં જન્મેલા તૂર્કી શાસક બખ્તિયાર ખિલજીએ બંગાળ અને બિહારમાં એનું શાસન મજબૂત કરવા માટે નાલંદા પર હુમલો કર્યો હતો અને નાલંદાને પૂરી રીતે નષ્ટ કરી નાખી હતી. ઇતિહાસકારોમાં આ વાતનાં પ્રમાણોને લઈને મતભેદો છે.

જોકે, અભય કુમારનો દાવો એવો છે કે નાલંદાનાં મૂળિયાં હર્ષક રાજવંશના સ્થાપક રાજા બિમ્બિસાર (ઇસુ પૂર્વે ૫૪૪- ૪૯૨)ના વખતમાં નાબવામાં આવ્યાં હતાં અને ગુપ્ત વંશમાં તેનો વિકાસ થયો

હતો. કહે છે કે વિદેશી વિદ્યાર્થીઓને લક્ષ્યમાં રાખીને યુરોપનાં ઘણાં વિશ્વવિદ્યાલયો અને કોલેજોની સંરચના પરથી નાલંદાની પ્રેરણા લેવામાં આવી હતી.

નાલંદાનું સંપૂર્ણ સંકુલ પ્રવેશ માટેના મુખ્ય દરવાજા સાથે એક વિશાળ દીવાલથી ઘેરાયેલું હતું. ઉત્તરથી દક્ષિણ તરફ મટોની કતાર હતી. કેન્દ્રિય વિદ્યાલયમાં સાત મોટા વર્ગ હતા. મટોમાં એક કરતાં વધુ માળના હતા, દરેક મઠના આંગણામાં કૂવો બનાવવામાં આવ્યો હતો. આઠ વિશાળ ઇમારત, દસ મંદિર, અનેક પ્રાર્થના કક્ષ અને અભ્યાસ રૂમ ઉપરાંત આ પરિસરમાં સુંદર બગીચા અને તળાવો પણ હતા.

તેમાં પ્રવેશ સૌ માટે સુલભ હતો, પરંતુ તેની પ્રીક્ષા એટલી મુશ્કેલ હતી કે ફક્ત પ્રતિભાશાળી વિદ્યાર્થીઓ જ પ્રવેશ મેળવી શકતા

હતા. આજની યુનિવર્સિટીઓની જેમ, નાલંદાના વિદ્યાર્થીઓ પણ પોતાનો સંઘ ધરાવતા હતા. વિદ્યાર્થીઓને કોઈ આર્થિક ચિંતા નહોતી. શિક્ષણ, ખોરાક, કપડાંની દવા અને સારવાર એમના માટે આ બધું નિઃશુલ્ક હતું. રાજ્ય તરફથી, નાલંદાને દાનમાં ૨૦૦ ગામ મળ્યાં હતાં, જેની આવક અને અનાજમાંથી તેનો ખર્ચો નીકળતો હતો.

કેવી કમાલની વાત છે કે છેક તે સમયે વિજ્ઞાન, ચિકિત્સા, ગણિત, ખગોળશાસ્ત્ર, દર્શનશાસ્ત્ર, તર્ક, વ્યાકરણ, લિપિ, પુસ્તક લેખન, અનુવાદ, સાહિત્ય, કળા અને વાસ્તુશાસ્ત્રના વિકાસમાં નાલંદાનું મહત્ત્વનું યોગદાન રહ્યું હતું., જેનાથી ભારત જ નહીં, દુનિયાને પણ લાભ મળ્યો હતો. અહીં ભારત ઉપરાંત ચીન, જાપાન, કોરિયા, તિબેટ, ઇન્ડોનેશિયા, ઈરાન, ગ્રીસ, મંગોલિયા જેવા દેશોના વિદ્યાર્થીઓ ભણવા આવતા હતા.

આ વિશ્વવિદ્યાલયમાંથી જ ભારતમાં પદ્ધતિસરની વૈજ્ઞાનિક શિક્ષણ પ્રણાલીનો વિકાસ શક્ય બન્યો હતો. ‘યુનિવર્સિટી’ શબ્દ તે સમયે ચલણમાં નહોતો એટલે નાલંદા માટે ‘મહાવિહાર’ શબ્દ સામાન્ય રીતે વપરાય છે. પ્રાચીન નાલંદા યુનિવર્સિટી ‘શ્રી નાલંદ મહાવિહાર’, તરીકે જાણીતી હતી. નાલંદા શબ્દ સંસ્કૃત નાલમ+દા પરથી આવ્યો છે. સંસ્કૃતમાં ‘નાલમ’ એટલે કમળ.... કમળ જ્ઞાનનું પ્રતીક છે. ‘દા’ એટલે ‘આપે તે’. નાલમ+દા એટલે જે કમળ આપે તે... !

ભારતીય ગણિતના પિતામહ કહેવાતા આર્યભટ્ટ, છટ્ટી સદીમાં નાલંદાના સૌથી પ્રખર ગણિતજ્ઞ હતા. ત્યાં નાગાર્જુન, વાસુબંધુ, સંતરક્ષિતા અને કમલસિલા જેવા મહાન વિદ્વાનોએ તર્કશાસ્ત્રને આગળ વધારવામાં નોંધપાત્ર ફાળો આપ્યો હતો, જેના કારણે મધ્યયુગીન વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિનો વિકાસ થયો. આ અભિગમ મધ્ય એશિયા અને છેવટે આરબ જગત અને યુરોપ સહિત વિશ્વના વિવિધ ભાગો સુધી પહોંચ્યો હતો.

ઑક્સફર્ડ વિશ્વવિદ્યાલયની સ્થાપનાના આશરે ૬૫૦ વર્ષ પહેલાં નાલંદાની સ્થાપના થઈ હતી. ઑક્સફર્ડ આજે પણ ચાલે છે એટલું જ નહીં, તે દુનિયાની સૌથી શ્રેષ્ઠ યુનિવર્સિટીનું માન ભોગવે છે. બીજી બાજુ, નાલંદા આજે ખંડિર છે અને ત્યાં ફરવા આવતા યાત્રીઓની નજરમાં એક પીઠા બનીને ભોંકાય છે.

‘અમને લોકોને જે પણ બૌદ્ધ જ્ઞાન મળ્યું છે તે નાલંદામાંથી આવ્યું છે,’ તેવું એકવાર તિબેટિયન ધાર્મિક નેતા દલાઈ લામાએ કહ્યું હતું. નાલંદા ગુમાવીને ભારતે માત્ર શિક્ષણનું કેન્દ્ર જ ગુમાવ્યું નથી, તેણે વિશ્વ પટલ પરથી તેની મહાનતા પણ ગુમાવી છે.

ઈકો-સ્પેશિયલ

જયેશ ચિતલિયા

feedback@bombaysamachar.com

અનિશ્ચિત સંજોગોમાં પણ મ્યુચ્યુઅલ ફંડનો રોકાણ પ્રવાહ ઊંચો કેમ? ...કારણ કે શેરબજારનું જે થતું હોય તે થાય, ટ્રમ્પે જે ટેરિફ ફટકારવા હોય તે ફટકારે, પણ મ્યુચ્યુઅલ ફંડમાં રોકાણકારોનો વિશ્વાસ અકબંધ છે!

મ્યુચ્યુઅલ ફંડ અને તેના એસઆઈપી, હાલમાં અનિશ્ચિત ગ્લોબલ સંજોગો વચ્ચે પણ ઈક્વિટી તથા એસઆઈપી માર્ગે જે રોકાણ પ્રવાહ સતત આવી રહયો છે. ગ્લોબલ અનિશ્ચિતતા અને ટ્રમ્પ-ટેરિફને કારણે શેર માર્કેટ આડેધડ તુટે તો પણ તમારી પાસે રોકાણનો એક ઉત્તમ માર્ગ છે SIP (સિસ્ટેમેટિક ઇન્વેસ્ટમેન્ટ પ્લાન). આ માર્ગ તમને બજારની વધઘટની ચિંતા વિના રોકાણ કરવાની સુવિધા અને સુફળ આપી શકે છે, કારણ કે એસઆઈપીનો આધાર જ એ છે કે, શેરબજાર તેજમાં હોય તો તમને લાભ અને મંદીમાં હોય તો પણ તમને લાભ થાય. અર્થાત એસઆઈપી એટલે વિન-વિન સિસ્ટ્યુએશન.

રોકાણની સાતત્યપૂર્ણ વૃદ્ધિ

તાજેતરનો જુલાઇ મહિનો આ વાતને સમર્થન આપતો હોય તેમ તેના આંકડા કહે છે કે આ જુલાઈમાં ઈક્વિટી શેર્સમાં રૂ. ૪૨ હજાર કરોડનું રેકોર્ડ ભંડોળ જમા થયું છે, જેમાં એસઆઈપી મારફત આવેલું રોકાણ પણ રેકોર્ડ છે, જે રૂ. ૨.૮ હજાર કરોડથી વધુ છે. મજાની વાત એ છે કે શેરબજારની ચાલને ધ્યાનમાં રાખ્યા વિના કે એ પ્રત્યે બહુ ગંભીર થયા વિના રોકાણકારો મ્યુચ્યુઅલ ફંડની યોજનાઓમાં સતત રોકાણ કરતા રહયા છે, જેને લીધે મ્યુચ્યુઅલ ફંડ ઉદ્યોગના સંચાલન હેઠળનું (એયુએમ- એસેટસ અંડર મેનેજમેન્ટ) કુલ ભંડોળ પણ જુનમાં રૂ.૭૪.૭૯ લાખ કરોડ હતું, તે જુલાઈમાં રૂ.૭૬.૭૪ લાખ કરોડ થઈ ગયું. આમાં પણ નોંધનીય બાબત એ છે કે ઈક્વિટીમાં આવતો પ્રવાહ ઊંચો રહ્યો છે, જે સતત ૫ ડમાં મહિને નેટ રોકાણનો રહ્યો છે. અર્થાત, ફંડની યોજનાઓમાં નાણાં બહાર જાય છે તે કરતા અંદર વધુ આવે છે. એટલે કે નેટ રોકાણ સતત એકધારું ઊંચું રહે છે.

બહેતર વૈવિધ્યપૂર્ણ માર્ગ

ઈક્વિટીમાં રોકાણ પ્રવાહ આવવા ઉપરાંત મ્યુચ્યુઅલ ફંડની ડેટ યોજનાઓમાં પણ રોકાણ પ્રવાહ ઊંચો થતો જાય છે. એના પુરાવા રૂપે ડેટ ફંડસમાં થતું રોકાણ રૂ. ૧ લાખ કરોડ ઉપર પહોંચ્યું છે.

આ માર્ગે રોકાણકારોને વ્યાજની આવક સારી થતી હોય છે. એનેક રોકાણકારો બેંક એફડી (ફિક્સડ ડિપોઝિટ) કરતાં મ્યુચ્યુઅલ ફંડની સ્કિમ પસંદ કરવાનું કારણ એફડી કરતાં નોંધપાત્ર બહેતર વળતર છે. આ રોકાણ સરળ અને સુવિધાપૂર્ણ પણ છે. ઓનલાઈન વ્યવહારોને કારણે નાણાં ઉપાડ પણ સરળ થઈ ગયો છે. હાઈ નેટવર્થ ઈન્વેસ્ટર્સ પણ વૈવિધ્યકરણ માટે ફંડસનો માર્ગ વધુ પસંદ કરે છે.

સોનું - એફડી- ક્રિપ્ટો કરતાં એમએફ વધુ સારા
એક બહુ મોટો વર્ગ સોનામાં રોકાણ કરતો રહ્યો છે. એક વર્ગ સરકારી બચત યોજનાઓમાં પણ રોકાણ કરે છે. એક નવી જનરેશનનો વર્ગ ક્રિપ્ટોકરન્સીમાં રોકાણ કરતો થયો છે. આ બધાં વર્ગ પણ મ્યુચ્યુઅલ ફંડસનેય નાણાં ફાળવે છે. વર્તમાન સમયમાં સરળતા, એકંદરે સલામતી અને બહેતર રિટર્ન આપતો માર્ગ

મ્યુચ્યુઅલ ફંડ બની રહયો છે પરિણામે વધુ ને વધુ લોકો આ માર્ગ તરફ વળતા જાય છે. નવા વર્ગ ઉપરાંત વર્તમાન વર્ગ પણ તેમનું રોકાણ ભંડોળ મ્યુચ્યુઅલ ફંડમાં વધારતો રહયો છે અને આ વધારતા રહેવામાં શાણપણ પણ છે.

આટલી પાયાની સમજ કેળવીને જે લોકો મ્યુચ્યુઅલ ફંડસની યોજનાઓમાં લાંબા ગાળાનું રોકાણ કરશે તે નિરાશ નહીં થાય .

પરિવર્તન સાથે તાલ

રોકાણકારોના પ્રવાહને ધ્યાનમાં રાખી ફંડસ પણ ઈનોવેશન લાવી રહ્યું છે. સમયના પરિવર્તન સાથે આજે નવા -નવા ફંડસ પણ આવતા જાય છે. બદલાતા ગ્લોબલ સંજોગો કે સ્થાનિક સંજોગોમાં, અર્થતંત્રની બદલાતી તરાહ, ન્યુ ઈકોનોમી, નવા સેક્ટર, વગેરેને ધ્યાનમાં રાખી થિમેટિક ફંડ, ફ્લેક્સીકેપ ફંડ, વગેરે જેવા કનસેપ્ટ પણ ડેવલપ થઈ રહ્યા છે. લોકોની જાગૃતિ પણ વધી રહી છે. નિયમન તંત્ર ‘સેબી’ આ ઉદ્યોગમાં પારદર્શકતા અને શિસ્ત વધારવાના પગલાં પણ સતત ભરતું રહે છે. માર્કેટ અને ઈકોનોમીના વર્તમાન સંજોગો અને ભાવિ સંભાવનાઓને લક્ષ્યમાં રાખી નવી ફંડ ઓફર્સ (એનએફઓ) પણ આવતી રહે છે.

એક તરફ આઈપીઓ તો બીજી તરફ એનએફઓ ઈન્વેસ્ટર્સ વર્ગ માટે નવી-નવી તક લાવતા જાય છે. આનો એક અર્થ એ થાય કે રિટેલ-નાના-મધ્યમ સ્તરના રોકાણકારો શેરબજાર કરતાં મ્યુચ્યુઅલ ફંડના એસઆઈપીને વધુ પસંદ કરે છે. તેમાં વધુ વિશ્વાસ કરે છે. યાદ રહે, આ પ્લાનમાં રોકાણ એક- બે વરસ માટે વિચારતા હો તો ભૂલ થઈ જશે, કમસે કમ ૩ થી ૫ વરસ અથવા બની શકે તો સાત થી દસ વરસ માટે વિચારજો.

સમયને પારખીને વાત કરીએ તો વિવિધ રોકાણ સાધનોમાં મહત્તમ શિસ્તબદ્ધ માર્ગ મ્યુચ્યુઅલ ફંડનો કહી શકાય. બીજાં સાધનોમાં રોકાણ કરવું હોય તો ભલે કરો, પણ મ્યુચ્યુઅલ ફંડ માટે ચોક્કસ હિસ્ટ્રી અવશ્ય ફાળવો. ‘હર ઘર તિરંગા’ની જેમ આ રોકાણ ઘર-ઘર હોવું જોઈએ. ■

હૈં... ખરેખર?!

પ્રફુલ શાહ

feedback@bombaysamachar.com

પત્ની શંકાશીલ એટલી કે રોજ પતિનો લાઈ કિટેક્ટર ટેસ્ટ લે!

લગ્નજીવન પ્રેમ અને વિશ્વાસ વગર ન ચાલે. પ્રેમના અભાવ અને અવિશ્વાસે લાખો જીવન રુદ્રોળી નાંખ્યાં છે. અમુક શંકાશીલ વ્યક્તિ કઈ હદે જઈ શકે છે એનું ચોક્કાવનારું ઉદાહરણ છે ડેબી વુડ. બ્રિટનની ડેબીની ગણના વિશ્વની સૌથી વધુ શંકાશીલ મહિલા તરીકે થાય છે.

બ્રિટનના લેસ્ટરમાં રહેતા સ્ટીવ વુડ અને ડેબી ૨૦૧૪માં પરણી ગયા. એ સમયે ૩૧ વર્ષની ડેબી ભૂતકાળમાં હૃદય-ભગ્ન થઈ હતી. પ્રેમીએ વિશ્વાસઘાત કર્યો હતો. એ વેદનાએ એના મન અને મગજ પર કેટલી ગાઢ અસર કરી એ તો ખુદ ડેબીને તરત સમજાયું નહોતું. આને લીધે એ ખૂબ મુશ્કેલ લાઈફ પાર્ટનર બની જવાની હતી એવી વ્યક્તિ કે જેને ભાગ્યે જ કોઈ સહન કરી શકે કે સ્વીકારી શકે.

ડેબીની માનસિક સ્થિતિ અને ગ્રંથિએ એને ભયંકર હૃદ શંકાશીલ બનાવી દીધી. આનો ભોગ બનવાનો વારો આવ્યો સ્ટીવ વુડનો. એક તબક્કો એવો આવ્યો કે ડેબીની શંકાશીલતા અને ઈર્ષા બધી હદ વટાવી ગઈ. એ વારંવાર સ્ટીવ પર શંકા કરે. જાતજાતના સવાલો પૂછતી રહે. મોટો કેમ આવ્યો? ક્યાં ગયો હતો? કોને મળ્યો હતો? શા માટે? કેટલા સમય માટે? આ સવાલકાળ વચ્ચે એકવાર સ્ટીવ વુડના મોઢામાંથી નીકળી ગયું કે મારા પર ખોટી શંકા-કુશંકા કરવાનું રહેવા દે. તું ઈચ્છતી હોય તો મારી સરચાઈ સાબિત કરવા માટે હું લાઈ કિટેક્ટર પર ટેસ્ટ આપવા ય તૈયાર છું હો.

આ તૈયારીને સ્ટીવનો પ્રેમ કે કંટાળો સમજવાને બદલે ડેબીએ આખી વાતને શબ્દશઃ સ્વીકારી લીધી. તેણે ઘરમાં લાઈ કિટેક્ટર મશીન જ વસાવી લીધું. પછી તો રોજેરોજ સ્ટીવ લાઈ કિટેક્ટર ટેસ્ટ આપે અને પોતાની સરચાઈ અને વફાદારી સાબિત કરે. આ બાબત પછી રોજિંદો ઘટનાક્રમ બની ગયો.

આટલું જ નહીં, ડેબીની બાજ નજર સ્ટીવના મોબાઈલ ફોન, લેપટોપ અને બેંકના સ્ટેટમેન્ટ પર પણ રહે. અરે! સ્ટીવને મહિલાઓને દેખાડતી ટીવી સિરિયલ જોવાની પણ

મનાઈ. ક્યારેક ટીવી પર સ્ત્રીઓનાં આંતરવસ્ત્રની જાહેરખબર આવે તો ડેબીની આંખ સ્ટીવના ચહેરા પર જ હોય. જો ક્યાંક પ્રેમ, સ્મિત જેવું આવ્યું તો સ્ટીવનું આવી બને. એ દુઘની થેલી ખરીદવા સ્ટોરમાં જાય તો સેલ્સગર્લ સાથે વાત, વ્યવહાર કરવાનો તો ઠીક, એની સામે જોવાનીય સખત મનાઈ.

હકીકતમાં તો ડેબી અને સ્ટીવે ડેલિગ શરૂ કર્યું ત્યારે બંને અલગ શહેરમાં રહેતાં હતાં. આમ ડેબીનું શંકાખોર માનસ ઓવરટાઈમ કરતું જ રહે. સ્ટીવ કોઈ છોકરી સાથે શું કરતો હશે? ખરેખર ઓફિસે ગયો હશે કે મોજમસ્તી કરતો હશે? હકીકતમાં ડેબીના મનના ઊંડા ખૂણામાં

એક વિશ્વાસ વખાયેલો હતો કે મારો સ્ટીવ બેવફાઈ ન કરે છતાં એ પોતાનું વર્તન બદલી શકતી જ નહોતી.

જૂના કડવા અનુભવને લીધે ડેબી માટે કોઈ પર વિશ્વાસ મૂકવાનું શક્ય નહોતું. હકીકતમાં તો આ ફિકર કે ગાંડપણ સ્ટીવની સંભવિત બેવફાઈ કરતાં ફરી કોઈ પોતાને છોડી દે એના ડર માટે હતા. એને ફરીથી ત્યજાવું નહોતું. એકલા પડી જવાનો ભય એને સતત કોરી ખાતો હતો.

આવી હાલતમાં કોઈ સંબંધ વિકસી તો ઠીક, ટકી જ ન શકે, પરંતુ સ્ટીવ વુડમાં ભારોભાર સમજ, સંવેદનશીલતા, પ્રેમ અને સહનશીલતા હતા. એ સમજતા હતા કે ડેબીમાં કંઈ ખરાબી નથી પણ માનસિક સમસ્યા છે. બંનેએ આ બાબત પર ધ્યાન આપ્યું. પોતાનાં સંબંધને વધુ મજબૂત બનાવ્યાં.

મોટાભાગના પુરુષે ડેબીને કાયમ માટે રામરામ કરીને અન્ય ક્યાંય દિલ લગાવ્યું હોત પણ સ્ટીવે ૨૦૧૪માં એની સાથે લગ્ન કરી લીધાં. તેણે સોશ્વલ મીડિયા પર લખ્યુંય ખરું કે આટલી બધી અસલામતી છતાં ડેબી પત્ની બનવાને ખૂબ લાયક છે.

ડેબીનો શંકાશીલ સ્વભાવ છાંયેય ચડી ગયો. કોઈ પત્રકારે પૂછ્યું તો સ્ટીવે જવાબ આપ્યો: ‘એનાથી દૂર ભાગવાનો સવાલ જ નથી. એવી ઈચ્છા હોત તો ઘણાં લાંબા સમય અગાઉ હું એવું કરી ચુક્યો હોત.’

અને ડેબી શું માને છે સ્ટીવ વિશે? ડેબી ઉવાચ, ‘એ શાનદાર ઈન્સાન છે પણ મુદ્દો એ નથી. સવાલ એ છે કે એ ઘરની બહાર હોય ત્યારે કોઈ મહિલા સામે જોતો સહન કરી શકતી નથી. હું ઈચ્છતી નથી એ યુવતીઓ આકર્ષક છે એવું સ્ટીવ વિચારે. તમે સંબંધમાં હો અને સુખી હો તો તમારી નજર તમારા જીવનસાથી પર જ હોવી જોઈએ.’

આપણી આસપાસ પણ કદાચ આવા ડેબી અને સ્ટીવ હોવા જોઈએ. એ લોકો પોતાની માનસિકતા સામે લડતા હોય ત્યારે શક્ય બને તો સહાયરૂપ થવું ન જોઈએ? ■

સર્જકના સથવારે

રમેશ પુરોહિત

feedback@bombaysamachar.com

પ્રેમ, સૌન્દર્ય અને શિષ્ટતા જીવનનાં મહત્ત્વપૂર્ણ અંગો છે. તેનાં વગર પૂર્ણ માનવ બની શકાય નહીં. ગઝલમાં આ બધા સાથે સામાજિક નિસ્બત, સામાજિક બોધ અને જવાબદારીઓ તથા નવાં મૂલ્યોની વાત પણ થઈ શકે. ગુજરાતી ગઝલને કાવ્યાત્મકતા અને વિચારપ્રધાનતા જેમનાથી પ્રાપ્ત થઈ તે કવિનું નામ છે કાયમઅલી અલીભાઈ હઝારી.

કાયમઅલીનો જન્મ મોરબીમાં ૨૩ ડિસેમ્બર, ૧૯૪૩ના રોજ થયો હતો. ઇ. સ. ૧૯૬૬માં બી.ઈ. (સિવિલ) થયા. ગુજરાત રાજ્યના સિંચાઈ ખાતામાં એપ્રિલ, ૧૯૬૯થી ૨૦૦૧ સુધી રહ્યા. કાર્યપાલક ઈજનેર જેવા ઉચ્ચ હોદ્દા પર રહીને કામની જવાબદારી વચ્ચે શબ્દ સાધના અને ગઝલ આરાધના સતત ચાલુ રાખી હતી. ગઝલના ઇશક-હકીકતી ભાવને જીવનમાં ઉતારીને કાયમભાઈએ ગીતા, વેદ, ઉપનિષદ, પુરાણોનો અભ્યાસ કર્યો અને ગીતાના એક શ્લોક પરથી પ્રેરાઈને બ્રહ્મ જિજ્ઞાસા જગાવીને બ્રહ્મ પ્રશ્નોપનિષદ નામનો ત્રણસો પાનાનો ગ્રંથ આપ્યો છે. જે વાંચતા જ એમના ઊંડા જ્ઞાનની ઝાંખી થાય છે.

એમના કવિકર્મ વિશે લખતા શાયર એસ. એસ. રાહીએ નોંધ્યું છે કે ‘કાયમભાઈ હઝારી બાહોશ ઈજનેર, મિજાજે કરેલા શાયર અને કર્મે તત્ત્વજ્ઞાનના ઊંડા અભ્યાસી છે. તેઓ રજૂઆતના કવિ છે એવા જ સારા વક્તા પણ

છે. તેમને કોઈ વિચાર સ્ફૂરે કે પછી કોઈ ઘટનાના સાક્ષી બને ત્યારે તે બધું શેર-શાયરી રૂપે આપે છે. જીવતરની વિવિધ અનુભૂતિને આ શાયર ગઝલમાં ઢાળે છે.’

કાયમભાઈનું સર્જન વિશાળ છે. પ્રેમથી માંડીને પરમપિતા પરમાત્માના રહસ્યો સુધી એમની કલમેને કામચાબી મળી છે. એમણે આપેલા ગઝલ સંગ્રહોની વાત કરીએ તો એમણે દીવાનગી, અલ્લાહ જાણે ઈશ્વર જાણે, આદમ ઈવનું પહેલું યુબન અને પોએટ્રી ૨૦૦૦ મિલેનિયમ વિશેષાંક આપણને આપ્યા છે. એમની ગઝલમાં તગઝઝુલ એટલે પ્રણયરંગ છે તો તસલ્વુર (અધ્યાત્મ)નો સૂફી રંગ પણ છે. આ ગ્રંથોમાંથી પસાર થતાં તેમની સર્જનાત્મકતા અને વિચાર, વાણી, અર્થ અને કોમળ ભાવનાઓના દર્શન થાય છે. એમની મોટા ભાગની રચનાઓમાં જીવનની વાસ્તવિકતાનું અને પાખંડી વહેવારોનું ખંડન દેખાય છે. સારા કવિ, સારા વક્તા હોવાથી એમની વાણીનો વૈભવ માણવા જેવો છે.

વાસ્તવમાં આપણે ઘણું જાણીએ છીએ અને ઊંડી અને ગહન શોધખોળ કરીએ છીએ પરંતુ જાતને જાણતા નથી અને અહમ્મને ઓગાળતા નથી. સૌ પ્રથમ પોતાની તરતપાસ જરૂરી છે. આ આભાસી-માયાવી દુનિયામાં પોતાની જાતની તપાસ કરનારાને સાચા મોતીનો ચારો મળે છે. કાયમભાઈ પોતાની તપાસની, પોતાની શોધની વાત એક આખી ગઝલમાં કર્યા કરે

ગઝલના સાધક-બ્રહ્મશક્તિના ઉપાસક કાયમભાઈ હઝારી

જરૂરી પ્રીતમાં ના છે પ્રિતમના ઘરનું સરનામું
નદી ક્યાં કોઈને પૂછે છે શું સાગરનું સરનામું

છે, કેવી રીતે કરે છે તે જોઈએ:

આભાસના નગરમાં શોધું છું હું મને
આ આચનાના ઘરમાં શોધું છું હું મને.
તાકી રહી છે મુજને, આશા હજાર લઈ,
લાયાર એ નજરમાં શોધું છું હું મને.
આદમથી આજ સુધી વીતી ગયો છે જે,
એ કાળની ભીતરમાં શોધું છું હું મને.
આવો મદદ કરો! મને આવો મદદ કરો!!
મારા જ ખુદના ઘરમાં, શોધું છું હું મને
'કાયમ' ચણી છે મેં જે સોનાની ઈંટથી
વૈભવની એ કબરમાં શોધું છું હું મને.
શોધખોળ પૂરી ન થાય, મંઝિલ મળે નહીં
ત્યારે ભટકવાનો વખત આવે. જેની સાધના

પૂરી નથી થઈ અને મનનું ભટકનું ચાલુ છે તેવા લોકોને ધ્યાનમાં રાખીને એમણે કહેલી ગઝલના ચંદ શેર પેશ કર્યું છું:

મારી જ પ્યાસથી જ્યાં છલકી રહ્યો છું હું,
તૃપ્તિની લઈ તરસ ત્યાં ભટકી રહ્યો છું હું
યુગોથી કાં સતત આ સાગરની લહેર સમ-
પામી કિનારો માથુ પટકી રહ્યો છું હું
એવી હદે સુંવાળો, લિસ્સો બની ગયો-
મારા જ હાથમાંથી સરકી રહ્યો છું હું
'કાયમ' થતી રહી છે, મારી કતલ અહીં
ક્યા કારણે જગતને ખટકી રહ્યો છું હું.

ગઝલ લેખનની પ્રક્રિયા વિશે બોલતાં એમણે એક મુલાકાતમાં કહ્યું હતું કે ‘જ્યારે કોઈ વિચાર મગજમાં સ્ફૂરે કે કોઈ ઘટના નજર સામે આવે ત્યારે તે એકાદ શેરમાં પરિણમે છે. આ શેર ડાયરીમાં ટપકાવી લઉં છું. પછી શેર રદીફ-કાફિયાના અનુસંધાને જીવનની અલગ અલગ અનુભૂતિ સાથે સંલગ્ન વાતો અન્ય શેરમાં વણાઈ જાય છે. આ રીતે ગઝલ લખાઈ જાય છે.

કાયમભાઈએ ગઝલ ઉપરાંત નઝમ અને મુક્તકો આપ્યા છે. તેઓ સારા આસ્વાદક પણ છે. એમણે અલ્લામા ઈકબાલ રચિત નઝમ ‘શિકવા અને જવાબે શિકવા’નો અનુવાદ અને રસાસ્વાદ પણ કર્યો છે. એમની ગઝલોમાં સુંદર કલ્પનાનો અનોખો વૈભવ છે. સાંપ્રત સમસ્યાઓ કે ઘટનાઓથી દિલ વિચલિત થાય ત્યારે એમની પાસેથી મિજાજ ગઝલો અને

નઝમો મળી છે. પરંપરાના રાજ્યમહેલમાં આધુનિકતાની બારી ખુલ્લી રાખીને બન્નેની ઉચ્ચતમ ખુબીઓનો સમન્વય એનામાં નજરે ચે છે.

અર્ધી સદીની શબ્દ સાધનાના ઉંબરે આવીને હજુ પણ તેઓની કલમ અટકી નથી. એમની પ્રિય એવી બ્રહ્મ પીપાસા ચાલુ જ છે અને આશા રાખીએ કે ગઝલની સાથે સાથે વેદ-ઉપનિષદનો સારાંશ આપણને મળશે. આ શાયરના કેટલાક પ્રતિનિધિ શેરોનો આસ્વાદ કરીએ:

જ્ઞાની! તમોને શું આ સમજાવવું જરૂરી?
ભીના થવાને માટે કોરાં થવું જરૂરી
* * *

ખુલ્લી કિતાબ જેવી છે જિંદગી છતાં
તૂટ્યા નહીં ભરમ એ મુકદ્દરની વાત છે
* * *

તારો જ સ્પર્શ એમાં અકબંધ છે હજુ પણ
મારે એ બંધ ઘરની સાંકળ સુધી જવું છે.
ક્યા આશયે કરી છે દુનિયાની આ દશા તેં?
ઈશર! મને એ તારી અટકળ સુધી જવું છે.
* * *

ઘાવું તો ભૂંસી નાંખુ તારુંય નામ, પણ
રહેતું નથી પછી કંઈ જીવનના સારમાં
* * *

ખુદાને વાસ્તે ઝાહિદ ન ચર્ચા કર ખુદાની તું
તું કેવળ નામ જાણે છે, હું જાણું છું ખુદાને પણ.
* * *

અહીંયા તો સજજનોનું એકેય ઘર નથી!
તેથી તો આ નગરમાં ચોરોનો ડર નથી!!
* * *

ગજું લેનારનું જોયા પછી કિંમત ઘટાડી'તી

અમરતા કંઈ નથી ‘કાયમ’ અમે સસ્તામાં વેચાયા.

* * *
તમે કાપીને કાંફેકી દીધા? એ તો તમે જાણો
મેં લંબાવ્યા હતા હાથો તમોને ભેટવા માટે
* * *

અરે સાકી! સુરાલય કાં ચલાવે તું ખુદા માફક
પીવેલાના ભરેલા જામ ને પ્યાસાના પાલી છે.
પીવાશે તો જ એ રંગત અનેરી લાવીને રહેશે
જીવન પણ આમ તો ‘કાયમ’ સુરાની એક પ્યાલી છે.
થયો હું પૂર્ણ જ્ઞાની ત્યારે, સાચું મુજને જ્ઞાન આવ્યું-
નથી હું જાણતો કંઈ, એ કબૂલ કરવાનું ભાન આવ્યું

હતા, સંજોગો સરખા, ભલે કારણ હતાં જુદા-
મને આડું સ્વામાન આવ્યું, તને આડું ગુમાન આવ્યું
ચરમ સીમા હતી ‘કાયમ’ એ મારી
કમનસીબીની-
જીવનના અંત ટાણે રોગનું સાચું નિદાન આવ્યું.
* * *

નથી સંકેત ગાલો પર અમીરીની ગુલાબીનો
હકીકતમાં એ દુનિયાના તમાચાઓની લાલી છે
* * *

અટકીને એ અચાનક પોઢી ગયા કબરમાં-
કહેતા હતા જે ‘કાયમ’ આગળ સુધી જવું છે.
* * *

જરૂરી પ્રીતમાં ના છે પ્રિતમના ઘરનું સરનામું
નદી ક્યાં કોઈને પૂછે છે શું સાગરનું સરનામું.■

સુખનો આશુ પટેલ

પાસવર્ડ

feedback@bombaysamachar.com

થોડા દિવસો અગાઉ એક બેવકૂફ વ્યક્તિએ સોશયલ મીડિયા પર લખ્યું કે ‘સ્ત્રીઓ માસિક ધર્મમાં દિવસે એ વખતે એણે રસોડામાં ન જવું જોઈએ અને પૂજાપાઠથી દૂર રહેવું જોઈએ. ધર્મના પાલન માટે આ જરૂરી છે. આજના સમયમાં ઘણી સ્ત્રી આ નિયમનું પાલન ન કરીને ધર્મનું ઉલ્લંઘન કરે છે.’

એની એ પોસ્ટ પર કેટલીક વ્યક્તિએ કમેન્ટ કરી કે આજના સમયમાં આવું ન વિચારવું જોઈએ, પણ કેટલીકે તો પેલાના સમર્થનમાં કમેન્ટસ કરી!

આ પ્રકારની ઘણી માન્યતાને આજના સમયમાં પણ ઘણા માણસો જડની જેમ વળગી રહે છે.

થોડા સમય અગાઉ એક સ્નેહી વ્યક્તિના ઘરે જમવા જવાનું થયું. એમનો ભાવભર્યો આગ્રહ હતો કે એક વાર ઘરે જમવા આવો. જમવા બેઠા ત્યારે અમારા માટે અલગ વાસણમાં જમવાનું પીરસાયું. એ વિષે એમને કુતૂહલથી પૂછ્યું ત્યારે જવાબ મળ્યો: ‘અમે ફલાણા પંથમાં માનીએ છીએ એટલે મહેમાનો માટે અલગ વાસણ રાખીએ છીએ, જેથી ભૂલમાં અમે એ વાસણમાં ન જમી લઈએ!’

અમુક પંથમાં માનતી કેટલીક વ્યક્તિઓ તો વળી પોતાના સગાંવહાલાંનાં ઘરે જમી પણ ન શકે!

આવી માન્યતાઓ વચ્ચે ખારા રણમાં મીઠી વીરડી જેવા કિસ્સાઓ બનતા રહે છે. આવો જ એક કિસ્સો કાશ્મીરના ગરીબ યુવાન મનજિત સિંઘનો છે.

કાશ્મીરના અવંતીપોરા નજીક બેઢામ રીતે ટ્રક હંકારી રહેલા એક ટ્રક ડ્રાઈવરે એક મહિલાને અડફેટમાં લઈ લીધી. ટ્રક ડ્રાઇવર તે મહિલાને ટક્કર મારીને ટ્રક સાથે નાસી છુટ્યો. ગંભીર રીતે ઘવાયેલી મહિલાની નજીક ટોળું જમા થઈ ગયું, પણ બધા માત્ર તમાશો જોઈ રહ્યા હતા. કોઈ તે મહિલાને મદદ કરવા માટે આગળ ન આવ્યું. અકસ્માતમાં ગંભીર રીતે ઇજા પામેલી મહિલાના શરીરમાંથી ખૂબ લોહી વહ્યું હતું અને તે બેહોશ થઈને રોડ પર પડી હતી, પણ બધા મૂક પ્રેક્ષકની જેમ એને જોઈ રહ્યા હતા. એ વખતે મનજિત ત્યાંથી પસાર થયો. દૂરથી ટોળું જોયું એટલે કુતૂહલવશ જોવા ગયો તો એણે જોયું કે એક મહિલા રોડ પર ગંભીર ઈજા સાથે બેહોશ થઈને પડી છે... શરીરમાંથી લોહી વહી રહ્યું છે. તે મહિલાને ખાસ તો પગ પર ગંભીર ઈજા થઇ હતી, જેમાંથી ભયજનક રીતે લોહી વહી રહ્યું હતું.

મનજિતે એક ક્ષણ પણ વિચાર્યા વિના પોતાની પાઘડી ઉતારી અને પેલી મહિલાના પગ પર થયેલા જખમ ઉપર બાંધી દીધી જેથી તેનું લોહી વહેતું અટકી શકે. શીખ લોકોમાં માથા

મિજાજ મસ્તી

સંજય છેલ

feedback@bombaysamachar.com

ટાઇટલ્સ: વાતો કરવી અને ‘ખરેખર કરવું’ એમાં ફરક છે. (છેલવાણી) શહીદ ભગતસિંહની સમાધિ સામે ૧૯૬૫માં એક શાયર ગાય છે: ‘તેરે લડુ સે સીંયા હૈ, અનાજ હુમને ખાયા. ચહ જઝબા-એ-શહાદત, હૈ ઉસીસે હમ મેં આયા!’

આ સાંભળીને એક ફૌજીએ શાયરને કહ્યું :

‘દેશ માટે કવિતાઓ લલકારવી સહેલી છે, પણ મરવું અઘરું છે!’ આ ટોણો સાંભળીને એ શાયર મોહનલાલ ભાસ્કર, પછી ભારતનો જાસૂસ બને છે... ઓળખ સંતાડીને, નવાં-નવાં વેશ બદલીને, લશ્કરની ગોળીઓ શિકારી કૂતરાઓથી બચીને વારંવાર એ પાકિસ્તાનમાં ઘૂસી જાય છે.

૧૯૬૫ના પાકિસ્તાનમાં પ્રેસિડેન્ટ અયુબ ખાન અને વિપક્ષી નેતા ભુટ્ટો વચ્ચેના ખૂંખાર રાજકીય સંઘર્ષ ચાલતો ત્યારે એકવાર લશ્કરે લાહોરમાં બેઢામ ગોળીબાર કર્યો. ૨૦ ટ્રકમાં લાશો લાદીને સતલજ નદીમાં વહાવી દીધી. એ લાશોના ઢગલામાં મરવાનો ઢોંગ કરીને મોહનલાલ છુપાયો ને આખરે લાહોરમાં શેખવહીદાના ‘કોકા’ પર જઇ પહોંચ્યો. વહીદા જેવી ખાઇબહેલ તવાયફ પાસે પાક લશ્કરી ઓફિસરનાં નામ, સરનામાં, મોટાં મોટાં રહસ્યો હોય જ. રાત્રે દાઢ સેક્સની મદહોશીમાં ચકચૂર વહીદા પાસેથી ખુફિયા માહિતીઓ મેળવીને મોહનલાલ સવારે ફરાર... !

તે પછી સતત શહેર શહેર ભટકીને મોહનલાલ ભારતમાં ફાઇલો-માહિતીઓ પહોંચાડે છે. એક સવારે લાહોર રેડિયોમાં સમાચાર સંભળાયા, ‘આજ મિંચાવાલી જેલમાં ૩ હિંદુસ્તાની જાસૂસોં કો સૂલી પે લટકા દિયા!’

મોહનલાલ તરત જાનનાં જોખમે સરહદ પાર કરીને ભારત પાછો ફરે છે. પછી મોહનલાલને અમરીક સિંઘ નામના ફૌજીને પાકબોર્ડર પાર કરાવવાનું કામ સોંપાયું. પણ અમરીક ગદાર નીકળ્યો. પાક લશ્કર પાસે મોહનલાલને પકડાવી દીધો! મોહનલાલે ૭-૭ વરસ પાક જેલમાં અમાનુષી અત્યાચારો અને લોહિયાળા ટોર્ચરો ઝેલ્યા. આખરે ૧૯૭૪માં મોહનલાલ ભારત પાછો ફર્યો હારતોરાથી સ્વાગત થયું, છાપામાં ઇન્ટરવ્યૂઝ ફોટા છપાયા પણ કાલી વાહવાહીનાં ઉપર પછી થાકેલ હારેલ મોહનલાલે ત્યારનાં વડા પ્રધાન મોરારજી દેસાઇને રૂબરૂ મળીને વિનંતી કરી:

પાકિસ્તાન જેલમાં વરસો યાતના ઝેલવા બદલ ઇનામ રૂપે કોઇ રકમ મળે તો બુઢાપો સુધરે.’ મોરારજીભાઈએ ઠંડકથી કહ્યું, ‘પાકિસ્તાને તમારી સાથે જે કર્યું એની સજા અમે શા માટે ભોગવીએ? પાકિસ્તાનવાળા ૨૦ વરસ જેલમાં રાખત તો શું અમારે ૨૦ વરસની ભરપાઈ કરવાની?’

રક્ત ટપકતી શહીદોની કથા-વ્યથા...

આ સાંભળીને વૂઢ મોહનલાલને થયું કે હાથમાં બંદૂક હોત તો ત્યારે ને ત્યારે જ આવા ફૂર જવાબનો સામો જવાબ આપી દેત!

મોહનલાલ જેવા જાંબાજ સૈનિકો માભોમ માટે જાનની ખાજી ખેલે છે, પણ દેશ એમને શું આપે છે?

ઠંડા જવાબો, અન્યાય...વત્તા વાતોથી વંધ વખાણ.

ઇન્ટરવલ: લાશ જલને કી બૂ આ રહી હૈ, સિંદગી હૈ કી ચિલ્લા રહી હૈ. જાનેવાલે સિપાહી સે પૂછો, વો કહાં જા રહા હૈ ?

- (મખદૂમ મોહનુદ્દીન) ૧૯૬૫ના ભારત પાક યુદ્ધ દરમિયાન ‘નતેરપાલ સિંહ’, ‘રાજપૂત રેજિમેન્ટ’માં હતા અને જંગમાં સુરંગ કાટવાથી શહીદ થયેલા. ફૌજની શહીદો બાદ એમની વિધવાને મળતું પેંશન ‘નતેરપાલ સિંહ’ની શહાદત પછી શરૂ જ ન થયું! પત્ની અંગુરીદેવીએ સરકાર વિરુદ્ધ કેસ કર્યો, વરસો હક માટે ઘક્કા ખાધાં, પણ છેક ૨૦૦૧માં કાયદો આવ્યો કે ૧૯૯૬ પછીના શહીદોને જ પેન્શન મળશે. છતાં સરહદ પર જાન આપનાર શહીદની પત્ની અંગુરીદેવીએ સરહદની અંદર પોતાની જ સરકારો સામે સતત લડત ચાલુ રાખી. આખરે ૫૮ વર્ષ - થોડા વખત પહેલાં પંજાબ અને હરિયાણા હાઇ કોર્ટે ચુકાદો આપ્યો: ‘દરેક શહીદની વિધવાને પેન્શનનો લાભ મળવો જ જોઈએ’ અને અંગુરીદેવીને અત્યાર સુધી નીકળતી બધી રકમ

ચૂકવવાનો સરકારને આદેશ આપ્યો.

બે દિવસ પહેલાં જ આપણે સ્વતંત્રતા દિવસની ઉજવણી કરી. ૨-૪ દેશભક્તિનાં ગીતો ગાયાં, મેસેજો મોકલ્યા. પણ શું છે કે દેશભક્તિની વાતો કરવી અને ખરેખર વતન માટે જાન આપવો અલગ વાત છે... વળી એક શહીદના પરિવારે હક્ક માટે દાયકાઓ સુધી રાજગવું પડે એની વેદના અકલ્પ્ય છે.

૨૦૧૩ના જાન્યુઆરીમાં ‘ઓપરેશન રક્ષક’ મિશન હેઠળ, જમ્મુ કાશ્મીરની સરહદે ફરજ બજાવતો એક સૈનિક અસલ્હ ઈંઠીથી મૃત્યુ પામ્યો. કેન્દ્ર અને સંરક્ષણ મંત્રાલયે સૈનિકની પત્નીની અરજ ફગાવતા કહ્યું: ‘જે સૈનિક યુદ્ધમાં મૃત્યુ પામે એના જ પરિવારને પેન્શન મળે!’ એ સૈનિકના ઉપરી કમાન્ડિંગ ઓફિસરે પહેલા લખેલું કે ‘મૃત્યુ યુદ્ધમાં થયેલું’ ને પછી અકળ કારણોસર એ વિધાન બદલીને ‘મૃત્યુ બીમારીથી થયેલું’ એમ ફેરવી તોળ્યું. સરકારોએ વરસો સુધી પેન્શન ના જ આપ્યું. ૨૦૧૯માં સશસ્ત્ર દળો ટ્રિબ્યૂનલ તરફથી શહીદની પત્નીના પક્ષમાં આદેશ મળ્યો..પણ તેમ છતાં ચુકાદાના વિરોધમાં આર્મામાંથી ‘લિબરાઇઝડ ફેમિલી પેન્શન’(LFP)વાળાં, સુપ્રીમ કોર્ટમાં ગયા, કેસ વધુ ૫ વર્ષ ઘસડાયો. શહીદની પત્નીનાં આંસુ સુકાઇ ગયા. વતન માટે વર ગુમાવનાર સ્ત્રીએ આશા છોડી દીધી, પણ છેક હુમણાં- ૨૦૨૪માં સુપ્રીમ કોર્ટની સ્પેશિયલ બેન્ચે ચુકાદો આપ્યો: ‘સરકારે આ ખોટું કર્યું છે. કોઈ પણ સંજોગોમાં ફરજ બજાવતી વખતે સૈનિકનું મૃત્યુ થાય તો પત્ની પેન્શન માટે હકદાર છે જ.’

યાદ છે, ૨૦૧૧માં મુંબઇમાં ‘કારગીલ યુદ્ધ’ના શહીદો માટે બનેલી આદર્શ સોસાઇટીમાં નેતાઓ અને સરકારી ઓફિસરો દ્વારા મોટેપાયે આર્થિક ગોટાળાઓ થયેલા? પછી અદાલતે, એ મકાનોનો અમુક હિસ્સો તોડી નાખવાનો હુકમ આપેલો અને ત્યારના કોંગ્રેસી સી.એમ. અશોક ચૌહાણે રાજીનામું પણ આપવું પડેલું. હજી આજેય એ મામલાનો ચુકાદો ૨૦૨૫માં પણ નથી આવ્યો , પણ એમાંના અનેક આરોપી રાજનેતાઓ પક્ષ બદલીને સત્તાપક્ષમાં ખુશી ખુશી ખુરશી માટે ઘુસીને બચી ગયા છે.

આ બધાને કારણે અન્યાયથી ઉકળતી શહીદોની પત્નીઓનાં ઘૂંઘવતાં મોન આપણાં આત્માને વલોવી નાખતો નિઃસહાય આકોશ બનીને રહી જાય છે. ત્યારે આપણાં મહાકવિ ઝવેરચંદ મેઘાણીજીનું ‘કોઇનો લાડકવાયો’ જેવું અદ્ભુત કરુણ કાવ્ય સ્મરે છે:

સાડુ સૈનિકના વહાલાંજનનો મળિયો જ્યાં સુખમેળો.
છેવાડો ને એકલવાયો અબોલ એક સુતેલો,
અણપૂછ્યો આપ્રપીછેલો ‘કોઇનો અજાણ લાડકવાયો...

એન્ડ-ટાઇટલ :

આદમ: આજનું છાપું જોયું?
ઈવ: ના, વાંચ્યું. ■

‘હેલો, મહેશ્વરી બહેન? હું હોમી વાડિયા બોલું છું.’

નવા નાટક માટે આમંત્રણ ક્યાંથી આવે છે એની રાહ જોતી બેઠી હતી ત્યાં ફોન રણક્યો. હોમી વાડિયાએ ટીવી સિરિયલમાં કામ કરવાની ઓફર કરી અને હું તો રાજી રાજી થઈ ગઈ. એનું એક કારણ એ હતું કે નાટક કરતાં સિરિયલનો વ્યાપ વધુ હોય અને એમાં પૈસા પણ વધારે મળે. અલબત્ત રંગભૂમિ કાયમ મારી પ્રાથમિકતા અને પ્રથમ પ્રેમ રહ્યા છે, પણ દરેક કલાકાર પાંખો પ્રસરાવી અલગ અલગ માધ્યમમાં પોતાની આવડત દર્શાવવા ઉત્સુક હોય છે. ટેલિવિઝન માટે મેં અગાઉ પણ કામ કર્યું હતું અને વધુ એક તક મળી રહી હતી એનો આનંદ થાય એ સ્વાભાવિક હતું. બીજું અને વધુ વજનદાર કારણ હતું હોમી વાડિયા.

એક સ્પષ્ટતા શરૂઆતમાં જ કરી દઉં કે ભારતીય સિને જગતના પ્રારંભિક કાળના ફિલ્મમેકર અને વાડિયા મુવીટોનના સ્થાપક હોમી વાડિયાની વાત હું નથી કરી રહી. મને ફોન કરનાર હોમી વાડિયા ગુજરાતી નાટ્ય સૃષ્ટિના એક નામાંકિત નિર્માતા – દિગ્દર્શક અને અભિનેતા છે. તેમણે ભજવેલાં કેટલાંક નાટકોમાંથી બે નાટક આ લખવા બેઠી છું ત્યારે યાદ આવી રહ્યા છે. લાલુ શાહની માતબર નાટ્યસંસ્થા ‘બહુરૂપી’ના નેજા હેઠળ ભજવાયેલા હોમીના ‘હથેળી પર બાદબાકી’ નાટકને સારો આવકાર મળ્યો હતો. બીજું એક નાટક હતું ખ્યાતિપ્રાપ્ત નાટ્ય લેખક જ્યોતિ વૈદ્યનું ‘ક્ષણ વત્તા ક્ષણ’. હોમી વાડિયા દિગ્દર્શિત જ્યોતિ ભાર્ગના આ નાટકમાં ધર્મેશ વ્યાસે ભર યુવાનીમાં ૭૫ વર્ષના વૃદ્ધનો રોલ કર્યો હતો. કારકિર્દીના પ્રારંભમાં જ વૃદ્ધના રોલ માટે યુવાન કલાકારની પસંદગી કરવી અને યુવાન હોવા છતાં આ રોલ સ્વીકારવો એ માટે દિગ્દર્શક – અભિનેતા બંને પ્રશંસાના હકદાર છે. એક રીતે જોઈએ તો ધર્મેશ વ્યાસે સંજીવ કુમાર જેવી હિંમત બતાવી. ‘ઈંટા’ સાથે સંકળાયેલા હિન્દી ફિલ્મોના ચરિત્ર અભિનેતા એ. કે. હંગલે તેમના હિન્દી નાટક ‘ડમરૂ’માં ૨૫ વર્ષના સંજીવ કુમારને ૭૦ વર્ષના વૃદ્ધની ભૂમિકામાં પેશ કર્યા હતા. નાટકના ૨૦૦થી વધુ શો થયા હતા.

કાઠમ ઈન્વેસ્ટિગેશન પર આધારિત આ સિરિયલનું નામ હતું ‘શપથ’. હોમીની આ સિરિયલની સ્ટાર કાસ્ટ પણ જોરદાર હતી. ડિરેક્ટર ઉપરાંત હોમીની એમાં એક્ટર તરીકે પણ હાજરી હતી. મુખ્ય પાત્ર પોલીસ ઓફિસરનું હતું જે કિરણ કુમારે ભજવ્યું હતું. એ સિવાય કલભૂષણ ખરબંદા, સુદેશ બેરી, રોહિણી હડ્ડગી, દિવ્યા શેઠ જેવા માતબર કલાકારોની હાજરી પણ હતી. નિકિતા શાહનો પણ અત્યંત મહત્વનો રોલ હતો. મારો રોલ પણ સારો હતો. આવા સેટ અપમાં કામ કરવાથી મને ઘણું શીખવા મળ્યું.

‘શપથ’નું શૂટિંગ શરૂ થયું ત્યારે શરૂઆતમાં ઘણા દિવસો સુધી મારે જવું પડ્યું હતું. પછી વચ્ચે વચ્ચે શૂટિંગ માટે બોલાવે એમ જતી હતી. એમ કરતા કરતા એ પૂરી પણ થઈ ગઈ. ફરી પાછો ઘરે બેસવાનો વારો આવ્યો અને નવી ઓફર માટે ક્યારે ફોન રણકે એની રાહ જોતી બેસી રહી. મારા જીવનમાં સતત એવું બનતું રહ્યું છે કે કાં તો નાટક કે સિરિયલમાં વ્યસ્ત હોઉં અને કામ વિનાની હોઉં ત્યારે અંગત જીવનમાં એવી ઘટના – પ્રસંગ બને કે શાંતિથી બેસી રહેવું મુશ્કેલ બની જાય. ગયા એપિસોડમાં મેં મારા દીકરાએ સાઉથ ઈન્ડિયન યુવતી સાથે કરેલા લવ મેરેજની વાત કરી હતી. અમે રહેતા હતા એ ઘર દીકરા – વહુને નાનું લાગવા

માંડ્યું. ‘આઈ, મોટું ઘર લેવું છે’ તેણે મને કહ્યું. અને તેણે બોરીવલીથી આગળ લિંક રોડ પર બંધાઈ રહેલા એક બિલ્ડિંગમાં ફ્લેટ લખાવ્યો. એ જ ફ્લેટમાં અત્યારે હું રહું છું.

આ બધી ઘટમાળ ચાલી રહી હતી ત્યારે એક સારી વાત એ બની કે દીકરાને અંબુ ધાબીમાં નોકરી મળી ગઈ. એ દિવસોમાં ગ્લૅફ કન્ટ્રીઝમાં સારી જોબ મળે તો તગડો પગાર ઓફર થતો. દીકરો બરાબર સેટ થઈ ગયો. એણે ઘરની બધી જવાબદારી ઉપાડી લીધી અને પોતાના લગ્નનો તમામ ખર્ચ તેણે જ ઉઠાવ્યો. મારી પાસેથી કોઈ આર્થિક મદદની આશા તેણે ન રાખી. જોકે, મારી પાસે એવી કોઈ મોટી રકમ પણ નહોતી કે દીકરાને મદદ કરી શકું. અલબત્ત ફ્લેટ લેવા માટે તેણે મોટી બહેન પાસેથી છ લાખ રૂપિયા ઉછીના લીધા હતા. નવું ઘર બંધાઈ ગયા પછી દીકરો – વહુ એમાં શિફ્ટ થઈ ગયા અને હું એકલી મારા ઘરે રહેવા લાગી.

એકલી રહેતી હતી એટલે જીવન ખર્ચમાં ફરક પડે એ સ્વાભાવિક હતું. હું કામ વિનાની હતી, પણ મારી બચતમાં મારું ગાડું ગબડ્યા કરતું હતું. એવામાં ફોન રણક્યો અને આ વખતે રીસીવર પર સામા છોડે નાટ્ય સૃષ્ટિ કે ટીવી સિરિયલ સાથે સંબંધિત કોઈ વ્યક્તિ નહોતી, પણ ફિલ્મ લાઈનની હતી. એ વ્યક્તિ હતી બિમલ માંગલિક્યા. એક ગુજરાતી ફિલ્મ મને ઓફર કરી. એ સમયે મારી પાસે કોઈ કામ નહોતું એટલે એ ફિલ્મ મેં સ્વીકારી લીધી. નાટક, નાનો પડદો (ટીવી સિરિયલ) પછી હવે મોટા પડદા પર (ફિલ્મમાં) ચમકવાની તક સામે ચાલીને આવી હતી. મને અમુક પૈસા એડવાન્સમાં મળી પણ ગયા અને શૂટિંગ માટે રાજકોટ આવવું પડશે એવું કહેવામાં આવ્યું.

આ બધું ચાલી રહ્યું હતું ત્યાં ફરી કિરણ સંપટનો ફોન આવ્યો. એમની સાથે ‘રંગ છે રાજા’ નાટક મેં કર્યું હતું. ‘મહેશ્વરી, હું નવું નાટક કરું છું અને તારે એમાં કામ કરવાનું જ છે,’ કિરણ ભાઈની વાત સાંભળી હું વિચારમાં પડી ગઈ કારણ કે મારે ના પાડવાની જ નથી એવું તેમણે

ભારતમાં બનાવો...ભારત માટે બનાવો!

અને વિદેશી ઉત્પાદનોનો બહિષ્કાર કરો. વાત ખોટી નથી, પણ કયું ઉત્પાદન ખરીદવુ? કારણ કે આપણે આજ સુધી ફક્ત વેપાર કર્યો છે, ઉત્પાદન બનાવ્યા છે, ગ્રાન્ડ ક્યારેય બનાવી નથી તેથી કન્ઝયુમરને કઈ બ્રાન્ડ ખરીદવી તે નહિં સમજાય. આજની તારીખે લોકો ઉત્પાદનો નહિ. પણ બ્રાન્ડ ખરીદે છે. આવા સમયે એટલે કે આવી સ્થિતિ સર્જાય ત્યારે કે તે પહેલા આ ક્ષણનો ઉપયોગ તમારી બ્રાન્ડ સ્થાનિક સ્તરે લઇ જવા માટે કરો. આજ સુધી તમે ફક્ત એકાદ દેશ સાથે કે અમુક પાર્ટીઓને માલ આપતા હતા. જો તમે આંખો ખુલ્લી રાખશો તો સમજાશે કે આ દેશમાં કેટલી મોટી તક છુપાયેલી છે. તમે આપણા દેશના પ્રાદેશિક ક્ષેત્રોને સમજો. તમારા ઉત્પાદનોને ભારત માટે ડિઝાઇન કરો. તમારા ઘરાકોને સમજાય તેવી ભાષા બોલો અર્થાત ‘તમે એમાંના એક છો’ એવી સંવેદના ઊભી કરો. બદલાવની શરૂઆત ધીરે ધીરે થઇ રહી છે. જે લોકો દૂરંદેશી હતા એ તો એ કોવિડના સમયથી જ સ્થિતિ પામીને અમુક પગલાં લેવાનું શરૂ કરી દીધું હતું. ગ્લોબલની સાથે લોકલ બજાર પર પણ પોતાને સ્થાપિત કરવાની શરૂઆત કરી દીધી. અમુક બદલાવો જેવા કે MSME જેનું પોતાનું એક બજેટ હતું, જેનો વપરાશ ગ્લોબલ એક્સપો માટે વપરાતો હતો એ હવે લોકલ ઇન્ફ્લ્યુન્સરો સાથે હાથ મળાવી પોતાને પ્રમોટ કરી રહ્યા છે. અમુક

આડકતરી રીતે જણાવી દીધું હતું. જોકે, મેં તરત એમને વાર્યા અને કહ્યું કે ‘કિરણ ભાઈ, મેં તો એક ગુજરાતી ફિલ્મ સ્વીકારી લીધી છે. થોડા દિવસ પછી શૂટિંગ માટે રાજકોટ જવું પડશે. એટલે તમારું નાટક તો હું નહીં કરી શકું.’ મારી વાત સાંભળી કંઈ પણ બોલ્યા વિના તેમણે ફોન મૂકી દીધો.

અમારી વચ્ચે થયેલી આ વાતચીત કિરણ ભાઈએ સિદ્ધાર્થ રાંદેરિયાને કરી હશે. એટલે એકાદ બે દિવસ પછી સિદ્ધાર્થનો જ મને ફોન આવ્યો કે ‘ક્યાં જાય છે મહેશ્વરી? ગુજરાતી ફિલ્મવાળા કલાકારોને સાવ થઈ કલાસ હોટેલમાં રાખે છે એ તને ખબર છે? મારું માન અને ફિલ્મ કરવી રહેવા દે, નહીંતર પસ્તાવાનો વારો આવશે.’ મને તો ગુજરાતી ફિલ્મ ઈન્ડસ્ટ્રી વિશે કોઈ જ ગતાગમ નહોતી. શું કરવું એ સમજાયું નહીં. મેં સિદ્ધાર્થને કહ્યું કે ‘મને માર્ગદર્શન આપ, કારણ કે મેં એડવાન્સ પૈસા પણ લઈ લીધા છે.’ સિદ્ધાર્થે મને સમજાવી અને કહ્યું કે ‘ફિલ્મ માટે ના પડી દે અને પૈસા પાછા આપી દે. આ નાટકનો રોલ સ્વીકારી લે.’

અને મેં કિરણ સંપટનું નવું નાટક ‘સાચાબોલા જુઠાલાલ’ સ્વીકારી લીધું. નાટક કોમેડી હતું. એમાં જતીન કાણાકિયા, રાજીવ અને શરદ સ્માર્ત પણ હતા. મારો રોલ દીકરીની માતાનો હતો. મુંબઈમાં આ નાટકના ઘણા શો થયા. નાટકમાં મારી સાથે સુનિતા સોનાવાલા નામની એક અભિનેત્રી કામ કરતી હતી. અને તેણે એવા કરતૂત કર્યા કે....

અધૂરા મધુરા ને રાજેશ ખન્ના

ગુજરાતી નાટકોના પ્લોટ – કથા પરથી હિન્દી ફિલ્મો બની છે એના કેટલાક દાખલા ઉદાહરણ સાથે આ કોલમમાં અગાઉ રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. રાજશ્રી પ્રોડક્શનની ફિલ્મ ‘આસ્તી’ અને યશ ચોપડાની ‘ઈત્તેફાક’ સહિત અનેક ઉદાહરણ છે. એ વાત અલગ છે કે ‘ઈત્તેફાક’ જે ગુજરાતી નાટક ‘ધુમ્મસ’ પરથી પ્રેરિત હતી એ પ્રવીણ જોશી – અરવિંદ જોશીનું નાટક અમેરિકન ફિલ્મ ‘સાઈનપોસ્ટ ટુ મર્ડર’ પર આધારિત હતું. વાચકોને જાણીને હેરત થશે કે ‘ફેમિલી આલ્બમ’ નામનું એક અંગ્રેજી નાટક એના સમયનું સુપરહિટ ગુજરાતી નાટક ‘અધૂરા મધુરા’ પરથી તૈયાર કરવાની યોજના બનાવવામાં આવી હતી. વધુ અચરજ પમાડનારી વાત તો એ છે કે આ નાટકના મુખ્ય કલાકાર તરીકે રાજેશ ખન્ના અને ડિમ્પલ કાપડિયાની વરણી કરવામાં આવી હતી. કોઈ દલીલ કરી શકે છે કે રાજેશ ખન્ના અને ડિમ્પલનું જીવન આમ પણ અત્યંત નાટ્યાત્મક હતું અને એમનું ફેમિલી તો બહુ જલદી વિખેરાઈ ગયું તો પછી આલ્બમ શેનું? ખેર, આ થઈ શબ્દ રમત, પણ વાત એમ હતી કે અંગ્રેજી પ્લેનું નિર્માણ નિકિતા શાહએ કર્યું હતું જે એક સમયે હોમી વાડિયાની પત્ની હતી. નાટકનું દિગ્દર્શન કરવાની જવાબદારી ફિરોઝ ભગતને સોંપવામાં આવી હતી. લંડન, આફ્રિકા તેમજ યુએસમાં શો કરી દેશમાં વિવિધ ઢેકાણે સો પ્રયોગ કરવાનું આયોજન છે એવું ખુદ રાજેશ ખન્નાએ એક ઈન્ટરવ્યુમાં જણાવ્યું હતું. જોકે, પછી આ ‘ફેમિલી આલ્બમ’નું મંચન થયું કે નહીં એની ખબર નથી.

હાલમાં જે ટૅરિક્ક વોર ચાલી રહ્યું છે તે જોઈને ‘લગાન’ ફિલ્મનો એક ડાઈલોગ યાદ આવે છે: ત્રીન ગુના લગાન દેના પોગા, ખાને કો રોટી નહિ હોગી ઔર પહેનનેકો કપડાં નહિ હોગા.... અંગ્રેજો કે આ ગોરાઓ (આ વખતે અમેરિકન ગોરો) દુનિયા પર રાજ કરતા હોય તેમ હંમેશાં વર્તે છે....

હવે સમય બદલાઈ ગયો છે અને ઘણા એવા દેશ છે જે આજે આ લોકોનો ના ફક્ત સામનો કરી શકે. પણ એમને ઘણી વાતોમાં પાછળ પણ મૂકી શકે તેમ છે...પણ આવી પરિસ્થિતિ જ્યારે સર્જાય ત્યારે લોકોમાં ગભરાટ ફેલાય જાય કે: હવે શું થશે... મોંઘવારી વધશે...વેપારો બંધ થઇ જશે... આવી સ્થિતિમાં કેવી રીતે વેપાર થશે?

આવી સ્થિતિ સર્જાય તેનું કારણ શું? બીજા શબ્દોમાં આ સ્થિતિ કોના માટે વધુ પીડાદાયી છે? આના પર વિચાર કરીએ. જ્યારે ટૅરિક્ક વધે છે ત્યારે મોટાભાગના વ્યવસાયો ગભરાટ સાથે પ્રતિક્રિયા આપે છે, પરંતુ આવી સ્થિતિ ઘણીવાર જોઈતા બદલાવો પણ લાવે છે, આવા દબાણ વેપાર માટે સ્પષ્ટતા પ્રદાન કરે છે.

યુએસ દ્વારા ભારતીય માલ પર તાજેતરમાં ૫૦% ટૅરિક્ક વધારો ટૂંકા ગાળા માટે મુશ્કેલીઓ ઉભી કરી શકે છે, પરંતુ લાંબા ગાળા માટે શું ? તે એક ચેતવણીનો સંકેત છે, કારણ કે અહીં નોંધવા જેવી વાત એ છે કે જો તમારો વ્યવસાય ફક્ત નિકાસને કારણે ટકી રહે છે તો તે હંમેશાં આવી મુશ્કેલીઓને આજે નહીં તો-કાલે નોતરવાનો હતો. બીજા શબ્દોમાં જો મારો વેપાર કોઈ એકાદ બે પાર્ટી પર અથવા અમુક ઉત્પાદનો પર આધારિત છે તો એ મારા માટે ખતરાની ઘંટી છે થોડાં વર્ષથી આપણે ‘મેક ઇન ઇન્ડિયા’ સાથે સંલગ્ન છીએ, પરંતુ ‘બિલ્ડ ફોર ઇન્ડિયા’ પર ઓછું ધ્યાન કેન્દ્રિત કર્યું છે માટે જ્યારે આવી સ્થિતિ ઊભી થાય, વૈશ્વિક માગ ઓછી થાય ત્યારે આપણને સમજાય છે કે ઘર આંગણે આપણી શું કિંમત છે અથવા ઘર આંગણે આપણને કેટલા લોકો ઓળખે છે?

આ ફક્ત વેપારનો મુદ્દો નથી. આ બ્રાન્ડિંગનો મુદ્દો છે, કારણ કે જો તમે ફક્ત FOB માર્જિન અને આંતરરાષ્ટ્રીય ખરીદદારો માટે જ તમારા ઉત્પાદનો નિર્માણ કરી રહ્યા છો તો તમે તમારા પગ પર ફુહાડી મારી રહ્યા છો અને તમે એકાદ વ્યક્તિ કે પાર્ટી પર નિર્ભરતા વધારી રહ્યા છો. આવા સમયે શું કરવું તે પ્રશ્ન જાગે. તમે નોંધ્યું હશે કે જ્યારે આ ટૅરિક્કની મથામણ શરૂ થઇ કે મેસેજ આવવા લાગ્યા ‘ ‘લોકલ ફોર લોકલ.’ લોકલ ઉત્પાદનો ખરીદો

એક વધુ પંદરમી ઓગસ્ટ આવી ને ગઈ. ભારત માટેનો સર્વોચ્ચ દિવસ. ખુશહાલીનો દિવસ. બ્રિટિશરોની ગુલામીમાંથી મુક્ત થયાનો દિવસ. આઝાદીનાં ૭૮ વર્ષ પૂરા થયાં. આપણે ૭૯મો સ્વાતંત્ર્ય દિવસ ઉજવ્યો. ટૂંક સમયમાં દેશને આઝાદ થયાને ૮૦ વર્ષ પૂરા થઇ જશે. આઝાદીની હવાને આઠ દાયકા થવાને આપણે સમીપ છીએ.

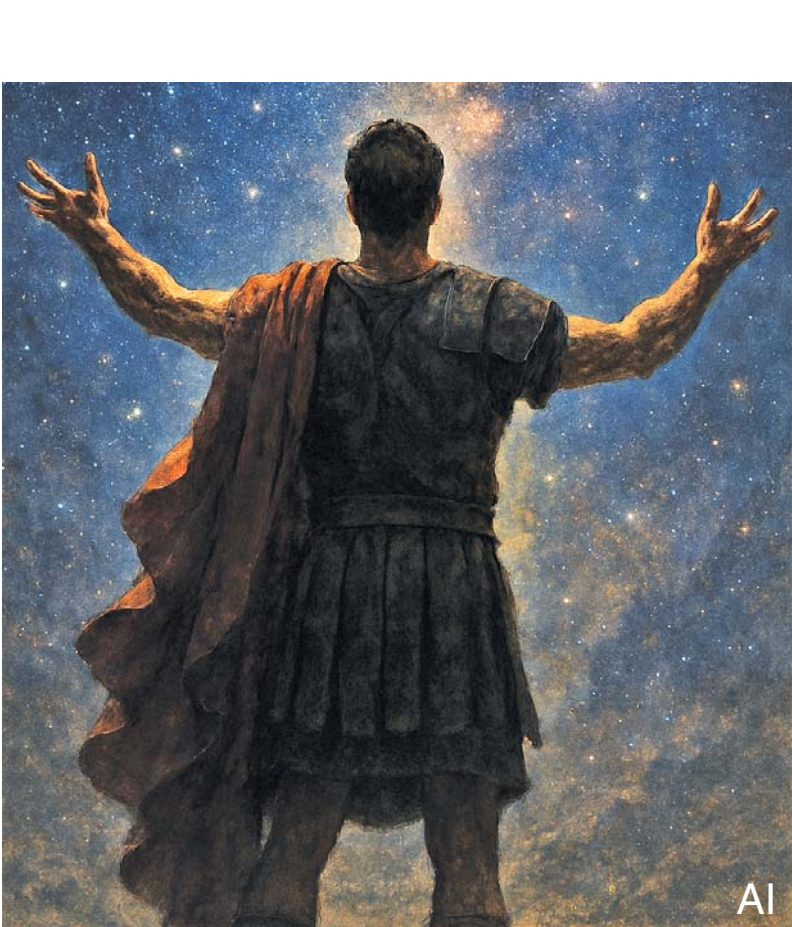
આઠ દાયકા પછી સરેરાશ ભારતીય શું ઈચ્છે છે? ભારતીયની ઈચ્છા શું છે? લોકોની ડિમાન્ડ શું છે? એમનો આકોશ શું છે? એમની ખુશી શું છે ને ગમ કયો છે? એમણે શું કહેવું છે? ભારતના નાગરિકો પર ફિલ્મોની બહુ અસર હોય છે. એક ફિલ્મનું ઉદાહરણ લઈએ...

ભારતીયો માટે ‘નાયક’ ફિલ્મમાં અનીલ કપૂર મુખ્ય કલાકાર નથી, પણ અનીલ કપૂરની અંદર દેખાઈ રહેલી એ ફેન્ટેસી જે એક રાજ્યના મુખ્યમંત્રી બનીને રસ્તા ઉપર ઉતરીને કામ કરે છે અને ગુંડાઓ સાથે ઢીશુમ... ઢીશુમ પણ કરે છે. અહીં નાયક નહીં, પણ એ ફેન્ટેસી વાળી વાર્તાનો સુપરસ્ટાર છે. આ દેશે ક્યારેય ઓફિસમાં બેઠા રહેતા નાયકને માથે ચડાવ્યો નથી. કૃષ્ણ કે રામ કે મહાવીર કે બુદ્ધ જો એ પોતાના રાજદરબાર કે ઘરમાં જ રહ્યા હોત તો આપણી આ પ્રજાએ એમને ભગવાન માન્યા હોત? ઘર છોડીને શેરીમાં ઉતરનારા, યુદ્ધના મેદાનમાં રહેનારા, જંગલમાં ખુલ્લા આકાશે તળે બેસીને પ્રજા માટે સાધના કરનારા જ આ દેશમાં હીરો બને છે ને એ પૂજાય છે. એરકન્નિશન્ડ ઓફિસ સારા કર્મચારી આપી શકે, નેતા નહિ. દેશને અત્યારે કોઈ ઉદ્ધારકની નહિ, પણ સુપરહીરોની જરૂર છે એ વાત દંભ વિના સ્વીકારી લેવાની જરૂર છે.

આઝાદ ભારતમાં જન્મી હોય તેવી પ્રથમ વ્યક્તિ દેશના વડા પ્રધાન તરીકે ત્રીજી વખત ચૂંટાઈ આવે એવી ઘટના બહુ ઓછા દેશમાં બની છે. વિદેશોના મીડિયા જ નહિ, પણ વિદેશી નાગરિકોની નજર પણ ભારત ઉપર હોય છે. ભારતની વિદેશનીતિ અત્યારે કસોટીની સર્વોચ્ચ એરણ પર છે. ભારત પાડોશી દેશોના ત્રાસથી ઘેરાયેલો છે. ભારતને અત્યારે વેપાર કરવો બહુ અઘરો પડી રહ્યો છે. પોતાની સ્વતંત્ર રીતે નિર્ણય લેવા માટે ભારતે અત્યારે બહુ જોખી જોખીને ચાલવું પડે એમ છે. વિવત્તની સૌથી મોટી લોકશાહી કઈ રીતે ચાલે છે તેની ઉપર દુનિયા આખીની નજર હોય છે. પાઠ્યપુસ્તકની વ્યાખ્યા બાજુ પર રાખીને શબ્દોને નષ્ટ કરીને કહીએ તો લોકશાહી એટલે ટોળાં માટે ટોળાં દ્વારા રચાતી સરકાર- આવો અભિગમ ઘણા ફિલસૂફોએ કે લેખકોએ એમના વન-લાઈનરમાં વ્યક્ત કર્યો છે. છતાં પણ ૧ ૪૦ કરોડની જનતામાં વૈવિધ્યપૂર્ણ વિચારોની ભરમાર છે અને લોકોનો આકાંક્ષ સોશ્વલ મીડિયામાં સતત ટલાઈટ રહ્યો છે.

જે-તે પક્ષની સરકારની કામગીરી અને એમાં ખેલાતા રાજકારણને કોરાણે મૂકીએ પછી

સોને કી ચીડિયા ઘરાવતા દેશના ભવિષ્યને સુવર્ણજડિત કરવાનો પાથ!

આ મહાન દેશની ફાટફાટ થતી ક્ષમતા વિશે વાત કરીએ અને કયા મૂળભૂત પગલાં ભરવાથી ભારત વિશ્વના નકશામાં ધ્રુવના તારાની જેમ અચળ-અવિચળ- અનન્ય ને પથદર્શક બની શકે તેની થોડી વાત કરવા જેવી છે...

વીસમી સદીના શરૂઆતના સમયમાં પહેલાં યુરોપ અને પછી અમેરિકા દુનિયાના લીડર બન્યા. બંને વિશ્વયુદ્ધોએ આખી દુનિયાને યુરોપ સાથે જોડી રાખી અને પછી સુપરપાવર

બનેલું અમેરિકા જગતજમાદાર બની ગયું. ટૂંકમાં, વીસમી સદીમાં પશ્ચિમના દેશોએ ‘નેરેટીવ’ સેટ કર્યો. એકવીસમી સદીમાં ભારત પાસે તક છે કે એ દુનિયાનો નેરેટીવ-કથાપ્રવાહ- વૃતાંત નવેસરથી સેટ કરે- ગોઠવે. ૧ ૪૦ કરોડની ધરખમ આબાદી ધરાવતો અને વ્યાસપીઠ ઉપર ભિરાજી રહેલો જગતગુરુ કહેવાતો આપણો દેશ આજની દુનિયાની દિશા અને દશાની બાગડોર હાથમાં કેમ લઈ ન શકે? એકવીસમી સદી ભારત અને આપણા નામે કરવા માટે દેશમાં શું કરવું જોઈએ? ચાલો, એના પર ઝડપથી નજર દોડાવી જઈએ...

ટૂરિઝમ? હા, ભારતના ટૂરિઝમનો વિકાસ ખૂબ વધારવાની જરૂર છે. આખી દુનિયામાં ટૂરિસ્ટ લોકો ત્યાં જ વધુ જાય છે જે દેશે તેનો ગૌરવાન્વિત ઇતિહાસ સાચવી રાખ્યો હોય. ઉદાહરણ : ફ્રાન્સ-ઇટાલી- ગ્રીક – અમેરીકા. ..ભારત તો સૌથી જૂનો દેશ છે પણ પ્રોબ્લેમ એ છે કે બહુધા ભારતીયો ભૂતકાળની યશોગાથાના ગુણગાન ગાવામાં રચ્યાપચ્યા રહે છે જ્યારે જરૂર છે ભારતના ઇતિહાસને નજર સામે રાખવાની ને તેને સાચવવાની. કોઈ એવા વૃતાંતની ખોટ સાલે છે, જે દરેક ભારતીયને ભૂતકાળ અને ઈતિહાસ વચ્ચેનો ભેદ સમજાવે... જૂનાગઢ જેવા નાના પણ ઐતિહાસિક શહેરનું રિનોવેશન થાય ને મોડર્ન વ્યવસ્થાતંત્ર ગોઠવાય તો એ શહેર વિશ્વના ટૂરિસ્ટોને આકર્ષી શકે એટલી ભવ્યતા ધરાવે છે. ટૂંકમાં, ઇન્ડિયાને ગ્લોબલ ટૂરિસ્ટ ડેસ્ટિનેશન બનાવો.

લોકોને અહીં આવતા કરવા પડે. એવી પરિસ્થિતિનું નિર્માણ કરવું પડે- દુનિયામાં એક આગવી ઇમેજ ઊભી કરવી પડે કે ભારત વિના આપણને ચાલે એમ નથી. અમેરિકાએ સિલિકોન વેલીની ફેસબુક-એપલ-ગૂગલ જેવી ચંદ્ર કંપનીઓના સહારે દુનિયાના લોકો ઉપર પોતાની માયાજાળ પાથરી દીધી છે. આવી જ કોઈ માયાજાળ ભારતે પાથરવી પડશે. આવી નવા જ પ્રકારની માયાજાળનું સર્જન કરવા માટે શું કરવું?

નવી નવી ટેલેન્ટ ગોતવા ચાળણાની સાઈઝ મોટી કરો અને. એ ફિલ્ટરિંગ પ્રોસેસ પ્રક્રિયા એવી રાખવી પડે કે આખી દુનિયાની બેસ્ટ ટેલેન્ટ ભારતમાં ભેગી થાય. કુંભમેળો દર ચાર વર્ષે અને મહાકુંભમેળો દર બાર વર્ષે થાય છે. ટેલેન્ટનો મહામેળો દર મહિને એવી મુકી બંધ ન હોય અને એના હાથ દુનિયાને બાથ ભરવા માટે ખુલા હોય.

આપણા આ મહાન દેશમાં ક્ષત્રાડ સરીખી વૈવિધ્યતા છે અને એ જ દેશની તાકાત છે. એકવીસમી સદી અને પછી બાવીસમી સદી એકે કરી લઈને વિશ્વના લીડર બનવાની તાકાત આપણામાં છે. એ ક્ષમતામાં પ્રત્યેક ભારતીયને વિશ્વાસ બેસતો કરીએ તો આ દેશ અચૂક ટોચ ઉપર પહોંચી શકે...

ટ્રાવેલ
પ્લસ

કૌશિક ઘેલાણી

feedback@
bombaysamachar.com

પ્રકૃતિમાં તરબતર થઈ જવાની મોસમ વર્ષા ઋતુમાં ગુજરાતનું અલૌકિક પોળોનું જંગલ.

ગાડી ધીમી ગતિએ ચોતરફ લીલોતરી જ લીલોતરી હોય એવા વિસ્તારમાં પ્રવેશી અને આંગળીનું ટેરવું સીધું જ ગાડીનાં ટયસ્કીને પર વાગતાં ગીતોને બંધ કરવા આપોઆપ આગળ ધપ્યું, કારનું એસી બંધ અને મંદ મંદ વહેતો વાયરો ડીલને સ્પર્શે એ આશચર્યથી બારીનાં કાચ ખોલી નાખ્યા. મારી એક જ સાથે આવું બને એવું નહિ પણ આ જંગલમાં પ્રવેશનાર દરેક વ્યક્તિ સાથે આવો અનુભવ થાય જ. હિમ્મતનગરનાં પોળોનાં જંગલના દરેક તત્ત્વમાં ખોવાઈ જવા માટે સહુ કોઇ થનગની ઊઠે. રસ્તાને માણવો એ મારી વર્ષા જૂની આદત છે. કોઈ પણ સ્થળ પર પહોંચતી વખતે ત્યાં પહોંચવાની જલદી કરતાં ત્યાં પહોંચતા રસ્તાને માણતા જઈએ તો જ મુસાફરી સાર્થક ગણાય એવું હું માનું છું. ઋતુઓની રાણી વર્ષાઋતુને આવકાર આપવા પોળોનાં જંગલો તરફ નીકળ્યો. ઓછા લોકો અને વિશાળ વૃક્ષોનાં પર્ણોં પાર પડતી વરસાદની ખૂંદોથી સર્જાતું કર્ણપ્રિય સંગીત સાંભળવા માટે કે વાદળોને પહાડોની ટોચ સાથે ગમ્મત કરતાં જોવા માટે પોળોથી વિશેષ કઈ જગ્યા હોઈ શકે? પોળોનાં જંગલો તરફ જતા પહાડ પરથી વહેતી સરવાણીઓ ભેગી મળીને નાની નાની ધારાઓ રૂપે વહેતી હોય ત્યારે એને જોવાનો એક અલગ પ્રકારનો આનંદ આવે અને જરાક વાર કર્યાં ક્યારેય કોઈક પુલ પર ગાડી ઊભી રાખીને આવી પળોને આંખોમાં ભરી લેવી એ જ ખરી મજા. પોળોનાં જંગલોમાં પ્રકૃતિનો આવો અખૂટ ખજાનો છે, લૂંટી શકો તો લૂંટી જ લેજો, રખેને આધુનિકતાની ગતીમાં એ ધકેલાઈ જશે તો પછી કહેશો... અમે તો આવું પોળો ક્યારેય નથી જોયું. ટૂંકમાં જે આપણે ન જોયું હોય એનું અસ્તિત્વ ન હોય એવું જરાયે નથી હતું પણ આપણા નસીબમાં એ નથી હોતું અથવા તો ચોક્કસ સમયે આપણે ચોચ્ચ સ્થળ પર હાજર નથી હોતા.

હરણાવ નદીનો સાંકડો પટ જાણે આંખને જંગલની કેડી સુધી દોરવા લાગ્યો અને વર્તુળાકાર રસ્તો ધીરે ધીરે મને જંગલનાં ઊંડાણમાં લઇ જઈ રહ્યો હતો. જરા તારા બાકી રહેલો દિવસ વિશાળ અને લીલાછમ્મ વૃક્ષોને આછેરા પ્રકાશ થકી વધારે સુંદર બનાવી રહ્યો હતો. વાદળોંઓ આવન જાવનની રમત રમતાં રમતાં પહાડની ટોચને ઢાંકી રહ્યાં હતાં તો વળી ક્યારેક દોટ મૂકીને દોડી રહ્યા હતા. પ્રકૃતિ મારામાં રહેલા બાળકને હંમેશાં જીવતું રાખે છે. ભરેખટ્ટાએ પોળોનાં જંગલોમાં જાણે હરખથી મારું સ્વાગત કરતો ઊંચો કોલ આપ્યો કે જાણે મારામાં નવી જ ચેતનાનો સંચાર થતો હું સ્પષ્ટપણે અનુભવી

શક્યો. હરણાવ નદીના કિનારે જ વનવિભાગના રેસ્ટ હાઉસ પાર પહોંચ્યો કે સંધ્યાએ ઘેરો ઘાલ્યો અને ધરણીએ અંધકારનો ઘૂમટો તાણ્યો. કશું જ ન કરીને જાતને કુદરતમાં ઓળધોળ કરીને જાતને પ્રવૃતિમય રાખી શકાય એવું સ્થળ એટલે નેટવર્ક વિનાનું જંગલ અને ગુજરાતમાં પોળોનાં જંગલમાં આવેલ સદીઓ જૂનું શરણેશ્વર મંદિર વટાવો કે નેટવર્ક સાથ છોડી દે અને અરણ્યનો નાદ સ્પષ્ટપણે સાંભળી શકાય. રાત્રિનો માહોલ જામ્યો હતો અને હરણાવ નદીના કિનારે અંધકારમાં લાકડાની એક બેન્ચને અઢેલીને બેઠો અને ગોરંભાથેલા આકાશ સામે મીટ માંડી. વાદળોંઓએ આ વખતે મને ટમટમતાં તારોડિયાથી દૂર રાખ્યો પણ એની ખોટ ન સાલે એવા ઝગમગાટ કરતા તારોડિયાથી જરાક જ વારમાં નદીને સામે કાઢે આવેલું વૃક્ષ આખું ભરાઈ ગયું. અસંખ્ય આગિયાઓ જાણે બતી લઈને જંગલ ફરવા નીકળ્યા હોય એમ વારંવાર ઝગમગાટ કરતા હતા. પાણીમાંથી દેડકાંઓનો મધુર ધ્વનિ કાન પર એ રીતે પડતો હતો જાણે તેઓ આખાયે ટ્રશ્યને બેકગ્રાઉન્ડ મ્યુઝિક આપી રહ્યા હોય, દરેક ઋતુનો આગવો મિજાજ હોય છે જો એને કુદરતનાં સ્વભાવ પ્રમાણે જ માણવામાં આવે. ઘડીભર ત્યાંને ત્યાં બેસીને વર્ષા ઋતુનાં આ અદભૂત માહોલને હું માણતો જ રહ્યો જાણે કુદરતનાં આ જ વિશ્વનો હું એક નાનકડો હિસ્સો હોઉં.

સવાર ઉઘડતા જ કેમેરા લઈને નીકળી પડ્યો પોળોનાં જંગલોને ખૂંદવા માટે. હિમાલય પણ જેની સામે બાળક લાગે, વેદોની ઋચાઓનો ધ્વનિ સમો, કરોડો વર્ષો પૂર્વે અસ્તિત્વમાં આવેલ એવી અરવલ્લીની ગિરિમાળાઓને નજીકથી અનુભવો તો જ પ્રકૃતિનો ખોળો ખૂંદ્યો કહેવાય બાકી તો કિનારે બેસીને ચહેરા પર અનાયાસે જ પડતી ખૂંદોની માણવા જેવો જ ભાવ રહે. વિશ્વની સહુથી પ્રાચીન પર્વતમાળા એટલે અરવલ્લીની પર્વતમાળા એમાં પણ વર્ષાઋતુમાં અરવલ્લીના પહાડો ખૂંદવાનો મોકો મળે એટલે જાણે વરસાદમાં નાચતા મોરની માફક મારું મન પણ નાચી ઉઠે. અરવલ્લીની ધરામાં આવેલ પોળોનાં જંગલોમાં આવેલ પહાડો અને એમાં રહેલા મંદિરો ખૂબ જ પ્રાચીન સભ્યતાની ધરોહરને સમયના પડ ચઢાવીને પણ સાચવીને બેઠા છે. અરવલ્લીના ખોળે બૌદ્ધ, શૈવ પંચાયતન શૈલી અને જૈન મંદિરો સદીઓ જૂની સંસ્કૃતિનો અહેવાલ નજર સમક્ષ તાદ્દશ કરે છે તો નયનરમ્ય પહાડીઓ પર ચઢતા ચઢતા સંભળાતા અવનવા પક્ષીઓનાં ગાન અને પ્રકૃતિનો લય આપોઆપ મારામાં એક પ્રકારનો નશો ભરી દે છે. અરવલ્લીની ગિરિમાળામાં આવેલ પોળોનાં જંગલમાં એ ઇતિહાસ ધરબાથેલ છે જે

આપણી સંસ્કૃતિનું સર્જનનું મૂળ છે અને આપણા અસ્તિત્વની ઝાંખી છે. અહીં આવેલા આશરે પંદરમી સદીનાં જૈન મંદિરનાં અવશેષો જોતા અહીંની એક સમયની ભવ્યતાનો સપષ્ટ અંદાજ લગાવી શકાય. આમ તો હું પ્રકૃતિના ફોટોગ્રાફ લેવાનો જ રસ ધરાવું છું પણ ક્યારેક કોઈક ઐતિહાસિક ધરોહર અથવા તો અચંબિત કરે તેવું કઈ પણ મળે તો મને આકર્ષે ખરું. સેન્ટ સ્ટોનથી બનેલ સદીઓ જૂના અહીંના જૈન અને સૂર્ય મંદિરમાં દક્ષિણ દિશામાં શ્રી વિઘ્નવિનાયક દેવને અદ્ભુત કારીગરી કરીને કોતરી લેવામાં આવ્યા છે. એ વખતે દિશાનું પણ એટલું જ ધ્યાન રખાયું અને આકર્ષણનું પણ. આપણું રક્ષણ થાય એટલા માટે હંમેશાં કમર આસપાસ કંદોરો બાંધવામાં આવે છે એ રીતે જ મંદિર આસપાસ કંદોરાની કોતરણી કરવામાં આવી જેમાં દક્ષિણ દિશામાં શ્રી વિઘ્નવિનાયક દેવનું સ્થાપન કર્યું હશે, સામાન્ય રીતે વાસ્તુશાસ્ત્ર પ્રમાણે કોઈ પણ પ્રકારના વિઘ્ન દક્ષિણ દિશા તરફથી જ વધારે આવતા હોય છે એ અનુસંધાનને ધ્યાનમાં લઈને ધરના દરવાજાઓ પણ દક્ષિણ દિશા તરફ નહોતા રખાતા. શક્તિ મંદિર અને શિવ પંચાયતન મંદિરના અવશેષોને સ્પર્શીને નિહાળ્યા બાદ ટ્રેક કરવાનો શરૂ કર્યો. હરણાવનાં વળાંકને અને ખુલ્લા પટનું વિહંગાવલોકન કરીને હલ્દીઘાટીની વાતંઓમાં જાણે ખોવાય ગયો, એક સમયે મહારાણા પ્રતાપે સંતાવા માટે આ જ જંગલોનો સહારો લીધો હતો. આ જંગલો ઇતિહાસની કેટેકટલીયે વાતાંઓ સંગોપીને બેઠા હશે એવા વિચારો સાથે ફરી ટ્રેક પર આગળ ધપ્યો કે દૂર ટેકરીઓ પર વાદળોંઓને દોડી જતા જોયા જાણે વાદળાઓ જંગલ જોવા ઉમટ્યાં. વાદળો મન મૂકીને ક્યારેય વરસી રહ્યાં છે તો ક્યારેક પહાડની ટોચે જઈને બે ગૃહિણીઓની માફક બેઠક જમાવીને બેસી જાય છે. અગરિયો પહાડ નજર સમક્ષ સ્પષ્ટ થાય અને કેમેરા કાઢું કે પાછું કોઈ વાદળ જાણે અગરિયાનો ફોટો ન લેવા દેવા માંગતું હોય એમ અચાનક જ આવી ચઢે. નક્કરૂટાઈ તો જુઓ આ વાદળોની, એક ફોટોગ્રાફર સાથે રમત રમી જાય છે. જો કે પ્રકૃતિની આવી નિર્દોષ રમત મને માફક આવે છે. પોળોનાં જંગલોમાં અગરિયો પર્વત જરાક ખાસ છે, કારણ અહીં ગિરનારી ગીધોનું કાયમી રહેઠાણ છે. આકાશમાં વિશાળ પાંખો ફલાવીને ઉડાન ભરે અને અહીં આવીને બેઠક જમાવે. એમને ઉડતા જોવા એ એક લઘાવો છે.

દર વર્ષની જેમ આ વર્ષે ચોમાસું પૂરબહારમાં ખીલ્યું હતું અને હું એકલો અટૂલો પક્ષીઓની શોધમાં નીકળી પડ્યો કે અરવલ્લીની ધરાને હરિયાળીથી

સજજ, વાદળોથી ઘેરાયેલી અને હસ્તી રમતી નિહાળી, ગીધોને મહાલતા જોયા. વસુંધરાનો વરસાદ પછી ખીલેલો ઓપ જોઈને કોઈનું પણ મન ખીલી ઊઠે, નાચવા લાગે. વરસતા વરસાદમાં જંગલ કેડીના રસ્તા પર ક્યાંક ક્યાંક બાળકોની માફક ફૂટી નીકળેલા ઝરણાંઓ, અચાનક જ દૂર કોઈ પહાડની ટોચ પર મન મૂકીને વરસતું વાદળ, સંગીતની માફક સંભળાતો વરસાદનો ધીમો ધીમો લય, ભીંજાઈને સાવ નવા જ કપડાં પહેરીને હસતાં રમતાં વૃક્ષોથી વર્તાઈ આવતો જંગલનો નવો જ નિખાર અને પક્ષીઓ હરખથેલાં થઈને ગૂંજી ઊઠે. પ્રકૃતિનો આવો નજારો નથી જોયો તો તમે ખાલી જીવન વિતાવી રહ્યા છો, જીવી નથી રહ્યા, માણી નથી રહ્યા.પોળોનાં જંગલોનો વૈભવ સદીઓ પહેલાં પણ જીવંત હતો અને આજે પણ જીવંત છે.

આ ધરાનું વર્ણન કરવા મારા શબ્દો સમર્થ નથી, મારા ફોટોગ્રાફની પણ ક્ષમતા નથી. આ ધરા કેટલીયે માનવ સભ્યતાની, કેટેકટલાયે ઐતિહાસિક યુગોની અને કેટેકટલીયે સંસ્કૃતિની વાતાંઓને પોતાના પેટાળમાં સંગોપીને બેઠી છે. ક્યારેક અરવલ્લી જજો અને એ સંવેદનાના ધ્વનિને સાંભળવાનો પ્રયત્ન કરજો. ફરી ક્યારેય નહિ કહો કે શું છે જોવાલાયક પોળોનાં જંગલોમાં? તમે કદાચ પોળો જોયું તો હશે પણ અનુભવ્યું નહિ જ હોય...■

સોશયલ મીડિયાના કેટલાંક આશ્ચર્યજનક તથ્ય

આંખ ચાર કરે એવાં છે અમુક આંકડા...

સોશયલ મીડિયામાં એક નાના બાળકનો ફોટો સાથે કેપ્શન વાયરલ થયું હતું, જેમાં લખ્યું હતું કે, આ બાળક આ ગામમાંથી ખોવાયું છે. આખા ગામના દરેક વ્યક્તિના મોબાઈલમાં આ ફોટો પહોંચ્યો કે તરત જ ગામલોકોએ પેલા બાળકને શોધી ફરી એને સ્કૂલ અને માતા-પિતા સુધી પહોંચાડ્યું. સારી વાત છે....

પછી બન્યું એવું કે બાળક જ્યારે સ્કૂલે જતુ હોય ત્યારે પણ લોકો એને પકડીને એના ઘરે મૂકી આવતા થયા. આમ તો આ સામાન્ય જોક છે, પણ આ જોક પાછળ સોશયલ મીડિયાનો પ્રભાવ ધ્યાને લેવા જેવો છે. સકારાત્મક અને નકારાત્મક એમ બન્ને પાસાને જોડીને આ જોક ટેકનોલોજીની અસર દર્શાવે છે.

હવે આ જ વિષયના સિક્કાની બીજી તરફ જોઈએ તો લાર્ડકસ, રીય ન મળવાને કારણે માનસિક તણાવ ઊભો કરવામાં પણ આ જ માધ્યમ જવાબદાર છે. સતત અને સખત રીતે અપડેટ થતા સોશયલ મીડિયા પાછળ યુવાવર્ગની આખી ફોજ એક્ટિવ હોય છે. આપણા નહીં તો બીજા દેશમાં કંઈકને કંઈ ટ્રેન્ડ થાય તો કોઈ ટ્રેન્સેટર બને છે.

ગત વર્ષે દિવાળીનો તહેવાર નજીક આવતા જ કરવામાં આવેલા સોશયલ મીડિયા સર્વેનું તારણ એવું કહે છે કે, દૈનિક ધોરણે જુદા જુદા પ્લેટફોર્મ પરથી ૫.૪ બિલિયન મલ્ટિમીડિયા શેર થાય છે, જેમાં ફોટો-વીડિયો કે મિમ્સનો સમાવેશ થાય છે. માત્ર સાથે લખવામાં આવતા કેપ્શન કે ટેક્સ્ટને બાદ કરીએ તો ૮.૨ બિલિયન તો માત્ર પોસ્ટ ડેટા શેર થાય છે. સમગ્ર વિશ્વમાં દૈનિક ધોરણ પર લોકો ઓછામાં ઓછી ૨ કલાક સોશયલ મીડિયા પર પસાર કરે છે. આ સમયમાં યુટ્યૂબ, હોટસ્ટાર કે નેટફ્લિક્સ જેવી ઓટીટી એપ્સને ગણવામાં નથી આવી. માત્ર ફેસબુક,

ટિવટર (હવે X) ઈન્સ્ટાગ્રામ, લિંકડઈન, શેરચેટ, સ્નેપચેટ જેવા સોશયલ મીડિયાને ધ્યાને લેવાયા છે. સોશયલ મીડિયા એપ સિવાય દૈનિક ધોરણે માત્ર એશિયામાંથી ૪ કલાક એક યા બીજી રીતે યુટ્યૂબ જેવી સોંગ એપ્લિકેશન પર પસાર કરે છે. આવા લોકોને આંકડો માત્ર એશિયામાંથી જ ૮ બિલિયનનો છે. બીજા ખંડમાં રહેતા લોકોનો વિચાર કરીએ તો આ આંક વધી જાય.

એક રિપોર્ટ અનુસાર ઓનલાઈન રીડિંગ પાછળ અઠવાડિયે માંડ ૧ કલાક પૂરી થાય છે. ઓનસ્ક્રિન રીડિંગ ઘટ્યું છે, પણ વિઝ્યુઅલ્સ અને રીલ્સના પ્રભાવથી માહિતીનો ઘોષ ઠલવાય છે. દર દસ મિનિટે ઈન્સ્ટાગ્રામ પર ૨૧,૬૦,૦૦૦ ફોટો માત્ર એક રિજિયનમાંથી અપલોડ થાય છે. આપણા દેશમાં આ રિજિયન એટલે નોર્થઝોન, સાઉથઝોન, ઈસ્ટ, નોર્થઈસ્ટ અને વેસ્ટ. એમાં પણ સૌથી વધારે

નોર્થઝોનમાં સોશયલ મીડિયા સંવેદનશીલ પણ છે અને પ્રભાવી પણ છે. યુઝર્સ એક્ટિવ પણ વધુમાં વધુ નોર્થના છે. આ બધામાંથી કાશ્મીર રાજ્ય એમાંથી થોડું બાકાત છે, કારણ કે, વારંવાર થતા ઈન્ટરનેટ બંધની મુશ્કેલીને કારણે તારણ ચોચ્ચ રીતે વર્ગીકૃત કરી શકાતા નથી. સોશયલ મીડિયા જ હાથવગું મનોરંજન છે પણ જ્યારે કોઈ સત્તાવાર માહિતી કે વસ્તુ સર્ચ કરવાની થાય ત્યારે એની વિશ્વસનીયતા હજુ સુધી એકવર્ગમાં નથી. માત્ર ત્રણ દિવસના અંતરે ૧૦ બિલિયન ઈમેજિસ સર્ચ થાય છે. ડાઉનલોડ થાય છે અને શેર થાય છે. આ એવી ઈમેજ છે જેને સોશયલ મીડિયાની પોસ્ટ સાથે કોઈ લેવાદેવા નથી. જેમ કે, ગ્રાફિક્સ, ઈન્ફોગ્રાફિક્સ, મોલ કે મલ્ટિપ્લેક્સના ફોટો, સનસેટ-સનરાઈઝના ફોટો, હાઈવે રૂટ, આર્કાઈવ, નવા ઈમેજ ફોર્મેટ આનું લિસ્ટ એટલું લાંબુ છે કે, એક પેનલ બની જાય.

મનોરંજનનું

ઉમેશ ત્રિવેદી

મેઘદળુષ

feedback@
bombaysamachar.com

દિગ્દર્શકનો માનીતો

કલાકાર કે. કે. મેનન

ગુજરાતી- તમિળ- મરાઠી અને તેલુગુની અનેક ફિલ્મોના આ અદાકાર કૃષ્ણકુમાર મેનનને દર્શકો આજે કે. કે. મેનન તરીકે ઓળખે છે. ફિલ્મો હોય કે સિરિયલો કે ઓટીટી પર રજૂ થનારી સિરીઝ...એ બધામાં જ પોતાનું એક અલગ જ સ્થાન ઊભું કર્યું છે તે એટલે સુધી કે ‘અ વેન્સે’ જેવી ફિલ્મ અને ‘સ્પેશ્યલ ઓપ્સ’ જેવી સિરીઝ બનાવનારા દિગ્દર્શક નીરજ પાંડે પણ આ કલાકારના અભિનયને વખાણતા એમ કહે છે કે ‘સ્પેશ્યલ ઓપ્સ’ સિરીઝને કે. કે. મેનન સિવાય બીજા કોઈ એકટરને કલ્પી પણ શકતો નથી.

કે. કે. મેનને આજે પોતાની અભિનય ક્ષમતાથી પોતાની એક અલગ જ ઓળખ ઊભી જરૂર કરી છે, પણ આ ઓળખ ઊભી કરતાં એને ૨૫ થી ૩૦ વર્ષનો સમય લાગ્યો છે. બીબાંઢાળ ભૂમિકાઓથી કાંઈક અલગ કરવાની ધગશ કે. કે.ને પહેલાંથી જ રહી છે. બ્લેક ફાયરે, દીવાર (૨૦૦૪), સરકાર, ગુલાલ, હૈદર, બેબી જેવી ફિલ્મોમાં એ દીપી ઉછયો છે. તો સ્પેશ્યલ ઓપ્સ, ફર્જી, ધ રેલવે મેન, સિટાડેલઃ હની-બની જેવી સિરીઝમાં પણ એનાં અભિનયના વખાણ થયા છે.

કેરળના કોઝીકોડમાં એક મલયાલી કુટુંબમાં જન્મેલા કે. કે. નો ઉછેર મહારાષ્ટ્રના પુણે અને અંબરનાથમાં થયો છે. મુંબઈ યુનિવર્સિટીમાંથી એણે ફિલિક્સમાં ડિગ્રી મેળવી છે પછી પુણે યુનિવર્સિટીમાંથી એમબીએ કર્યું. દરમિયાન એને જાહેરખબરો મળવા લાગી તેનાં પગલે એ શોખીઝ સાથે સંકળાયો.

ત્યાર પછી એણે થિયેટર કરવા માંડ્યું. અહીં એની ઓળખાણ નિવેદિતા ભટ્ટાચાર્ય સાથે થઈ અને આ ઓળખાણ પ્રેમમાં અને પછી લગ્નમાં પરિણમી. કારકિર્દીની શરૂઆતમાં કે. કે.અનેક સિરિયલોમાં અભિનય કર્યો હતો. ૧૯૯૫માં આવેલી ‘નસીમ’ નામની ફિલ્મથી એણે બોલિવૂડમાં પ્રવેશ મેળવ્યો. ત્યાર પછી ૧૯૯૯માં આવેલી ‘ભોપાલ એક્સપ્રેસ’માં એની મુખ્ય ભૂમિકા હતી, પણ તે ફિલ્મ ‘સુપરફ્લોપ’ સાબિત થઈ.

ત્યાર બાદ અનુરાગ કશ્યપની ‘પાંચ’, ‘હજારો ખ્વાહીશે એસી’ અને ‘ બ્લેક ફાયર-૩’ પણ ફલોપ ગઈ. ૨૦૦૪માં અમિતાભ બચ્ચન, અક્ષય ખન્ના, સંજય દત્ત સાથેની ‘દીવાર’માં પહેલી જ વાર કે. કે. મેનનની નોંધ લેવાઈ. ત્યાર બાદ અમિતાભ બચ્ચન, અભિષેક બચ્ચનની ‘સરકાર’માં વિષ્ણુ નાગેરની ભૂમિકામાં પણ એની નોંધ લેવાઈ પછી તો બોલિવૂડમાં જબરો જામી ગયો. કોપરિટ, હીનીમૂન ટ્રાવેલ્સ, લાઈફ ઈન એ મેટ્રો, ભેજા ફાય, એબીસીડી, બેબી, બોબ્બે વેલ્વેટ, સિંચ ઈઝ લિવિંગ, અ ફલાઈંગ જાટ, ધાડ (ગુજરાતી ફિલ્મ) જેવી ફિલ્મોમાં એ વિવિધ પ્રકારની ભૂમિકામાં ખાસ કરીને વિલનની ભૂમિકામાં રીતસરનો છવાઈ ગયો.

૨૦૨૦માં આવેલી ‘સ્પે.ઓપ્સ’ની પહેલી સિઝનમાં હિમ્મતસિંહના પાત્રમાં એનો અભિનય ખૂબ વખાણાયો, ૨૦૨૧માં ‘સ્પેશ્યલ ઓપ્સ ૧.૫’, પછી ફર્જી, મુશ્ફિક, સિટાડેલઃ- હની બની, રેલવે મેન જેવી સિરીઝમાં મુખ્ય ભૂમિકા જાણે કે. કે. મેનન માટે જ લખાઈ હતી અને અત્યારે ‘સ્પેશ્યલ ઓપ્સ-ટુ’માં એ એકવાર ફરી છવાઈ ગયો છે.

આમ, કે. કે. મેનન વિવિધતાથી ભરપૂર ભૂમિકા કરવામાં માહિર છે, પણ એ દિગ્દર્શકનો માનીતો કલાકાર છે. દરેક પાત્ર જાણે એનાં માટે લખાયું હોય એ રીતે તે પાત્રમાં ઢળી જાય છે અને લોકો એને જુએ ત્યારે એમને કે. કે. મેનન નહીં, પણ હિમ્મતસિંહ જ દેખાય છે.

દેશભક્તિના જુવાળ વચ્ચે સલમાન ખાન ‘બિગ બોસ’ સાથે તમારા ડ્રોઈંગ રૂમમાં...

OTTનું હોટસ્પોટ

જિયો હોટસ્ટાર પર ‘સલાકાર’ નામની સિરીઝ થઈ થતાંની સાથે જ તે ‘નંબર વન’ બની ગઈ છે. હજી હાલમાં જ ૧૫મી ઓગસ્ટ ગઈ છે ત્યારે ઓટીટી પર દેશભક્તિવાળી ફિલ્મો અને સિરીઝ ધૂમ મચાવી રહી છે.

જિયો હોટસ્ટાર પર ‘સ્પેશેયલ ઓપ્સ-ટુ’, ‘સલાકાર’ અને પૃથ્વીરાજ સુકુમારન, કાજોલ સાથે ઈશ્વારીમ અલી ખાન’ની ‘સરઝમીન’ ફિલ્મ પણ ધ્યાન ખેંચી રહી છે.

‘બિગ બોસ’ની ૧૯મી સીઝન ‘કલર્સ’ અને ‘જિયો હોટસ્ટાર’ પર શરૂ થઈ રહી છે. સલમાન ખાનના સંચાલન હેઠળના આ રિયાલિટી શોનાં ચાહકો ઘણા છે એટલે એ બધા આતુરતાથી તેની રાહ જોઈ રહ્યા છે.

► નેટફ્લિક્સ પર ૧૬મી ઓગસ્ટે ‘ફાસ્ટ એન્ડ ફ્યુરીઅસ’ ફિલ્મનાં બધા જ ભાગ એક સાથે રજૂ થયા પછી ૧૮ ઓગસ્ટે ‘કોકોમેલોન લેન’ની પાંચમી સિઝન, ‘એક્સસ્ટન્ટ’ની પહેલી- બીજી સિઝન, ૨૧ ઓગસ્ટે ‘ઘડપપ’ નામની જાસૂસી-થ્રીલર ‘હોસ્ટેજ’, ‘ગોલ્ડ રશ ગેંગ’ જેવી ફિલ્મો જોવા મળશે.

► એમેઝોન પ્રાઈમ પર ૨૦ ઓગસ્ટે ‘ધ મેન ઘેટ લિડ્સ ટુ યુ’, જિયો હોટસ્ટાર પર ૨૨ ઓગસ્ટે ‘પીસમેકર સિઝન-ટુ’ જોવા મળશે. ■

ઝબાન સંભાલ કે

હેન્ડ્રી શાસ્ત્રી

feedback@bombaysamachar.com

ગુજરાતી ભાષામાં પંચ - પાંચ શબ્દના સામ્રાજ્યનો વિસ્તાર વિશાળ છે. ગામ - શહેરના નામ સાથે જોડાયો છે અને વિશેષણ તરીકે પણ એનો ખાસ્સો ઉપયોગ જોવા મળે છે. આ કહેવતનો ભાવાર્થ સમજતા પહેલા પાંચ પીપળા વિશે જાણકારી મેળવવી જરૂરી છે. આજની તારીખમાં આ ગામ રાજકોટ જિલ્લાના જેતપુર તાલુકામાં સ્થિત છે. સૌરાષ્ટ્રના ઈતિહાસની એક મહત્વની ઘટના આ કહેવત સાથે સંકળાયેલી છે. બાઝવું એટલે ઝઘડો કરવો, કજિયો કરવો, ટંટો કરવો. કથા ૨૪૩ વર્ષ જૂની છે. ઈ. સ. ૧૭૮૨માં જૂનાગઢના અમરજી દીવાન અને નવાનગર (જામનગર)ના દીવાન મેઠ બવાસ વચ્ચે લડાઈ થઈ હતી. આ લડાઈ સૌરાષ્ટ્રની છેલ્લી મોટી લડાઈ તરીકે પ્રખ્યાત છે. અમરજી દીવાન જન્મે બ્રાહ્મણ પણ કર્મે ક્ષત્રિય હતા. જૂનાગઢના નવાબના પ્રધાન (દીવાન) બન્યા પછી યુગ્મલેલો પરદેશ પાછો મેળવ્યો અને બીજી પણ સફળતા મેળવી. અન્ય રજવાડાના રાજપૂતો અમરજીથી ડરવા લાગ્યા અને તેમને પછાડવા બધા એક થયા. એક તરફ ગોહિલરાજ, હાલાર, પોરબંદર, કોટડા, ગોંડલ, જેતપુર અને બીજાં કેટલાંક નાનાં રાજ્યો હતા તો બીજી તરફ અમરજીના જૂનાગઢ સાથે બાંટવા અને માંગરોળ હતા. બંને પક્ષની

બાઝવું હોય તો હાલ પાંચ પીપળા!

સેના વચ્ચે પાંચ પીપળા ગામમાં અથડામણ થઈ. ભયાનક યુદ્ધ થયું અને અમરજીએ રાજપૂતોની સેનાને હરાવી યાદગાર વિજય મેળવ્યો. એક નાગર યોદ્ધો હજારોના આક્રમણ સામે અડગ રહ્યો અને અણનમ અમરજી એક તરીકે ખ્યાતનામ થયો. એના પરથી કોઈ વ્યક્તિ બાઝવા - લડવા ઇચ્છતી હોય ત્યારે બાઝવું હોય તો હાલ પાંચ પીપળા! કહેવત વપરાય છે.

પાંચ તલાવડા સૌરાષ્ટ્રના અમરેલી જિલ્લાના લીલીયા તાલુકાનું એક નાનકડું ગામ છે. અહીં

૧૯૩૭ - ૩૮માં ખેડૂતોની સમસ્યા ઉકેલવા રાજ્ય સામે સત્યાગ્રહ થયો હતો જેમાં અંતે ખેડૂતોનો વિજય થયો હતો. બોર્ડિંગ સ્કૂલ, સ્ટોબેરી માટે મહારાષ્ટ્રના પ્રખ્યાત હિલસ્ટેશન પંચગીની રાજારજવાડાંનાં બાળકોની કેળવણી માટે પ્રસિદ્ધ થયું હતું. પૌરાણિક કથા અનુસાર ભૂતકાળમાં કોઈ પ્રસિદ્ધ પુરુષે અહીં આશ્રમની સ્થાપના કરી પંચાગિની ધૂણીનું સેવન કર્યું હશે.એના ઉપરથી તે પંચાગ્નિ અને પાછળથી પંચગિની કે પંચગની નામથી ઓળખાયું. પાંચ ડુંગરના સમૂહ પર આ સ્થળનો વિકાસ થયો હોવાથી મહારાષ્ટ્રના લોકો એને પાચગણી (મરાઠીમાં પાંચ પાચ તરીકે ઓળખાય છે, અનુસ્વાર નથી હોતું) તરીકે ઓળખે છે.

ENGLISH HETERONYMS

અંગ્રેજી ભાષા એના સ્પેલિંગ અને ઉચ્ચારણ બાબતે ક્યારેક કઢંગી તો ક્યારેક હાસ્યાસ્પદ લાગતી હોય છે. સ્પેલિંગમાં આવતા સાયલન્ટ લેટર્સ (જેનો ઉચ્ચાર નહીં કરવાનો) તેમજ સ્પેલિંગમાં સામ્ય હોવા છતાં ઉચ્ચાર એકદમ ભિન્ન જેવી બાબતો મજાક કે મૂંઝવણ નિર્માણ કરે છે. જોકે, આ ભાષાનું વ્યાકરણ - ગ્રામર મજેદાર છે એ વાત કોઈ પણ સ્વીકારશે. એનું વૈવિધ્ય અચંબો પ્રમાણે છે. આજે આપણે HETERONYMS તરીકે ઓળખાતા પ્રયોગ અનોખો છે. આ એવા શબ્દ યુગ્મ છે જેના સ્પેલિંગ તેમજ ઉચ્ચારમાં મોટેભાગે સામ્ય હોવા છતાં વપરાશ પ્રમાણે એના અર્થમાં તફાવત છે. કેટલાક ઉદાહરણ જોઈએ.

She shed a TEAR when she saw TEAR in the painting. અહીં પહેલા શબ્દનો ઉચ્ચાર ટીઅર થાય છે જેનો અર્થ છે આંસુ. બીજા શબ્દનો ઉચ્ચાર છે ટેર, જેનો અર્થ થાય છે ફાટી જવું. એટલે આ વાક્યનો અનુવાદ એમ થાય કે એક જગ્યાએ પેઇન્ટિંગ સહેજ ફાટેલું દેખાતા એની આંખમાં આંસુ આવી ગયા.

Please CLOSE the door before you come CLOSE to me. અહીં બંને શબ્દનો ઉચ્ચાર સરખો, ક્લોઝ જ થાય છે. અંતર અર્થમાં છે. પહેલા શબ્દનો અર્થ બંધ થાય છે જ્યારે બીજાનો મતલબ નજીક - પાસે થાય છે. વાક્યનો અનુવાદ થાય તમે મારી પાસે આવો એ પહેલા દરવાજો બંધ કરી દેજો. અથવા દરવાજો બંધ કર્યા પછી જ મારી પાસે આવજો.

The BASS guitarist caught a huge BASS in the lake. આ વાક્યમાં પહેલા શબ્દને સંગીત સાથે નિરુપત છે જ્યારે બીજા શબ્દનો અર્થ એક પ્રકારની માછલી થાય છે. બાસ ગિટારિસ્ટને સરોવરમાં મોટી માછલી પકડવામાં સફળતા મળી.

The WOUND is healing as he WOUND the bandage. સ્પેલિંગ બંને શબ્દના સરખા છે, પણ ઉચ્ચારમાં ફરક છે.

વલો કચ્છ

ડૉ. પૂર્વી ગોસ્વામી

feedback@bombaysamachar.com

૧૫ ઓગસ્ટ, ૧૯૪૭ના રોજ કચ્છમાં એક અનોખું દ્રશ્ય સર્જાયું હતું; ભારતનો ત્રિરંગો અને કચ્છનો ભગવો દ્વજ બન્ને એકસાથે ફરકાવાયા હતા. કેવી રીતે? ચાલો જાણીએ.

ભારતની સ્વતંત્રતાના સોનેરી પાને લખાયેલ એક તેજસ્વી અધ્યાય એટલે ૧૫ ઓગસ્ટ, ૧૯૪૭ની તારીખ. આ દિવસ માત્ર અંગ્રેજ શાસનના અંતનો નથી, પરંતુ લાખો સ્વાતંત્ર્યસેનાનીઓના તપ, ત્યાગ અને અદમ્ય સંઘર્ષના સપનાનું સાકાર રૂપ છે. મહાત્મા ગાંધીજીના અહિંસક માર્ગદર્શનથી લઈને સુભાષચંદ્ર બોઝની ઊર્જાશીલ લડત સુધી, સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલની રાજકીય દૃઢતાથી લોકમાન્ય ટિલકની પ્રેરણાકામી વાણી સુધી; સ્વતંત્રતાનું આ સ્વપ્ન કરોડો હૃદયોમાં પ્રગટ્યું અને આખરે સાકાર થયું.

૨ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૪૬ના રોજ પંડિત જવાહરલાલ નહેરુ વડા પ્રધાન બની વચગાળાની સરકાર રચાઈ. એ વખતે ભારતના વાઈસરોય લોર્ડ વેવેલ હતા અને ગૃહખાતાની જવાબદારી, જેમાં દેશી રજવાડાંનો સમાવેશ થતો, સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલે સંભાળી. ભારતના ભવિષ્યનું બંધારણ ઘડવાના આ નિર્ણાયક સમયમાં કચ્છ સહિતના અનેક રજવાડાઓએ ‘સ્ટેટ્સડિસ્ટ્રીક એગ્રીમેન્ટ’ પર હસ્તાક્ષર કર્યા, જેમાં સંરક્ષણ, વિદેશ સંબંધો અને રેલવે સંચાર અંગે કાયદા ઘડવાની સત્તા ભારતની સંસદને સોંપી. કચ્છના તે સમયના રાજવી મહારાજો વિજયરાજજી ઉર્ફે માધુભાએ પણ ‘ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ ઓફ એકસેશન’ પર સહી કરી.

કચ્છમાં સંપૂર્ણ જવાબદાર રાજતંત્ર માટેની લડત ૧૯૩૯થી જ પ્રજાના હૃદયમાં પ્રગટેલી હતી, પરંતુ પ્રજાની માગ મુજબ રાજતંત્રને

પહેલાનો ઉચ્ચાર વુન્ડ થાય છે અને બીજાનો વાઉન્ડ (વાઈન્ડનું ભૂતકાળ) એવો થાય છે. આ વાક્યમાં પહેલા શબ્દનો અર્થ ઘા - ઈજા થાય છે જ્યારે બીજાનો અર્થ વાળવું, ફેરવવું એવો થાય છે. તેણે પાટો વીંટી લીધો ત્યારે જોયું તો ખબર પડી કે ઘા ઘણા અંશે રૂઝાઈ ગયો છે.

The dog began to BARK under the BARK of a tree. અહીં બંને શબ્દના ઉચ્ચાર અને સ્પેલિંગ સરખા છે, સેમ ટુ સેમ. અર્થમાં જમીન - આસમાનનો તફાવત છે. પહેલાનો અર્થ થાય છે ભસવું જ્યારે બીજામાં ઝાડનું થડ - થડની છાલ એવો અર્થ અભિપ્રેત છે. એટલે આપેલા વાક્યનો અનુવાદ થાય વૃક્ષના થડ નીચે શ્વાન ભસવા લાગ્યો.

૧૫ ઓગસ્ટે કચ્છે એકસાથે બે દ્વજ ફરકાવ્યા હતા!

સંપૂર્ણ જવાબદારી સોંપવાની પ્રક્રિયા સહેલી નહોતી. ફેબ્રુઆરી ૧૯૪૮માં કચ્છી પ્રજાકીય પરિષદના મોવડી સ્વ. ગુલાબશંકર અમૃતલાલ ઘોળકિયાના નેતૃત્વ હેઠળ રાજવીને અલ્ટિમેટમ આપવામાં આવ્યો. ત્યારબાદ સત્યાગ્રહના ઘોષણાઘાટ સાથે આંદોલનનો પ્રારંભ થયો. અખબારી પ્રતિબંધ તોડી પ્રજાએ કાનૂનભંગની લડત શરૂ કરી.

આંદોલનની ગરમાગરમી વચ્ચે મહારાજો માધુભા બીમાર પડ્યા અને ૨૫ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૪૮ના રોજ તેમના અવસાન સાથે કચ્છની ગાદીએ મદનસિંહજી આવ્યા. તેમણે ૯ માર્ચ, ૧૯૪૮ના રોજ ઐતિહાસિક જાહેરાત કરી કે, કચ્છને સંપૂર્ણ જવાબદાર રાજતંત્ર પ્રાપ્ત થશે. આ ક્ષણે થોડા સમય માટે જુવાળ થતાં યાદ.

પ્રજાકીય પરિષદનું પ્રતિનિધિમંડળ દિલ્હી જઈને સરદાર પટેલ સાથે મળી ચર્ચા કરી. અનેક વાટાઘાટો બાદ ૪ મે, ૧૯૪૮ના રોજ મહારાજો મદનસિંહજીએ ‘મર્જર એગ્રીમેન્ટ’ પર સહી કરી અને કચ્છને હિંદી સંઘમાં જોડાવવાનો માર્ગ ખુલ્લો થયો.

અંતે, ૧ જૂન, ૧૯૪૮ના રોજ કચ્છનું ભારત સાથે સત્તાવાર

જોડાણ થયું. ભારતના સીધા વહીવટ હેઠળ કચ્છ ‘ક’ વર્ગનું રાજ્ય બન્યું. એ દિવસે ભુજના ઉમેદભુવનના પ્રાંગણમાં એક ઐતિહાસિક ક્ષણ સર્જાઈ, કચ્છનો ભગવો દ્વજ નીચે ઉતારાયો અને ભારતનો ત્રિરંગો આકાશમાં લહેરાયો. ભારત સરકાર તરફથી નિમાયેલા કચ્છના ચીફ કમિશ્નર શ્રી છોટુભાઈ કે. દેસાઈએ રાષ્ટ્રધ્વજ લહેરાવી જાહેરાત કરી કે કચ્છ હવે સ્વતંત્ર ભારતનું એક અવિભાજ્ય અંગ છે. મહારાજો મદનસિંહજીને વાર્ષિક ૩. ૮ લાખનું સાલિયાણું આપવામાં આવ્યું.

૧૫ ઓગસ્ટ, ૧૯૪૭ અને ૧ જૂન, ૧૯૪૮, કચ્છ માટે તો આ બંને તારીખો ઐતિહાસિક મહત્વને રજૂ કરનારી બની છે. કચ્છના આ સંઘર્ષની ગાથા આવનારી પેઢીઓને સદા પ્રેરણા આપતી રહેશે કે, પ્રજાની જાગૃતિ કોઈપણ સામ્રાજ્ય કરતા મોટી છે, અને ન્યાયની માગ અંતે અવશ્ય વિજયી બને છે. (સંદર્ભ સાભાર: કુંદનલાલ ઘોળકિયા લિખિત શ્રુતિ અને સ્મૃતિ કચ્છ)

અંતે જંઢો શીષક હેઠળ લાલજી મેવાડાની રચનાને અહીં માણીએ,

જંઢો જાનસેં પ્યારો અસાકે, જંઢો જાનસેં પ્યારો, (ટક)

વલો ઘર વતન અસાકે, વલો દેશ સુલારો,

તેંકનાં પ વિશેષ વલો, કિઈ ઘણું કલારો.... અસાકે..... ૧.

ઝગમગ અંધર જોત જાંઘજી, અકેકો કરેતી ઉજારો,

સા-ઉસાસેમેં ફિરકે વિકો, હરધમ હીયેં બટારો.... અસાકે..... ૨.

શાંતિ ભક્તિનેં શોયંજો સાથી, હિકડાઈજ સધીપ્યારો,

વસ્તીજી હિન વાડાબંધીમેં, કેનું નાચં નિઝારો.... અસાકે..... ૩.

મહાસાગર જ્યું લેરીયું મુકે, વતનલા કરીએ અંશારો,

વે મં નેં તું વેસા મં ખણેં, પતી વિગ તું પરબારો. અસાકે..... ૪.

ઘૂઘાટ કરેતો ઘટમેં અસાંજે, વલપજો વરસારો,

કુલભાન અસાંજી જાન ‘સ્વાન’ હીં, જનમોજનમ જનમારો... ૫ ■

રાષ્ટ્ર કનતાપ દેંને

ઉત્તર ભારતમાં હિન્દી ભાષી વિસ્તાર ખાસ્સો મોટો છે. એમાંય ઉત્તર પ્રદેશ વસ્તીની દ્રષ્ટિએ દેશનું સૌથી મોટું રાજ્ય છે. અહીં મુખ્યત્વે હિન્દી ભાષાનો વપરાશ વ્યવહારમાં જોવા - સાંભળવા મળે છે. શુદ્ધ હિન્દી ઉપરાંત સ્લાબ છાંટની ભાષાનો ઉપયોગ થાય છે. કેટલાક એવા શબ્દપ્રયોગ છે જે તમને શબ્દકોશમાં નહીં જોવા મળે, પણ બોલચાલમાં એની હાજરી અવશ્ય હોય છે. જબ કોઈ મામલા બિગડ જાણ ઓર આપકોં ફસકીં खबर अपने दोस्तों को देनी हो तो आपकी जुबान से जो पहले शब्द फिसलते हैं. भाई मैटर हो गया. જ્યારે કોઈ વાત વણસી જાય અને એ વાતની જાણ ચાર દોસ્તોને કરવાની હોય ત્યારે મોઢામાંથી ‘ભાઈ મેટર હો ગયા’ શબ્દો જ સરી પડે છે. ગુજરાતીમાં કહેવાય છે ને કે બબાલ થઈ ગઈ, બસ એ જ અર્થ છે. अगर आपको कोई बैवजह परेशान कर रहा हो या फिजूल की बातें कर रहा हो, आप उसे ये आखिरी चेतावनी देते हैं: कनटाप देंगे. વિના કારણ કોઈ પરેશાન કરી રહ્યું હોય, હેરાનગતિ થઈ રહી હોય કે ફાલતુ વાત કહેવામાં આવી રહી હોય ત્યારે એને ચેતવણી આપવામાં આવે છે - કનટાપ દેંગે. આમ તો આ હિન્દી શબ્દનો અર્થ થાય છે કાન ઢકે એવી ટોપી. જોકે, અહીં કચ્કચાવી એક થપ્પડ મારી દેવાની વાત છે. જબ આપ किसी से सवाल कर रहे हैं और वो कुछ भी जवाब न दे रहा हो : मुंह में दही जमा लिया क्या? વારંવાર પૂછ્યા પછી પણ સામી વ્યક્તિ જવાબ ન આપે, મુંઝી રહે ત્યારે શું મોઢામાં દહીં જમાવવા મુક્યું છે? એનું કટાક્ષમાં કહેવામાં આવે છે. મોઢામાં મગ ભર્યાં છે? એવો પ્રયોગ ગુજરાતીમાં છે જ ને.

સચ્ચી કામ પટકન થઈ ગયું

મહારાષ્ટ્રના કૃષિ શહેર એવી નાશિકની ભૌગોલિક ઓળખ ખરી, પણ સાથે સાથે આ શહેર ‘ગ્રેપ સિટી ઓફ ઈન્ડિયા’ અને ‘વાઈન કેપિટલ ઓફ ઈન્ડિયા’ તરીકે પણ પ્રખ્યાત છે. સાહિત્યિક અભિરુચિ ધરાવતા મરાઠીભાષી લોકોમાં નાશિક ‘કુસુમાગ્રજ’ વિ. વા. શિરવાડકરની ભૂમિ તરીકે પણ આદરણીય સ્થાન ધરાવે છે. શહેરના લોકોમાં સાહિત્યિક છાંટવાળી મરાઠી ભાષા સાથે ગામકી બોલી પણ સાંભળવા મળે. રસપ્રદ વાત એ છે કે નાશિકમાં ગુજરાતીઓ અને મારવાડીઓની ખાસ્સી વસ્તી છે. પરિણામે એમની દૈનિક બોલચાલની ભાષામાં મરાઠી શબ્દો ઘૂસી જઈ કાયમી વસવાટ કરી લીધો છે. અહીંયા ગુજરાતીઓ અમે ‘લગેચ નીકળી જવાના કે તમારું કામ ‘પટકન’ થઈ ગયું એમ કહેતા સાંભળવા મળે. लग्च आणि पटकन मराठी शब्द आहेत. લગેચ એટલે તરત કે જલ્દી અને પટકન એટલે ફટાફટ. ક્યારેક એવું પણ સાંભળવા મળે કે મહારાષ્ટ્ર વિશે માહિતી ગોળા કરવી હોય તો લાઈબ્રેરી જઈ આવો. ગોઠા કરળે મરાઠી શબ્દ આહે. ગોળા કરણે એટલે એકત્રિત કરવું, એકઠું કરવું. માહિતી ગોળા કરવી એટલે માહિતી એકઠી કરવી. અતરિયાળ પેસા જોતા હોય તો ‘ઘરેણાં ગહાણ રાખીને મેળવી શકાય’ એવી સલાહ આપનારા મળી રહે. गहान ठेवणे मराठी प्रयोग आहे. ગહાણ રાખવું એટલે ગીરવે રાખવું. ઘરેણાં ગીરવે મૂકી તાબડતોબ પેસા મેળવી શકાય. સંસ્થાના કાર્યાલયની ભંદાર એક બ્લેક બોર્ડ પર લખેલું વાંચવા મળે કે સભ્યોને સમયસર વર્ગણી ભરી દેવા વિનંતી. વર્ગણી ખરળે મરાઠી પ્રયોગ આહે. वर्गणी भरवी એટલે લવાજમ ભરી દેવું. ■

ઊડતી વાત

ભરત વૈષ્ણવ

feedback@bombaysamachar.com

એના કલેજાને ક્યારે ટાઢક વળી?

‘સાહેબ, એક નાનું કામ છે’ રાજુએ તાલુકા વિકાસ અધિકારી ત્રિવેદીને ફોન પર કહ્યું. ‘તમે કોણ છો?’ તાલુકા વિકાસ અધિકારીએ ત્રિવેદીએ પૂછ્યું. ‘સાહેબ, મારું નામ રાજુ રદ્દી છે. મારા ગામનું અનર્થપુર છે.’ ‘દરેક માણસ નાનું કામ છે એમ કહીને માટીનો ગોળો આપી સોનાની ગાખર માગતા હોય છે’ ત્રિવેદીએ લોકોની મેન્ટાલિટી જણાવી. ‘સાહેબ, મારી વાત સાંભળી લો, પછી નક્કી કરજો કે કામ નાનું છે કે મોટું છે.’ રાજુએ વિનંતી કરી.

‘રાજુભાઇ, વિધાનસભાની ચૂંટણીમાં કોને મત આપેલો?’ ત્રિવેદીએ અચાનક રાજકીય બાઉન્સર ફેંક્યો. ‘મારા કામ અને ચૂંટણીને શું લેવાદેવા?’ રાજુ મૂંઝાયો. કદાચ કોઇ પાર્ટી કાર્યાલય ફોન લાગી ગયો કે શું?

‘અરે મારા સાહેબ, તમારા કામ અને તમે આપેલ મતને સો ટકા નહીં, પરંતુ કરોડ ટકા લેવાદેવા છે.’ કદાચ ત્રિવેદી કોઇ પાર્ટીનો ખેસ પહેરીને ખુરશીમાં ગોઠવાયા હશે અથવા તો મલાહદાર ખુરશી મંત્રી મહોદયની ચોંપલૂસી કરીને પામ્યા હશે, બીજું વળી શું? ‘એ કેવી રીતે?’ રાજુએ આશ્ચર્યમાં આંખ પટપટાવતા પ્રશ્ન પૂછ્યો.

‘તમે લોકો ફટિયર વિપક્ષને મત આપો છો અને શાસક પક્ષ તમારું કામ કરે એવા મુંગેરીલાલના હસીન સ્વપ્ન જુઓ છો પછી તમે કાગળિયા લખી લખી થાકો તો પણ તમારાં કામ કયાંથી થાય? અદકપાંસણી અને અકોણા અરજદાર માટે એમ મોટી કચરાટોપલી રાખીએ છીએ. અરજી વાંચ્યા વિના કચરાટોપલીમાં અરજી પધરાવીએ છીએ.’ ત્રિવેદીએ પંચાયત કચેરી કાર્યપદ્ધતિ રાજુને સમજાવી.

‘કાયદો તો એવું કહે છે કે ચૂંટાયેલ ધારાસભ્ય કે સાંસદ સમગ્ર મતવિસ્તારનો પ્રતિનિધિ છે.એણે રાજકીય ભેદભાવ વિના તમામ લોકોના કામ કરવાના હોય. ચૂંટણી પછી કોણે મત આપ્યો કે કોણે મત નથી આપ્યો તેવું વિચારવાનું ન હોય.’ રાજુએ દલીલ કરી.

‘રાજુભાઇ, તમારી વાતમાં દમ છે. હવે તો મંત્રીઓ બંધારણના શપથ લઇ તોડવાનું કામ કરે છે.’ ત્રિવેદીએ સોંપત સમસ્યા કહી.

‘સાહેબ, આડીઅવળી વાત બહુ થઇ. હવે મારા કામની વાત કરું?’ રાજુ મૂળ મુદ્દા પર આવ્યો.

‘બોલો... બોલો રાજુભાઇ.’ ત્રિવેદી ઉમળકાથી બોલ્યા.

‘સાહેબ. વાત એમ છે કે..’ રાજુ અટક્યો .

‘જો રોડના જોબ વર્કનું કામ હોય તો પ્રભારી મંત્રી કે ચિફ મિનિસ્ટર સાહેબને કહેવું પડશે.’

‘મારે એવું કામ નથી’

‘ચેકેકેમ કે બોરીબંધ બાંધવો હોય તો સિંચાઈ મંત્રીને કહેવું પડશે.’ ત્રિવેદી બોલ્યા.

‘એવું પણ નથી.’ રાજુ ઉવાચ.

‘રેશનિંગ કાર્ડ માટે પુરવઠા ખાતામાં રજૂઆત કરજો.’ત્રિવેદીએ ચાલાકી કરી.

‘સાહેબ, એવું કંઇ કામ જ નથી.’ રાજુ દ્રઢ સ્વરે બોલ્યો. ‘મનરેગા કાર્ડ કે રોજગારી માટે ગ્રામ વિકાસ ખાતાની વેબ સાઇટ પર જવું....’ ત્રિવેદીનું સૂચન. ‘સાહેબ, તમે કલ્પનાના ઘોડા દોડાવવાનું બંધ કરી મારી વાત સાંભળશો?’ રાજુ રદી ચિલ્લાયો.

‘ઘરયાળનો પ્લોટ લેવો છો? આજન્મ ઘરયાળનો પ્લોટ કે ઘરનું ઘર ભૂલી જવું. ગમે ત્યાં ઝૂંપડું તાણી બાંધો. ભવિષ્યમાં ઝૂંપડા હટાવવાની યોજનાનાં બત્રીસ ફૂટનો શાનદાર ફ્લેટ આપીશું. જયાં તમે મહામહેનતે ઊભા ઊભા સૂઇ શકશો.’ ત્રિવેદીએ ઝૂંપડપટી વૃદ્ધિ યોજના બતાવી.

‘સાહેબ, હું સીફ્ટસ એટલે કે પડોશણના ઘરની સામે રહું છું.’ રાજુએ ત્રિવેદીની વાતનો છેદ ઉડાડ્યો.

‘તમારે સ્વરક્ષણ માટે લથિયારનું લાઇસન્સ જોઈતું હોય તો ઓફિસને બદલે એજન્સીને પકડો. પાંચ છ લાખના ખર્ચામાં તમારા અરમાન પૂરા થશે, નહિતર તમે ખુબાર થઇ જશો એટલે અરમાન ભૂલી જશો.’

‘સાહેબ, હું પંદર વરસથી ગન લાઇસન્સ ધરાવું છું’ રાજુએ ફોડ પાડ્યો

‘તો તો મારે તમારાથી ડરવું પડશે.’ ત્રિવેદી ગભરાયો. ગન લાઇસન્સ ધરાવતા લોકો તો ગાંડા હોય. ગમે ત્યારે ફાયરિંગ કરે ને સ્વરક્ષણના નામે છટકી જાય.

‘સાહેબ, તમે ચેટજીપીટી કે ગ્રોક છો?’ રાજુએ પેચીટો સવાલ કર્યો. ‘કેમ એમ પૂછો છો?’ ત્રિવેદી ખમચાયા.

‘તમે તમારામાં ફીડ કરેલ માહિતી મતલબ કે મન કી બાત જ કરો છો?’ રાજુએ ગિન્નાઈને કહ્યું.

‘ના યાર, એવું નથી. અમે ઘન્ના શેઠના ધનની વાત પણ ધ્યાનથી સાંભળીએ છીએ.’ ત્રિવેદીના સ્વરમાં લાલચ હતી.

‘સાહેબ, મારા ઘર પાંચ રોડ પર ખાડા પડેલા’ રાજુએ તેની વાત કહેવાની કોશિશ કરી.

‘અભિનંદન, રાજુભાઇ.’ ત્રિવેદી બોલ્યા.

‘શેના અભિનંદન?’ રાજુ હકકોબકકો થઇ ગયો.

‘રોડ છે તેના અને ખાડા પડવાના. બાકી કેટલાંય ગામોમાં અમે ચ્વોસી પેપરના લીસા રોડ બનાવીએ છીએ. દર વરસે રિપેરિંગ કરીએ છીએ. સાત-આઠ વરસે રોડ પર ફરીથી કાળખ પર ડામર પાથરીએ છીએ.’ ત્રિવેદીએ કાગળ વિકાસ સિસ્ટમ ઉજાગર કરી.

‘સાહેબ , રોડ પર ખાડા પડ્યા એટલે પંચાયતથી પ્રાથમ મિનિસ્ટરને રોડ રિપેર કરવા અરજી પણ કરી. ખાડા મોટા થતા ગયા..’ રાજુએ વીતક કથા કહી.

‘ખાડા રિપેર નહીં થયા હોય.’ ત્રિવેદીએ આત્મવિશ્વાસથી પાંચ પાંચ રૂપિયાની શરત મારવાની ઓફર કરી.

‘તમે કેમ એવા તારણ પર આવ્યા?’ રાજુએ અચંબો પામી પૂછ્યું.

‘સિમ્પલ, એક તો સાહેબને વિદેશ પ્રવાસથી ફરસદ મળતી નથી અને પ્રધાનમંત્રીના ખાડા પુરાણ યોજના હજુ લોંચ થઇ નથી. એકવાર યોજના લોંચ થશે કે...’ ત્રિવેદી પ્રશસ્તિ પુરાણ ખોલી બેઠા.

જંભાષ્ટમીના પાવન પર્વ નિમિત્તે રાજકોટમાં આયોજિત કૃષ્ણ મહોત્સવની ૪૦મી શોભાયાત્રા યોજવામાં આવી હતી.

૧૮ લાખની સરકારી સબ્સિડીવાળી લોન મેળવી, લોન એજન્ટ અને ભુજની પેઢીએ અંજારના કારખાનેદાર સાથે છેતરપિંડી આચરી

ભુજઃ કપડાની ધોલાઈ અને ડાઠ કલર માટે નવું મશીન ખરીદવા ઈચ્છના અંજારના કારખાનેદારને સરકારી સબ્સિડીવાળી લોન મંજૂર કરાવી આપવાના નામે ૧૮ લાખની ઠગાઈ કરનારા ભુજના મિરજાપર રોડ પર સ્થિત ટાઈમ્સ સ્કવેર બિલ્ડિંગમાં આવેલી ‘કાવ્યા ટ્રેડર્સ’ નામની પેઢીના માલિક મનીષ ઠક્કર અને આદિપુરના લોન એજન્ટ ભાવેશ મોહનલાલ શાહ વિરુદ્ધ અંજારના મુનાવર કાસમ રાયમાએ કિમિનલ કોન્સપરસી અને ફોડની ફરિયાદ નોંધાવી હતી.

અંજાર પોલીસ સમક્ષ મુનાવરે જણાવ્યું હતું કે, વીડી ગામમાં કપડાંની ધુલાઈ અને ડાઠનું કારખાનું ચલાવે છે. તેને વધુ એક મશિન ખરીદવાની જરૂરિયાત ઊભી થઇ પરંતુ તે ખરીદવા માટે લોન મેળવવાનો પ્રયાસ શરૂ કર્યો હતો. આ દરમ્યાન ગત વર્ષે તે મિત્ર

જોડે ચાની રેકડી પર આ અંગે ચર્ચા કરતો હતો ત્યારે તેમની વાતો સાંભળીને ભાવેશ તેની પાસે કોઈ ફરિયાદની જેમ આવ્યો હતો. ભાવેશ પોતાની ઓળખાણ આપીને પોતે નાના ઉદ્યોગકારો માટે સરકારી સબ્સિડીવાળી લોન મંજૂર કરાવવાનું કામ કરે છે અને તમારે લોન જોઈતી હોય તો મળી જશે તેમ કહીને વિશ્વાસ ડેળવ્યો હતો.

ત્યારબાદ ભાવેશના કહેવાથી અંજારની ઈન્ડિયન બેન્કમાં ખાતું ખોલાવ્યું હતું. બેન્ક મેનેજર મુકેશ ગેહલોત, લોન મોર્ગેજ કરવાનું કામ કરતો બેન્કનો કર્મચારી વિક્રાંત સહિતના અધિકારીઓ વીડી ગામમાં સ્થિત કારખાનાના ફોટો-વીડિયો પાડયા હતા. તેમજ મકાનને અંજાર સબ રજિસ્ટ્રાર કચેરીમાં મોર્ગેજ કરાવ્યું હતું. ૧૬-૧૦-૨૦૨૪ના રોજ બેન્ક મેનેજરે ફરિયાદીને ફોન કરીને ૧૮

(તસ્વીરઃ પ્રવિણ સેદાણી, રાજકોટ)

જંભાષ્ટમીના પર્વ નિમિત્તે ભાવનગરના પાલિતાણા ખાતે વિશ્વ હિન્દુ પરિષદ અને બજરંગ દળ દ્વારા આયોજિત ભગવાન શ્રીકૃષ્ણની ભવ્ય શોભાયાત્રા નીકળી હતી જેમાં સંતો, મહંતો, કેન્દ્રીય મંત્રી ડો. મનરુપભાઈ માંડવિયાના આગેવાનો, નગરજનો મોટી સંખ્યામાં જોડાયા હતા.

કચ્છમાં ઉજવાયું જંભાષ્ટમી પર્વઃ ભુજમાં સાતમ-આઠમના મેળામા ઉમટ્યા અંદાજે ત્રણ લાખથી વધુ લોકો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

ભુજઃ વરસાદી વાતાવરણ વચ્ચે કચ્છભરમાં જંભાષ્ટમીના પર્વની ઉમંગભરે ઉજવાણી કરાઈ હતી. કચ્છમાં આ તહેવારને સાતમ-આઠમના તહેવાર તરીકે ઓળખવામા આવે છે. ભુજ,માંડવી અને અંજાર ખાતે બે દિવસના લોકમેળા પણ યોજાય છે. સૌથી મોટો ભાતીગળ મેળો ભુજના હમીરસર તળાવની ફરતે યોજાય છે અને આ વખતે સાતમના ૧૫મી ઓગસ્ટની રજા, જંભાષ્ટમીની રજા અને ત્યારબાદ રવિવારની રજા હોવાથી ત્રણ દિવસ માટે યોજવામાં આવેલા આ લોકમેળાને અંદાજે ત્રણ લાખથી વધારે લોકોએ દિલથી માણ્યો હતો.

જનતાએ હાથગાડીઓ પરથી વેંચાતા ખુશા ખાદ્ય પદાર્થોથી અળગા રહેવાનું મુનાસીબ માનતાં ભેળ-પકોડી, રગળા-પેટીસ, પાણીપૂરી, બજાર બરફવાળી શેરડી જેવી ખાદ્ય સામગ્રીઓનું વેચાણ ઓછું થવા પામ્યું હતું અને તેને બદલે લીલાં નાળિયેર અને મકાઈ વહેંચતા હાથગાડી વાળાઓને બખ્ખા થઇ જવા પામ્યા હતા.

ભાવનગર નજીક માઉન્ટ શેડો રિસોર્ટના વિલામાંથી ૯ જુગારી ઝડપાયા

ભાવનગરઃ શહેર નજીક આવેલા રિસોર્ટના વિલામાં દરોડો પાડી પોલીસે જુગાર રમતા નવ શખ્સોને ઝડપી લીધા હતા. ભાવનગર નજીક ભંડારીયા ગામ પાસેના મેલકડી ગામે માઉન્ટ શેડો રીસોર્ટના વિલા નં. ૧૩ માં વસ્તેજ પોલીસે ભાતમીના આધારે રેડ પાડીને જુગાર રમી રહેલા ઝુબેરભાઈ હનીફભાઈ તેલવાણી, ચાસીનભાઈ અબ્દુલકરીમભાઈ કુલવાળા, અકરમભાઈ અમીનભાઈ કાલવા, હનીફભાઈ હાફેનભાઈ કાસમાન, ઈમ્તિયાઝ કાદરભાઈ લોહીયા, આદીલભાઈ ઈકબાલભાઈ લાકડીયા, તબરેજભાઈ કાદરભાઈ લાડા, મકસુદભાઈ અજીજભાઈ લાકડીયા અને તોફીકભાઈ હીનીફભાઈ માલકભાઈ સહિતના નવ શખ્સોને જુગારના સાહિત્ય, રોકડા રૂ. ૧,૦૬,૭૦૦/ અને અલગ અલગ વાઇનો કિંમત રૂ. ૨૩,૦૦,૦૦૦ મળીને કુલ રૂ. ૨૪,૦૬,૭૦૦ ના મુદ્દામાલ સાથે ઝડપી લઈને વસ્તેજ પોલીસ સ્ટેશનમાં ગુનો નોંધાવીને વધુ તપાસ હાથ ધરી છે.

ભાવનગરમાં જંભાષ્ટમી પર રિસોર્ટમાં જુગાર રમતાં ૯ વેપારીઓ ૨૪ લાખના મુદ્દામાલ સાથે ઝડપાયા

અમદાવાદઃ વસ્તેજ પોલીસે ભંડારીયા ગામ નજીક આવેલા માઉન્ટ શેડો રિસોર્ટમાં દરોડો પાડી જુગારના મોટા કેસનો પર્દાફાશ કર્યો હતો. પોલીસને મળેલી ખાતમીના આધારે રિસોર્ટના વિલા નંબર ૧૩માં દરોડો પાડતા જુગાર રમી રહેલા ૯ વેપારીઓને રોકડા રૂપિયા તથા ત્રણ કાર સાથે ૨૪ લાખથી વધુના મુદ્દામાલ સાથે ઝડપી લીધા હતા.

મળતી વિગતો અનુસાર ભાવનગર જિલ્લામાં આવેલ ભંડારીયા ગામ પાસેના મેલકડી ગામની પાસે આવેલ માઉન્ટ શેડો રીસોર્ટમાં આવેલ વિલા નંબર ૧૩માં બહારના માણસો આવીને ભોંડેથી વિલા બુક કરાવી ગંજપતાનાં પાના વડે પૈસાનો હારજતનો તીનપતીનો જુગાર રમે છે તે ખાતમી આધારે પોલીસે રેડી કરી હતી. આ દરમિયાન ૯ લોકો તીનપતીનો જુગાર રમતાં ઝડપાયા હતા.

પોલીસે સ્થળ પરથી રોકડ રૂપિયા ૧,૦૬,૭૦૦, ત્રણ ફોરવ્હીલર કાર કિંમત રૂપિયા ૨૩,૦૦,૦૦૦ અને ગંજપાના મળી કુલ રૂપિયા ૨૪,૦૬,૭૦૦નો મુદ્દામાલ જપ્ત કર્યો હતો.

ભાવનગર જિલ્લાના મહુવામાં એક ઇંચ, સિહોર અને પાલિતાણામાં પોણો ઇંચ વરસાદ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

ભાવનગરઃ જિલ્લામાં બપોર બાદ વરસાદી માહોલ ઊભો થયો હતો. જિલ્લાના મહુવામાં એક ઇંચ વરસાદ પડ્યો હતો. જંભાષ્ટમીના તહેવારે વરસાદી પુનઃ પધરામણી થતા મેળાના રંગમાં ભંગ પડ્યો હતો. બપોર બાદ વરસાદી માહોલ ઊભો થયો હતો અને જિલ્લાના ચાર તાલુકામાં વરસાદ પડ્યો હતો. મહુવામાં ધોધમાર ૧ ઇંચ વરસાદ પડી ગયો છે.

જ્યારે પાલિતાણા અને શિહોરમાં પોણો ઈંચ વરસાદ પડ્યો હતો. ભાવનગર શહેરમાં અમુક વિસ્તારોમાં સાંજે વરસાદી ઝાપટોં વરસી ગયાંં હતો.

રવિવાર સાંજના છ વાગ્યા સુધીમાં ભાવનગર જિલ્લાના મહુવામાં ૨૪ મિ. મી., પાલીતાણામાં ૧૬ મિ.મી., શિહોરમાં ૧૭ મિ.મી. તળાજામાં ૧ મિ.મી. વરસાદ નોંધાયો હતો.

વીરપુર પોલીસે ઓક્સિજન ટેન્કરમાંથી ₹૧ કરોડનો વિદેશી દારૂ ઝડપ્યો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ રાજકોટની વીરપુર પોલીસે કાગવડ પાસે એક મોટી કાર્યવાહી કરીને રેલવે ઓવરબ્રિજ નીચેથી કરોડો રૂપિયાનો વિદેશી દારૂનો જથ્થો ઝડપી પાડ્યો હતો. ઓક્સિજન ગેસ લિક્વિડ ટેન્કરમાં ચોરખાનું બનાવીને દારૂનું કન્ટેન થઈ રહ્યું હોવાની પોલીસને ખાતમી મળી હતી. આ ખાતમીના આધારે પોલીસે દરોડો પાડ્યો હતો.

પોલીસે ઘટનાસ્થળેથી ૭૦૦થી વધુ વિદેશી દારૂની પેટીઓ જપ્ત કરી હતી. જેની બજાર કિંમત આશરે ૧ કરોડ રૂપિયાથી વધુ હતી. પોલીસે દારૂ ઉપરાંત, ત્રણ બોલેરો ગાડીઓ અને એક ટેન્કર પણ કબજે કર્યું હતું. આ દરોડાને વીરપુર પોલીસની મોટી સફળતા માનવામાં આવે છે. જોકે, પોલીસના દરોડા સમયે બુલ્ડેગરો અંધારાનો લાભ લઈને સ્થળ પરથી ભાગી છૂટ્યા હતા. હાલમાં, વીરપુર પોલીસે ફરાર થયેલા આરોપીઓને પકડવા માટે સઘન તપાસ શરૂ કરી હતી. આટલો મોટો દારૂનો જથ્થો ક્યાંથી આવ્યો હતો અને ક્યાં પહોંચાડવાનો હતો તે દિશામાં પોલીસે તપાસ શરૂ કરી હતી.

રાજકોટનું હિરાસર એરપોર્ટમાં સામાન્ય વરસાદમાં પણ છતમાંથી પાણી લીક થતા તંત્ર સામે સવાલ

રાજકોટઃ સૌરાષ્ટ્રનું એકમાત્ર આંતરરાષ્ટ્રીય એરપોર્ટ હિરાસર ઇન્ટરનેશનલ એરપોર્ટ ફરી એકવખત ચર્ચાનું કેન્દ્ર બન્યું હતું. પીએમ મોદીના પ્રીમ પ્રોજેક્ટ ગણાતા રાજ્યના પ્રથમ ગ્રીનફિલ્ડ એરપોર્ટ પાછળ ૧,૨૪૦ કરોડનો ખર્ચ કરવામાં આવ્યો હતો, પરંતુ તાજેતરમાં સામે આવેલી એક ઘટનાએ કરોડોના ખર્ચા સામે પ્રશ્નો ઊભા કર્યા હતા. અરાઈવલ કન્વેયર બેલ્ટમાં છતમાંથી પાણીનો ધોધ પડી રહ્યો હોવાનો વીડિયો સામે આવ્યા હતો, જેનાથી ઘણા પ્રશ્નો ઊભા થયા હતા.

મળતી વિગતો અનુસાર હિરાસર એરપોર્ટ ફરી એકવખત વિવાદમાં વેરાયું છે. અહેવાલો અનુસાર એરપોર્ટના અરાઈવલ કન્વેયર બેલ્ટમાં છતમાંથી પાણીનો ધોધ પડી રહ્યો હોવાનો એક વીડિયો સોશિયલ મીડિયા પર વાયરલ

રાજકોટમાં કૃષ્ણ મહોત્સવની શોભાયાત્રા દરમિયાન બે જૂથ વચ્ચે મારામારી થઈ

અમદાવાદઃ જંભાષ્ટમીના પાવન પર્વ નિમિત્તે રાજકોટમાં આયોજિત કૃષ્ણ મહોત્સવની ૪૦મી શોભાયાત્રા દરમિયાન બે જૂથો વચ્ચે મારામારી થતા વાતાવરણ તંગ બન્યું હતું. જોકે, ઘટનાની જાણ થતા જ પોલીસ કાફલો તાત્કાલિક સ્થળ પર પહોંચી ગયો હતો અને પરિસ્થિતિને થાળે પાડી હતી. આ ઘટનામાં ચાર શખ્સો નશાની હાલતમાં હોવાનો આરોપ લગાવવામાં આવ્યો હતો.

આ ઘટના રાજકોટના ગોંડલ રોડ પર બની હતી, જ્યાં શોભાયાત્રા પસાર થઈ રહી હતી. આચાનક કોઈ અજાણ્યા કારણોસર બે જૂથો વચ્ચે બોલાચાલી શરૂ થઈ હતી, જે બાદમાં મારામારીમાં ફેરવાઈ ગઈ હતી. આ મારામારીને કારણે થોડા

રાજકોટના લોકમેળામાં જંભાષ્ટમીએ માનવ મહેરામણ ઊમટ્યુંઃ ત્રણ દિવસમાં ૮ લાખ લોકોએ મોજ માણી

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

અમદાવાદઃ રાજકોટના રેસકોર્સ મેદાનમાં ચાલી રહેલા લોકમેળાના પ્રથમ મચ્છી ગઈ હતી. ઘરમાંથી પિતા અને તેમના મુલાકાત લીધી હતી. ત્રીજા દિવસે જંભાષ્ટમી હોવાથી રાજકોટ ઉપરાંત સમગ્ર સૌરાષ્ટ્રમાંથી લાખો લોકો મેળાની મજ માણવા માટે ઊમટી પડ્યા હતા. શોભાયાત્રાનું આયોજન પોલીસના યુસ્ત બંદોબસ્ત વચ્ચે કરવામાં આવ્યું હતું. જણાવ્યું કે, મુન્ટેહો ઘરમાંથી મળી આવ્યા હતા અને સ્થળ પરથી એક સ્પ્રસાહડ નોટ પણ મળી છે. આ સ્પ્રસાહડ નોટ મૃત્યુ પાછળના કારણો પર પ્રકાશ પાડી શકે છે.

અમદાવાદઃ દાદરા નગર હવેલીના સામરવાણી ગામમાં એક હઠધ્વન્રાક ઘટના સામે આવી હતી, જેમાં એક જ પરિવારના ત્રણ સભ્યોના મૃતદેહ મળી આવતા ચક્રાચાર મચી ગઈ હતી. ઘરમાંથી પિતા અને તેમના બે બાળકોના મૃતદેહ મળી આવ્યા હતા. સામૂહિક આપઘાતની આશંકા વ્યક્ત કરવામાં આવી હતી. ઘટનાની જાણ થતાં જ સ્થાનિક પોલીસ ઘટનાસ્થળે પહોંચી હતી. પોલીસે જણાવ્યું કે, મુન્ટેહો ઘરમાંથી મળી આવ્યા હતા અને સ્થળ પરથી એક સ્પ્રસાહડ નોટ પણ મળી છે. આ સ્પ્રસાહડ નોટ મૃત્યુ પાછળના કારણો પર પ્રકાશ પાડી શકે છે.

મુખ્ય આકર્ષણ ‘મોતના કૂવા’નો આનંદ માણી શકશે નહીં. ગયા વર્ષે ભારે વરસાદને કારણે અને આ વર્ષે મંજૂરી ન મળવાને કારણે ‘મોતનો કૂવો’ ચાલુ થઈ શક્યો નથી. આનાથી લોકોને તો નિરાશા થઈ જ છે, પરંતુ જીવના જોખમ કરતબ બતાવતા કલાકારો પણ નાપુશ થયા હતા. ૫ દિવસમાં કુલ ૧૨ લાખથી વધુ લોકો લોકમેળાની મુલાકાત લેશે તેવો અંદાજ છે. રેસકોર્સ ગ્રાઉન્ડ ખાતે આ મેળો ૧૮ ઓગસ્ટ સુધી યોજાશે. આ વર્ષે મેળાને ‘શૌર્યનું સિદ્ધર્થ’ નામ આપવામાં આવ્યું છે. મેળામાં કુલ ૩૪ રાઈડ્સમાંથી માત્ર ૧૧ રાઈડ્સને જ મંજૂરી મળી હતી. જેના કારણે લોકો નિરાશ થયા હતા. રાઈડ્સ સંચાલકોએ આ માટે માર્ગ અને મકાન વિભાગ સામે નારાજગી વ્યક્ત કરી હતી, જે બાદમાં વધુ રાઈડ્સને મંજૂરી મળી હતી.

રાજકોટ પોલીસ દ્વારા મેળામાં વ્યસનમુક્તિ અને નશા સામે જાગૃતિ ફેલાવવા માટે પોસ્ટર્સ લગાવવામાં આવ્યા છે, જેમાં નારાજકીને ડ્રસ્ટથી દૂર રહેવાની અપીલ કરાઈ હતી.

